

POLSKA AKADEMIA NAUK
ODDZIAŁ W LUBLINIE

BIULETYN INFORMACYJNY

11

Lublin 2006

Komitet Redakcyjny

Jan Gliński
Ryszard Walczak
Marek Rozmus
Radosław Dolecki

Adres Redakcji: Polska Akademia Nauk, Oddział w Lublinie
Pałac Czartoryskich, Pl. Litewski 2
20-080 Lublin, tel./fax (81) 441-30-00
e-mail: pan-ol@hektor.umcs.lublin.pl
<http://www.pan-ol.lublin.pl>

© Copyright Polska Akademia Nauk, Oddział w Lublinie, Lublin 2006

ISSN 1505-7445

Wyd.I. Nakład 300 egz.

Skład komputerowy: Polska Akademia Nauk, Oddział w Lublinie
Druk: Wydawnictwo POLIHYMNIA Sp.z o.o. Deszczowa 19, 20-832 Lublin

SPIS TREŚCI

SPRAWOZDANIE

Sprawozdanie Oddziału PAN w Lublinie za rok 2005	<i>Jan Gliński</i> <i>Ryszard Walczak</i>	5
---	--	---

PREZENTACJE

Mój naukowy życiorys	<i>Andrzej Książek</i>	49
Akademia Medyczna (AM) im. prof. F. Skubiszewskiego w Lublinie	<i>Wojciech Załuska</i>	51
Życiorys naukowy W.E.H. Bluma, czł. zagranicznego PAN	<i>Redakcja</i>	55
Życiorys naukowy J. De Baerde- maekera, czł. zagranicznego PAN	<i>Redakcja</i>	58

DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁU NA RZECZ REGIONU

Lubelski Festiwal Nauki	<i>Redakcja</i>	61
Posłowie i Senatorowie z Lubelszczyzny	<i>Redakcja</i>	61
Człowiek a krajobraz	<i>Jadwiga Michalczyk</i>	62

KONTAKTY ODDZIAŁU Z ZAGRANICĄ

Udział Oddziału w obchodach Roku Ukrainy w Polsce	<i>Redakcja</i>	64
Wizyta w Oddziale prof. Nicoli Picardiego	<i>Redakcja</i>	65

WYDARZENIA

Aktywna ochrona siedlisk wodno-błotnych w Poleskim Parku Narodowym	<i>Dariusz Piasecki</i>	67
Prof. Tomasz Brandyk, członek lubelskiego Oddziału PAN, doktorem <i>honoris causa</i> Akademii Rolniczej we Wrocławiu	<i>Andrzej Drabiński</i>	70

KOMUNIKATY, REFERATY

Apel Prezydium Polskiej Akademii Nauk i Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich dotyczący nakładów na badania naukowe		74
Regionalne Centrum Informacji dla (Mobilnych) Naukowców ogniwem europejskiej sieci „Mobility”	<i>Aleksander Kunicki</i>	75
Niektóre uwarunkowania jakości przestrzeni Lubelszczyzny	<i>Jadwiga Michalczyk</i>	78
Losy duchownych zesłanych do syberyjskiej Tunki w okolicach Bajkału (1866-1901)	<i>Eugeniusz Niebelski</i>	87

Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI

Działalność Komisji XVII Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych Oddziału PAN w Lublinie	<i>Elżbieta Przesmycka</i>	93
Międzynarodowa konferencja <i>Motoryzacja i Energetyka Rolnictwa: MOTROL 2005</i> (Odessa, 4-10.09.2005)	<i>Eugeniusz Krasowski</i>	96

XL Zjazd Polskiego Towarzystwa
Biochemicznego
(Lublin, 19-23.09.2005) *Teresa Jakubowicz* 100

Międzynarodowa konferencja
*Problemy wzbogacania i ochrony
różnorodności biologicznej
obszarów wodno-torfowiskowych -
renaturalizacja, rekultywacja,
restytucja, reintrodukcja*
(Janów Lubelski, 23-24.09.2005) *Stanisław Radwan* 104

Międzynarodowa konferencja
*Sztuka sakralna pogranicza polsko-
ukraińskiego na Lubelszczyźnie*
(Lublin, 13-14.10.2005) *Stefan Batruch* 106

**FUNDACJA O.L. PAN
NAUKA I ROZWÓJ
LUBELSZCZYŹNY**

II Konferencja Naukowa
EKOENERGIA'2005 *Jerzy Tys* 109

KSIĄŻKI

111

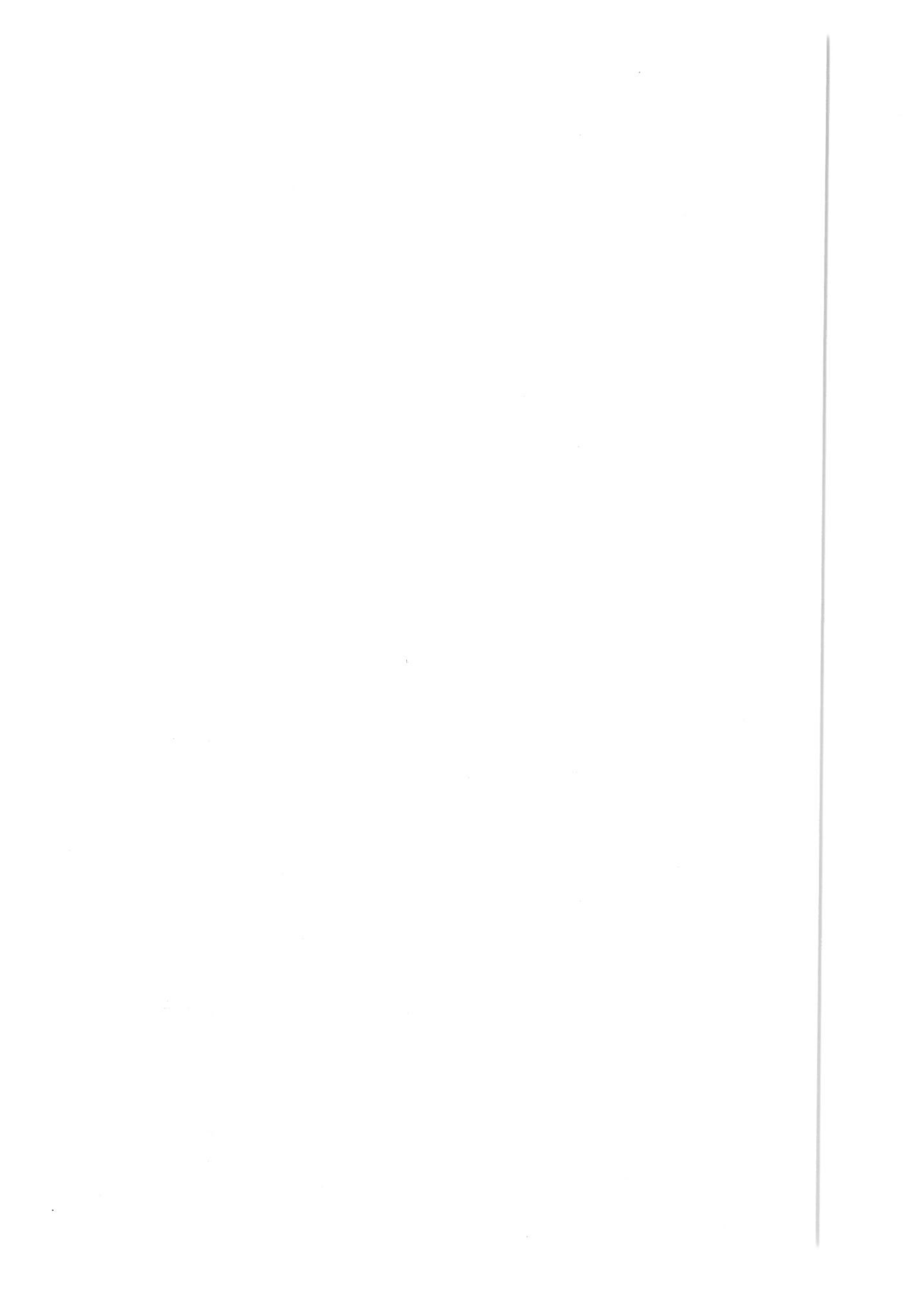
PRO MEMORIA

Iwo Pollo *Justyna Jaroszyńska-Wolińska* 121

Emil Nalborczyk *Redakcja* 126

KRONIKA ODDZIAŁU

128

SPRAWOZDANIE

Sprawozdanie Oddziału PAN w Lublinie za rok 2005**I. WSTĘP**

Według stanu w dniu 31.12.2005 r. Oddział skupiał 13 członków, w tym 5 członków rzeczywistych PAN.

W siedemnastu Komisjach Oddziału działało 442 członków.

Na terenie objętym działalnością Oddziału znajdują się 3 jednostki organizacyjne PAN, które zatrudniały łącznie 101 osób, w tym 70 pracowników naukowo-badawczych, tj.:

- Instytut Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego PAN w Lublinie (91 osób/ 62 prac. n-b),
- Stacja Badawcza Instytutu Ekologii PAN (6 osób / 4 prac. n-b),
- Pracownia Teorii Adsorpcji Instytutu Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN w Krakowie (4 prac. n-b).

II. DZIAŁALNOŚĆ KIEROWNICTWA I CZŁONKÓW ODDZIAŁU

W roku sprawozdawczym odbyły się dwie sesje zwyczajne Zgromadzenia Ogólnego Członków Oddziału oraz dwa zebrania Prezydium Oddziału.

1. Zgromadzenia Ogólne Członków Oddziału

9 maja - 17. sesja zwyczajna Z.O. w siedzibie Oddziału:

- referat „Fizyka a wartości humanistyczne” - Ks. abp. lubelski prof. Józef Życiński,
- sprawozdanie prezesa Oddziału PAN w Lublinie prof. Jana Glińskiego z działalności Oddziału w 2004 roku oraz informacja o bieżącej działalności Oddziału wiceprezesa prof. Ryszarda Walczaka.

25 listopada - 18. sesja zwyczajna Z.O. w Akademii Medycznej im. Prof. F. Skubiszewskiego w Lublinie:

- sprawozdanie z działalności Oddziału w 2005 roku i zamierzenia na rok 2006 - prezes prof. Jan Gliński,
- informacja o aktywizacji lubelskiego środowiska naukowego na rzecz rozwoju regionu i zwiększenia efektywności badań naukowych - prof. Ryszard Walczak, wiceprezes Oddziału PAN w Lublinie,

- informacja o aktywizacji lubelskiego środowiska naukowego na rzecz rozwoju regionu i zwiększenia efektywności badań naukowych - prof. Ryszard Walczak, wiceprezes Oddziału PAN w Lublinie,
- Akademia Medyczna im. Profesora Feliksa Skubiszewskiego w Lublinie - stan obecny - prof. Wojciech Załuska,
- referat okolicznościowy nt. Ograniczenia wprowadzania nowych metod w neurochirurgii - prof. Tomasz Trojanowski, czł. koresp. PAN.

2. Zebrania Prezydium

W roku sprawozdawczym odbyły się dwa posiedzenia Prezydium Oddziału:

16 marca

Posiedzenie miało miejsce w Instytucie Agrofizyki PAN w Lublinie:

- rozpatrzono i zaopiniowano pozytywnie wniosek o powołanie Komisji XVII Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych,
- omówiono termin i proponowany plan wiosennej, 17. Sesji Zgromadzenia Ogólnego Członków Oddziału PAN w Lublinie. W trakcie sesji otwartej Zgromadzenia wykład nt. „Fizyka a wartości humanistyczne” wygłosi Metropolita Lubelski ks. abp. Józef Życiński,
- ocenie poddano zebrane materiały i planowany spis treści Biuletynu Informacyjnego 10/2005 Oddziału PAN w Lublinie.

20 września

Odbyło się w Lublinie:

- postanowiono, że w miarę konieczności i zgodnie z „Regulaminem działalności Komisji Oddziału” możliwe jest uzupełnianie na bieżąco składów Komisji o nowych członków. Wyprowadzenie nieaktywnych członków przewidziano po zakończeniu kadencji w grudniu 2006 roku,
- rozpatrzono i zaopiniowano pozytywnie wnioski o rozszerzenie składów Komisji,
- w planie pracy na 2006 rok omówiono i zaakceptowano projekty zgłoszonych konferencji współorganizowanych przez Oddział i Komisje,
- jesienią 18. Sesja Z.O. Członków Oddziału PAN w Lublinie odbędzie się pod koniec listopada br. Zgłoszono propozycje odbycia Zgromadzenia w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie lub Akademii Medycznej w Lublinie łącząc je z prezentacją nowych rektorów tych uczelni,
- omówiono sprawę jakie Prezes Oddziału poruszy na najbliższym posiedzeniu Środowiskowego Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Lublina.

Prezes lub Członkowie Prezydium reprezentowali Oddział

Podczas nadania tytułów doktora honoris causa:

- 06.05.05 - Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego - Arcybiskupowi Kolonii J.E. Joachimowi Kardynałowi Meisnerowi. W uroczystości uczestniczył prezes O.L. PAN,
- 02.06.05 - Akademii Medycznej w Lublinie - prof. Januszowi Piekarczykowi z Katedry Chirurgii Szcękowo-Twarzowej AM w Warszawie. Oddział reprezentował prof. Jan Gliński,
- 16.06.05 - Politechniki Lubelskiej - nadany prof. dr. hab. inż. Henrykowi Hawrylakowi oraz prof. dr. hab. inż. Stanisławowi Kocańdzie z Politechniki Wrocławskiej. W uroczystości uczestniczyli Prezes i Wiceprezes Oddziału, prof. prof. J.Gliński i R.Walczak,
- 22.06.05 - Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie - prof. Franciszkowi Ziejce, rektorowi Uniwersytetu Jagiellońskiego, przewodniczącemu Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. W uroczystości uczestniczył Prezes Oddziału,
- 5.10.05 - Akademii Rolniczej we Wrocławiu - członkowi lubelskiego Oddziału PAN prof. Tomaszowi Brandykowi. W uroczystości uczestniczyli Prezes i Wiceprezes Oddziału prof. prof. J.Gliński i R.Walczak,
- 17.11.05 - Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego - prof. Raimo Pullatowi, wybitnemu estońskiemu historykowi, specjalistcie z dziedziny historii Europy Wschodniej i Północnej, kierownikowi Katedry Historii Kultury Miast Uniwersytetu w Tallinie. Oddział reprezentował prezes;

04.01.05 - W siedzibie Lubelskiego Towarzystwa Naukowego odbyło się spotkanie noworoczne przedstawicieli środowiska naukowego Lubelszczyzny, z udziałem członków Oddziału PAN w Lublinie: prof. prof. J. Glińskiego, R. Walczaka, M. Truszczyńskiego, Z. Pejsaka, S. Nawrockiego i T. Trojanowskiego. Spotkanie połączone było z wręczeniem Lubelskiej Nagrody Naukowej 2004 „lubelski Nobel”, którą otrzymał prof. Andrzej Kidyba, prodziekan Wydziału Prawa i Administracji UMCS, specjalista prawa handlowego, prezes Lubelskiej Fundacji Rozwoju, uhonorowany za dwutomowe dzieło „Kodeks spółek handlowych”.

Przyznane zostały również odznaczenia *Pro Societate Scientarum et Litterarum Lublinensi Merito* (Zasłużony dla Lubelskiego Towarzystwa Naukowego), które otrzymali prof. Wiesław Kamiński z Zakładu Fizyki Systemów Złożonych UMCS w Lublinie oraz członek korespondent PAN prof. Tomasz Trojanowski, kierownik Katedry i Kliniki Neurochirurgii Akademii Medycznej w Lublinie;

21.02.05 - W Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim odbyła się uroczystość wręczenia Nagrody Gospodarczej Wojewody Lubelskiego, przyznanej przez Kapitułę działającą pod przewodnictwem Prezesa O.L.PAN prof. Jana Glińskiego. Przyznana już po raz drugi nagroda jest wyróżnieniem dla najlepszych regionalnych przedsiębiorców. Laureaci tej nagrody są jednocześnie kandydatami do Nagrody Gospodarczej Prezydenta RP;

16-17.03.05 - W Instytucie Agrofizyki PAN w Lublinie miało miejsce plenarne posiedzenie dyrektorów Instytutów PAN, połączone z oceną tej placówki. Dyrektorem Instytutu jest prof. R. Walczak, Wiceprezes O.L. PAN. W spotkaniu brał udział prezes Oddziału;

03.05.05 - U Wojewody Lubelskiego Andrzeja Kurowskiego odbyło się uroczyste spotkanie z okazji obchodów 214. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3-maja. Uczestniczył w nim Prezes O.L. PAN, który pełnił godność członka komitetu honorowego obchodów;

12.05.05 - Obchody 35-lecia Wydziału Inżynierii Produkcji Akademii Rolniczej w Lublinie odbyły się w Centrum Kongresowym AR w Lublinie. W czasie uroczystego posiedzenia, obok rektora AR prof. Zdzisława Targońskiego oraz Dziekana Wydziału prof. Mieczysława Szpryngiela, wystąpił członek O.L. PAN, a także doktor honorowy AR w Lublinie prof. Janusz Haman. W obchodach uczestniczyli Prezes i Wiceprezes O.L. PAN prof. prof. Jan Gliński i Ryszard Walczak;

04.06.05 - Na Rynku Nowego Miasta i Podzamczu w Warszawie miał miejsce 9. Piknik Naukowy Polskiego Radia BIS. Tematem przewodnim spotkania było hasło „Fizyka na fali”, upamiętniające 100-lecie odkryć Alberta Einsteina, a gościem specjalnym pikniku były Niemcy. Podczas pikniku swoje osiągnięcia i badania prezentowało 130 instytucji z kraju i zagranicy, między innymi Instytut Agrofizyki PAN w Lublinie.

W składzie Komitetu Honorowego Pikniku Naukowego był członek Oddziału lubelskiego PAN prof. Janusz Haman, zaś w pracach Komitetu Programowego który opracował program sesji udział wziął Wiceprezes O.L. PAN prof. Ryszard T. Walczak;

24.08.05 - Na zaproszenie Iwana Hrycaka, Konsula Generalnego Ukrainy w Lublinie, Prezes i Wiceprezes O.L. PAN uczestniczyli w obchodach uroczystości 14. rocznicy niepodległości Ukrainy, które miały miejsce w Jasionce k. Rzeszowa;

29-31.08.05 - W Centrum Konferencyjnym AR miała miejsce 9-ta Międzynarodowa Konferencja Agrofizyków organizowana przez Instytut Agrofizyki PAN w Lublinie oraz Akademię Rolniczą w Lublinie. W konferencji, poświęconej w tym roku środowisku i bezpieczeństwu żywności, uczestniczyło 117 naukowców z ponad dwudziestu krajów, w tym tak odległych jak Tajlandia, Iran, Nigeria, Kamerun i Ghana. W trakcie konferencji Wiceprezes

PAN prof. Emil Nalborczyk wręczył nominacje dla członków zagranicznych PAN naukowcom od wielu lat współpracującym z lubelskim Instytutem Agrofizyki PAN: prof. Winfriedowi E.H. Blumowi z Uniwersytetu Zasobów Naturalnych i Nauk Stosowanych o Życiu (BOKU) w Wiedniu, Austria oraz prof. Josse De Baerdemaekerowi z Katolickiego Uniwersytetu w Leuven, Belgia. W konferencji aktywnie uczestniczyli członkowie Oddziału PAN w Lublinie: prof.prof. J.Gliński, R.Walczak (Przewodniczący Komitetu Naukowego Konferencji), M.Truszczyński, T.Brandyk;

4-10.09.05 - W Odessie odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Motoryzacja i Energetyka Rolnictwa: MOTROL 2005”, organizowana przez Komisję V Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa O.L. PAN, Katedrę Energetyki i Pojazdów Akademii Rolniczej w Lublinie, Odeski Uniwersytet Rolniczy w Odessie na Ukrainie oraz Wyższą Szkołę Inżynieryjno-Ekonomiczną w Ropczycach. Jako honorowi goście uczestniczyli w niej prezes i wiceprezes Oddziału;

15-17.09.05 - XI Krajowa i II Międzynarodowa Konferencja „Metrologia w technikach wytwarzania”, organizowana przez Katedrę Podstaw Inżynierii Produkcji Politechniki Lubelskiej pod patronatem m.in. Komisji Budowy i Eksploatacji Maszyn, Elektrotechniki, Budownictwa O.L. PAN. Prezes O.L. PAN pełnił godność członka Komitetu Honorowego konferencji;

17-23.09.05 - Prezes i Wiceprezes Oddziału PAN w Lublinie uczestniczyli w III Lubelskim Festiwalu Nauki, w którym udział wzięły uczelnie wyższe Lublina, media oraz instytucje naukowe, w tym Instytut Agrofizyki PAN, a także po raz pierwszy, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Wydarzeniem Festiwalu były prezentacje zaproszonych przez rektorów wybitnych uczonych-doktorów honoris causa lubelskich uczelni, w tym prof. Mariana Truszczyńskiego, członka Prezydium O.L. PAN, który wygłosił wykład nt. „Aktualne priorytety w naukach weterynaryjnych”;

19-23.09.05 - Oddział Lubelski oraz Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Biochemicznego oraz Komisja Biotechnologii O.L. PAN były organizatorami XL Zjazdu biochemików i biologów molekularnych, który miał miejsce w Lublinie. Członkiem Komitetu Honorowego Zjazdu był prezes O.L. PAN, reprezentując Oddział podczas uroczystości;

09-10.05 - Uroczyste inauguracje roku akademickiego 2005/2006 w uczelniach lubelskich, m.in. KUL, UMCS, PL, AR i AM w Lublinie, z udziałem prof.prof. Jana Glińskiego i Ryszarda Walczaka.

Udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych.

Prezes reprezentował Oddział podczas posiedzeń Środowiskowego Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Lublina.

3. Udział członków O.L. PAN w realizacji zadań badawczych

Prof. T. Brandyk

- Kształtowanie warunków wodnych i zapobieganie zanieczyszczeniom obszarowym dla zrównoważonego rozwoju środowiska.

- Wpływ zjawiska hydrofobowości na właściwości fizyczne i stosunki wodne gleb torfowo-murszowych - grant KBN (3 P06S 054 23).

- Metody i scenariusze dla zrównoważonego gospodarowania zasobami europejskich gleb torfowych w celu ochrony ich wartości przyrodniczych i krajobrazowych w powiązaniu z produkcją rolniczą. - SPUB-M, nr 117/E-385/SPB/5.PR UE/DWM 535/2003-2006.

- Tools and scenarios for sustainable management of European peat soils to protect associated landscapes and natural areas in relation to agricultural production - 5 PR UE, Nr QLRT – 2001-01835.

Prof. H. Chołaj

- Prace badawcze w zakresie komplementarnych tematów: Globalizacja ekonomiczna we współczesnym świecie oraz transformacja systemowa w Polsce i na świecie. Docelowym efektem badań jest synteza o charakterze teoretycznym.

Prof. J. Gliński

- Kierowanie zespołem aeracji gleb w Centrum Doskonałości AGROPHYSICS.

- Kierowanie grantem KBN „Wpływ stanu natlenienia na proces tworzenia i pochłaniania podtlenku azotu w glebach ornych Polski na tle wybranych gleb Centralnej Europy”.

Prof. J. Kisyński

- Badania w zakresie półgrup-dystrybucji,

- Transformata Fouriera,

- Równania różniczkowe związane z półgrupami-dystrybucjami.

O.prof. M.A. Krapiec

- Metafizyka na przestrzeni dziejów.

- Filozofia w teologii. Kultura chrześcijańska.

- System Arystotelesa i Tomasza z Akwinu.

- Powszechna Encyklopedia Filozofii.

Prof. S. Nawrocki

- Prace studialne dotyczące użytków rolnych oraz wartości użytkowej gleb w zależności od metod i technik stosowanych w gospodarstwach rolnych.

Prof. J. Nowicki

- Bioróżnorodność pól uprawnych; ekologiczne i produkcyjne skutki jej wprowadzania.
- Racjonalizacja gospodarki przestrzennej wg kryteriów przyrodniczych i rolniczych.

Prof. Z. Pejsak

- Badania nad doskonaleniem metod molekularnych (PCR, Real time PCR, Multiplex PCR) ukierunkowanych na różnicową diagnostykę zakażeń świń drobnoustrojami *Lawsonia intracellularis* i *Brachyspira hyodysenteriae*.
- Ocena stopnia rozprzestrzeniania się w krajowej populacji świń enteropatii krwotocznych świń (dysenteria, adenomatoza).
- Opracowanie metod molekularnych w jakościowej i ilościowej ocenie (RT – PCR) zakażeń świń drobnoustrojami *Haemophilus pleuropneumoniae*.
- Przygotowanie podstaw naukowych programu uwolnienia Polski od choroby Aujeszkyego.

Prof. F. Tomczak

- Temat badawczy finansowany przez KBN i realizowany w latach 2003-2005 pt. „Gospodarka rodzinna w rolnictwie polskim: ekonomiczny mechanizm rozwoju w nowych uwarunkowaniach krajowych, europejskich i globalnych”.
- Badania nad problemami ekonomii rolnej, procesami przystosowawczymi, rolnictwem rodzinnym i integracją z Unią Europejską, a także rozwojem nauk i kształceniem w zakresie ekonomii agrarnej.

Prof. T. Trojanowski

- Reoperacja nadnamiotowych glejaków mózgu (DS113/02).
- Temozolomid w leczeniu nisko zróżnicowanych glejaków mózgu (KBN).

Prof. M. Truszczyński

- Doskonalenie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.
- Bezpieczna żywność.

Prof. R. Walczak

Wymiana masy i energii w systemie gleba-roślina-atmosfera. Zadania:

- Badanie i modelowanie retencji oraz transportu wody i ciepła w ośrodku kapilarno-porowatym.
- Metodyczne aspekty badania rozkładu wielkości cząstek metodą dyfrakcji laserowej w zróżnicowanym rozdrobnionym materiale.
- Modyfikacja metodyki i aparatury do laboratoryjnego i polowego pomiaru wilgotności i zasolenia ciał kapilarno-porowatych.

Badanie korelacji pomiędzy wybranymi parametrami fizycznymi profilu glebowego i przygruntowej warstwy atmosfery a rozkładem temperatury powierzchni gleby i roślin z wykorzystaniem termografii i danych agrometeorologicznych.

Realizowane projekty badawcze:

- Opracowanie systemu monitorowania stężenia wybranych jonów w glebach i gruntach z zastosowaniem elektrod jonoselektywnych. PB Nr 2 P04G 032 26
- „Nowa generacja molekularnych warstw przewodzących do zastosowań w analitycznej diagnostyce medycznej oraz bioelektronice” – Nr PBZ KBN-098/T09/2003.

Dyrektor Centrum Doskonałości Fizyki Stosowanej w Zrównoważonym Rolnictwie („Centre of Excellence for Applied Physics in Sustainable Agriculture”) - akronim AGROPHYSICS.

Sprawowane funkcje, nominacje, wyróżnienia, odznaczenia

Prof. T. Brandyk:

- Nagroda Zespołowa II stopnia J.M. Rektora SGGW za działalność naukową;
- Tytuł doktora honoris causa Akademii Rolniczej we Wrocławiu nadany 5.10.2005 r.

Prof. J. Gliński:

- Przewodniczący Kapituły Nagrody Gospodarczej Wojewody Lubelskiego;
- Przewodniczący Rady Fundacji „Polska Akademia Nauk – Oddział Lublin – Nauka i Rozwój Lubelszczyzny”;
- Przewodniczący Rady Naukowej Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie;
- Wiceprzewodniczący Rady Naukowej IMUZ w Falentach;
- Ropczyce - statuetka dla prezesa O.L.PAN za wybitne zasługi na rzecz rozwoju WSI-E w Ropczycach z okazji 5-lecia działalności Uczelni.

Prof. J.Kisyński:

- Przewodniczący Komitetu Matematyki PAN.

Prof. S.Nawrocki:

- Przewodniczący Komitetu Agrofizyki PAN;
- Przewodniczący Komisji Rolnictwa O.L.PAN.

Prof. J. Nowicki:

- Nagroda Zespołowa II° Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego za osiągnięcia organizacyjne.

Prof. Z. Pejsak:

- V-ce prezes Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych;
- Przewodniczący Sekcji Hyopatologicznej PTNW;
- Przewodniczący Rady Naukowej w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym w Puławach.

Prof. F. Tomczak:

- Złota Odznaka Honorowa z Wieńcem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego. Kolegium Odznaczeń PTE, 20.04.2005r.;
- Nagroda indywidualna I stopnia Rektora Szkoły Głównej Handlowej w dziedzinie naukowej za monografię pt. „Od rolnictwa do agrobiznesu. Transformacja gospodarki rolniczo-żywnościowej Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej” (książka ta uznana została także przez środowisko ekonomiczno-rolnicze za najlepszą publikację z tego zakresu w 2004r.).

Prof. T. Trojanowski:

- Przewodniczący Komitetu Nauk Neurologicznych PAN;
- Przewodniczący Komisji Nauk Medycznych O.L.PAN;
- Przewodniczenie sesji na Światowym Kongresie Neurochirurgii WFNS (Marrakesz, 19-24.06.2005);
- Udział w pracach Komitetu Naukowego Światowego Zjazdu „Cerebral Vasospasm” w Istambule, Turcja;
- Wybór na członka Niemieckiej Akademii Neurochirurgicznej (German Academy of Neurosurgery);
- Indywidualna nagroda Ministra Zdrowia za wybitne osiągnięcia naukowe i dydaktyczne w zakresie kształcenia kadr medycznych;
- Medal Lubelskiej Izby Lekarskiej;
- w styczniu roku 2005 prof. Trojanowski został uhonorowany odznaczeniem Pro Societate Scientiarum et Litterarum Lublinensi Merito 2004, przyznany przez Lubelskie Towarzystwo Naukowe.

Prof. R. Walczak:

- Nagroda zespołowa 80 lat Polskiego Radia BIS;
- Honorowy członek Klubu Seniora Mechanizacji Rolnictwa przy Wydziale Agrotechnologii Akademii Rolniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.
- Statuetka dla wiceprezesa O.L.PAN za wybitne zasługi na rzecz rozwoju WSI-E w Ropczycach z okazji 5-lecia działalności Uczelni.

4. Integracyjne posiedzenia naukowe

03.02.05 - W spotkaniu z rektorem UMCS w Lublinie prof. M. Harasimiukiem uczestniczyli rektorzy lubelskich uczelni, a także prezes i wiceprezes O.L. PAN, prof. prof. J. Gliński i R. Walczak. Spotkanie dotyczyło organizacji Lubelskiego Festiwalu Nauki.

13-15.02.05 - W Pałacu Czartoryskich - siedzibie Oddziału PAN w Lublinie oraz w Instytucie Agrofizyki PAN w Lublinie odbyło się spotkanie Międzynarodowego Komitetu Doradczego Centrum Doskonałości Fizyki Stosowanej i Zrównoważonego Rolnictwa „AGROPHYSICS”.

24.02.05 - Komisja Biotechnologii Oddziału PAN w Lublinie była organizatorem spotkania, na którym prof. Jan A. Miernyk z Plant Genetics Research Unit USDA, University of Missouri, USA, wygłosił referat pod tytułem: „Protein folding in plant cells”.

25.02.05 - W siedzibie Oddziału odbyło się posiedzenie Komisji Historycznej O.L. PAN. Podczas spotkania prof. Mirosław Piotrowski z KUL, członek oddziałowej Komisji Historycznej i poseł do Parlamentu Europejskiego wygłosił referat nt. „Polacy w Parlamencie Europejskim”.

11.03.05 - W siedzibie Oddziału odbyło się posiedzenie Rady Fundacji O.L. PAN „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny”, podczas którego przedstawiona została informacja o przystąpieniu Fundacji do projektu Lubelskiej Fundacji Rozwoju „Wizualizacja instytucji innowacyjnych i technologicznych”.

15.03.05 - Komisja Biotechnologii O.L. PAN była organizatorem spotkania, na którym prof. dr hab. Jerzy Czembor z Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie wygłosił referat pod tytułem: „Odporność jęczmienia na mączniaka prawdziwego i rdzę karłowatą”.

21.03.05 - W Akademii Rolniczej w Lublinie miało miejsce posiedzenie Komisji Rolnictwa O.L. PAN, na którym referat nt. „Weterynaryjny program kontroli pozostałości chemicznych - istotny element strategii bezpieczeństwa żywności” przedstawił prof. Jan Żmudzki z Państwowego Instytutu Weterynaryjnego w Puławach.

22.03.05 - W siedzibie Oddziału w Pałacu Czartoryskich w Lublinie odbyło się posiedzenie oddziałowej Komisji Prawniczej. W trakcie zebrania prof. Lech Dubel z Wydziału Prawa UMCS w Lublinie wygłosił wykład nt. „Teoria a doktryna - rozważania pojęciowe”.

7.04.05 - Na Wydziale Mechanicznym Politechniki Lubelskiej odbyło się posiedzenie Komisji Nauk Nieliniowych O.L. PAN, na którym referaty wygłosili: prof. dr hab. n. med. Wiesław Gołąbek i dr n. med. Marian Szymański (Akademia Medyczna w Lublinie): *Przewodzenie drgań fali głosowej w uchu człowieka* oraz dr Grzegorz Wójcik (UMCS, Lublin): *Zastosowanie nieliniowości i samoorganizacja w modelowym układzie wzrokowym ssaka*.

15.04.05 - W Politechnice Lubelskiej miało miejsce posiedzenie Komisji oceniającej prace zgłoszone do konkursu Fundacji PAN Oddział Lublin „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny” o nagrodę prezesa Oddziału za najlepszą pracę magisterską i doktorską, w składzie: prof.prof. Andrzej Niewczas (PL) (Prezes

Fundacji, przewodniczący oddziałowej Komisji Podstaw i Zastosowań Fizyki i Chemii w Technice i Rolnictwie), Andrzej Kusz (AR w Lublinie), Leszek Michalak (UMCS w Lublinie), Zofia Sokołowska (Instytut Agrofizyki PAN) oraz dr inż. Grzegorz Koszałka (PL, sekretarz Komisji).

9.05.05 - W siedzibie Oddziału miała miejsce XVII sesja zwyczajna Zgromadzenia Ogólnego Członków Oddziału PAN w Lublinie. Podczas otwartej części posiedzenia Ks. abp. prof. Józef Życiński wygłosił referat *Fizyka a wartości humanistyczne*.

17.05.05 - XII symposium „Przestrzeń we współczesnej nauce” organizowane przez Polską Akademię Nauk Oddział w Lublinie, Lubelskie Towarzystwo Naukowe oraz Zakład Fizyki Systemów Złożonych UMCS, Zakład Biochemii UMCS i Zakład Filozofii Kultury UMCS w Lublinie.

2.06.05 - Komisja Biotechnologii Oddziału PAN w Lublinie oraz Polskie Towarzystwo Biochemiczne, Polskie Towarzystwo Genetyczne, Polskie Towarzystwo Mikrobiologów Oddziału w Lublinie były organizatorami spotkania, na którym prof. dr hab. Jacek Kozdrój z Katedry Mikrobiologii Akademii Rolniczej w Krakowie wygłosił referat pod tytułem: „W poszukiwaniu spójnej koncepcji ewolucji prokariotów”.

7.06.05 - W Oddziale odbyło się posiedzenie oddziałowej Komisji Prawniczej. W trakcie zebrania prof. Marian Klementowski z Wydziału Prawa UMCS w Lublinie wygłosił wykład nt. „Kształtowanie się gwarancji ochrony wolności osobistej w średniowiecznej i wczesnonowożytnej Europie”.

8.06.05 - W Instytucie Fizyki UMCS w Lublinie miała miejsce VI Sesja Naukowa pt. „Fizyka w zastosowaniach”. Organizatorami sesji były Komisja Podstaw i Zastosowań Fizyki i Chemii w Technice i Rolnictwie PAN Oddział w Lublinie oraz Polskie Towarzystwo Fizyczne Oddział Lubelski.

Na wstępie odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów zwycięzcom konkursu Fundacji PAN O. Lublin „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny” o nagrodę za najlepszą pracę magisterską i doktorską.

17-23.09.05 - Prezes i Wiceprezes Oddziału PAN w Lublinie uczestniczyli w III Lubelskim Festiwalu Nauki, w ramach którego po raz kolejny zaprezentowano na wiele sposobów informacje z różnych dziedzin nauk humanistycznych, artystycznych i ścisłych.

11.10.05 - Na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UMCS w Lublinie miało miejsce spotkanie profesorem dr hab. Janem Barciszewskim z Instytutu Chemii Bioorganicznej PAN w Poznaniu, który wygłosił wykład nt. „Białka to nie wszystko. Nowe oblicza RNA”. Spotkanie zostało zorganizowane przez oddziałową Komisję Biotechnologii O.L. PAN oraz Polskie Towarzystwo Genetyczne, Polskie Towarzystwo Biochemiczne i Polskie Towarzystwo Mikrobiologów Oddziału w Lublinie.

13.10.05 - Komisja Biotechnologii O.L. PAN oraz Polskie Towarzystwo Mikrobiologów, Polskie Towarzystwo Genetyczne, Polskie Towarzystwo Biochemiczne Oddziały w Lublinie były organizatorami spotkania z profesorem Otto Holstem z Research Center Borstel (Niemcy), na którym wygłosił on wykład zatytułowany „Mycobacterial Cell Wall”. Spotkanie miało miejsce na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UMCS w Lublinie.

13-14.10.05 - W Pałacu Czartoryskich oraz w Instytucie Europy Środkowo-Wschodniej w Lublinie miała miejsce międzynarodowa konferencja naukowa Sztuka cerkiewna pogranicza polsko-ukraińskiego na Lubelszczyźnie, organizowana przez oddziałową Komisję Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych oraz Fundację Kultury Duchowej Pogranicza, przy współpracy Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej i Działu Sztuki Cerkiewnej Muzeum - Zamku w Łańcucie.

25-26.10.05 - Komisja Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych Oddziału PAN w Lublinie, Katedra Architektury, Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Politechniki Lubelskiej oraz Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublin były organizatorami ogólnopolskiej konferencji naukowej „Przyrodnicza rewitalizacja miast”.

26.10.05 - Sympozjum naukowe *Człowiek a krajobraz* organizowane przez Lubelskiego Kuratora Oświaty pod honorowym patronatem m.in. Prezesa Oddziału PAN w Lublinie z udziałem dr Jadwigi Michalczyk z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, członka oddziałowej Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego.

26-27.10.05 - W siedzibie Oddziału w Pałacu Czartoryskich w Lublinie miała miejsce Międzynarodowa konferencja *Biblia w literaturze ukraińskiej*, zorganizowana przez Zakład Filologii Ukraińskiej Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS w Lublinie oraz Polską Akademię Nauk Oddział w Lublinie. W konferencji uczestniczył Prezes Oddziału.

3.11.05 - W Oddziale miała miejsce sesja naukowa Komisji Prawniczej O.L. PAN z udziałem Nicoli Picardiego, Profesora Uniwersytetu „La Sapienza” (którego doktorem h.c. był Jan Paweł II), Prokuratora Generalnego Państwa Watykan, który wygłosił wykład nt.: „Ordinamento giudiziario dello Stato della Citta del Vaticano (Porządek sądowy Państwa Watykańskiego)”.

9-10.11.05 - W Centrum Kongresowym Akademii Rolniczej w Lublinie oraz w Pałacu Czartoryskich miała miejsce V Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Biologia kwitnienia roślin i alergie pyłkowe”, orgnizowana przez Katedrę Botaniki AR w Lublinie, Polską Akademię Nauk Oddział w Lublinie, Lubelskie Towarzystwo Naukowe, Polskie Towarzystwo Botaniczne, Polskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych, Ośrodek Badania Alergenów Środowiskowych oraz Oddział lubelski Polskiego Towarzystwa Alergologicznego. Prezes O.L. PAN był członkiem Komitetu Naukowego konferencji.

17-18.11.05 - W Instytucie Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego PAN w Lublinie miała miejsce II Konferencja Naukowa EKOENERGIA'2005, organizowana przez Lubelską Radę Ekoenergii Fundacji O.L. PAN - „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny”, Komitet Techniki Rolniczej PAN, Akademię Rolniczą w Lublinie, Instytut Agrofizyki PAN oraz Krajową Izbę Biopaliw.

25.11.05 - W Sali Senatu Akademii Medycznej w Lublinie miała miejsce XVIII wyjazdowa sesja Zgromadzenia Ogólnego Członków Oddziału PAN w Lublinie. Informację o aktywizacji lubelskiego środowiska naukowego na rzecz rozwoju regionu i zwiększenia efektywności badań naukowych przedstawił Prof. Ryszard Walczak - wiceprezes Oddziału PAN w Lublinie. Z kolei prof. Wojciech Załuska przedstawił informację nt. *Akademia Medyczna im. Profesora Feliksa Skubiszewskiego w Lublinie - stan obecny*.

Referat okolicznościowy nt. *Ograniczenia wprowadzania nowych metod w neurochirurgii* wygłosił prof. Tomasz Trojanowski, czł. koresp. PAN.

15.12.05 - W siedzibie Oddziału PAN w Lublinie w Pałacu Czartoryskich odbyło się kolejne posiedzenie Komisji Prawniczej Oddziału PAN w Lublinie. Referat nt. „Zmiana Konstytucji RP z 1997 r.” wygłosił prof. dr hab. Wiesław Skrzydło.

5. Współdziałanie ze szkolnictwem wyższym, władzami miasta i województwa

realizowano poprzez:

- inspirowanie i organizowanie współpracy przedstawicieli środowiska naukowego w ramach prac 17 Komisji Oddziału PAN w Lublinie, skupiających 442 naukowców głównie z uczelni lubelskich,
- wspólne organizowanie konferencji i posiedzeń naukowych (szczegóły II p.4),
- w ramach Oddziału działała „Fundacja Oddziału PAN w Lublinie - Nauka i Rozwój Lubelszczyzny”, która m.in. ogłasza co roku konkurs na najlepszą pracę magisterską i doktorską uczelni lubelskich,
- udział Prezesa Oddziału w posiedzeniach Kolegium Rektorów Wyższych Uczelni Lubelskich, uroczystościach nadania tytułu doktora honoris causa lubelskich uczelni wybitnym postaciom związanym z Lubelszczyzną, obchodach rocznicowych, inauguracjach roku akademickiego i innych,
- zaproszenie prezesa O.L.PAN skierowane do rektorów największych uczelni w Lublinie dotyczące wspólnego wydawania (zgodnych z profilem uczelni) TEK Komisji Oddziału PAN w Lublinie,
- prezentację uczelni lubelskich oraz naukowców z Lubelszczyzny podczas sesji Zgromadzeń Członków Oddziału PAN w Lublinie (w tym roku Akademii Medycznej im. F. Skubiszewskiego w Lublinie i jej rektora) i jednocześnie promocja na łamach Biuletynu Informacyjnego O.L. PAN - czasopisma o zasięgu ogólnopolskim,

- uczestnictwo w pracach zmierzających do realizacji projektu budowy Lubelskiego Parku Naukowo-Technologicznego,
- na zaproszenie Wojewody Lubelskiego Andrzeja Kurowskiego odbyło się uroczyste spotkanie z okazji obchodów 214. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3-maja. Uczestniczył w nim Prezes O.L. PAN, który pełnił godność członka komitetu honorowego obchodów,
- w ramach współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubelskiego, Oddział uczestniczy poprzez swojego przedstawiciela, prof. Ryszarda Walczaka w pracach Komitetu Sterującego Regionalną Strategią Innowacji w ramach projektu „Development of Regional Innovation Strategy for Lubelskie Voivodship”, realizowanego w ramach 6. Programu Ramowego Unii Europejskiej,
- przesłanie listów gratulacyjnych z okazji wyboru przedstawicieli Lubelszczyzny do Parlamentu RP,

INSTYTUT AGROFIZYKI
im. Bohdana Dobrzańskiego
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ul. Doświadczalna 4, P.O. Box 201, 20-290 Lublin 2?
Tel.: (081) 74-450-61, Fax: (081) 74-450-67
E-mail: agro@pan.lublin.pl <http://www.ipan.lublin.pl>

POLSKA AKADEMIA NAUK
ODDZIAŁ W LUBLINIE

Falce Czarteryckich, Plac Litewski 2, 20-080 Lublin
Prezes: tel.(48-81) 74-450-61
Wiceprezes: tel.(48-81) 74-450-61
Biuro Oddziału: tel./fax (48-81) 44-130-60
e-mail: pan.ol@hektor.umcs.lublin.pl

Lublin, dnia 7-12-2005

Szanowny Panie Senatorze,

Proszę przyjąć najlepsze gratulacje z okazji ponownego wyboru na Senatora Rzeczypospolitej Polskiej z regionu Ziemi Lubelskiej.

Łącząc życzenia spełnienia zamierzeń w ramach działalności parlamentarnej, pragnę zwrócić uwagę na sferę nauki, która, chociaż jest niekwestionowanym motorem postępu i dobrobytu społeczeństw, u nas dotychczas w małym stopniu była dostrzegana przez decydentów.

Oddział Polskiej Akademii Nauk w Lublinie ma w swoim statutowym zapisie zarówno integrację lokalnego środowiska naukowego, jak również utrzymanie więzi z przedstawicielami lokalnych władz rządowych i samorządowych. Instytut Agrofizyki PAN w Lublinie jest jedynym instytutem PAN w regionie lubelskim. Celem działalności Instytutu jest wspomaganie nauk rolniczych i natk o środowisku poprzez stosowanie metod badawczych nauk ścisłych. Zakres i przykłady naszej działalności przedstawiamy w materiałach przesłanych osobno.

Licząc na przychyłość Pana Senatora, łączymy wyrazy szacunku i pozdrowienia, a z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku życzymy dużo zdrowia i satysfakcji z pełnionej zaszczytnej funkcji Senatora.

Z poważaniem,

Prof. dr hab. Ryszard Walczak
czł. koresp. PAN
Dyrektor
Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie

Prof. dr hab. Jan Gliński
czł. rzec. PAN
Prezes Oddziału PAN w Lublinie

Parlamentarzyści z Ziemi Lubelskiej:

Posłowie: Jerzy Bielecki, Bolesław Borysiuk, Alina Gut, Włodzimierz Karpiński, Elżbieta Kruk, Grzegorz Kurczuk, Jan Łopata, Andrzej Mańka, Gabriela Masłowska, Krzysztof Michałkiewicz, Janusz Palikot, Małgorzata Sadurska, Henryk Smolarz, Wojciech Wilk, Jarosław Żaczek, Przemysław Andrejuk, Tomasz Dudziński, Zofia Grabczan, Beata Mazurek, Henryk Młynarczyk, Wojciech Romaniuk, Szczepan Skomra, Tadeusz Sławecki, Franciszek Stefaniuk, Wojciech Wierzejski, Sławomir Zawisłak, Stanisław Żmijan;

Senatorowie: Ryszard Bender, Adam Biela, Jerzy Chróścikowski, Krzysztof Cugowski, Lesław Podkański, Roman Wierzbicki;

- współpracę z Wojewodą Lubelskim - Prezes Oddziału jest przewodniczącym kapituły Nagrody Gospodarczej Wojewody Lubelskiego. Nagroda została przyznana w lutym 2005 w siedmiu kategoriach: polskie przedsiębiorstwo, małe polskie przedsiębiorstwo, instytucja finansowa, eksporter, gospodarstwo rolne, inwestycja zagraniczna w woj. lubelskim oraz wynalazek w dziedzinie produktu lub technologii. Nagroda ma charakter honorowy, a jej laureaci otrzymują jednocześnie nominację do Nagrody Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Współpraca z zagranicą

- Pobyt w Lublinie (11-13.04.05) czworga gości z Ukrainy (prof., prof. Roman Fedoriv, Volodymyr Koshovyy, Oksana Maryskevych, Mykola Shtabskiy)-współorganizatorów międzynarodowej konferencji naukowej „Problemy wzbogacania i ochrony różnorodności biologicznej obszarów wodnotorfowiskowych – renaturalizacja, rekultywacja, restytucja, reintrodukcja”, organizowanej przez Oddział PAN w Lublinie (Komisja Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego) wraz placówkami naukowymi z Ukrainy w ramach obchodów Roku Ukrainy w Polsce. Wytypowanie prelegentów i referatów plenarnych, wyznaczenie terminu i miejsca konferencji.
- Prof. Wienfried Blum z Uniwersytetu Zasobów Naturalnych w Wiedniu - Austria przebywał w Lublinie jako gość Oddziału PAN w dniach 27-31,08.2005r. W tym czasie uczestniczył w 9-tej Międzynarodowej Konferencji nt. „Środowisko i bezpieczna żywność”, na której wygłosił referat pt. „ Gleboznawstwo i europejska tematyczna strategia dla ochrony gleb”. Podczas tej konferencji została mu wręczona nominacja na członka zagranicznego Polskiej Akademii Nauk. Miał też wiele spotkań konsultacyjnych z członkami kilku Komisji Oddziału PAN w Lublinie.
- Pobyt (22-25.09.05) zaproszonych prelegentów referatów plenarnych: Prof. Leonid Muravskyy, dr Roman Fedoriv, dr Olha Alokhhina podczas międzynarodowej konferencji naukowej w Janowie Lubelskim nt.

- „Problemy wzbogacania i ochrony różnorodności biologicznej obszarów wodno-torfowiskowych – renaturalizacja, rekultywacja, restytucja, reintrodukcja”, organizowanej przez Oddział PAN w Lublinie.
- 6-dniowy (1-6.11.05) pobyt w Lublinie Warszawie i w Zamościu profesora Nicola Picardiego z Uniwersytetu La Sapienza w Rzymie, Prokuratora Generalnego Państwa Watykan, zaproszonego przez Komisję Prawniczą Oddziału PAN w Lublinie, który wygłosił referaty nt. *Porządku sądowego Państwa Watykańskiego*.
 - Wyjazd do Odessy na Ukrainie prof. Jana Glińskiego – Prezesa Oddziału PAN w Lublinie i prof., Ryszarda Walczaka – Wiceprezesa Oddziału, na V Międzynarodową konferencję Naukowo-Techniczną „Motoryzacja i Energetyka w Rolnictwie – MOTROL 2005” w dniach 6-10.09.2005 organizowaną przez Inżynierską Akademię Ukrainy Oddział w Odessie oraz Komisję Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa Oddziału PAN w Lublinie, w ramach obchodów Roku Ukrainy w Polsce.
 - Dr Wojciech Skierucha podczas pobytu w Avilii - Hiszpania w dniach 21-25.11.2005 r. brał udział (w ramach Komisji Podstaw i Zastosowań Fizyki i Chemii w Technice i Rolnictwie Oddziału PAN w Lublinie) w międzynarodowej konferencji „Plan prac grupy roboczej w zakresie kalibracji, walidacji oraz uzyskiwania danych wyjściowych” w ramach projektu SMOS (Soil Moisture Ocean Salinity) koordynowanego przez Europejską Agencję Satelitarną (ESA). Celem konferencji była identyfikacja potencjalnych partnerów projektu wśród europejskich naukowców reprezentujących segment pomiarów naziemnych w celu kalibracji oraz walidacji danych uzyskanych z satelity SMOS, który ma być wysłany na orbitę w dniu 10.09.2007r. Zaprezentował tam wykład pt. „SWEX-Polesie”, w którym opisał plan badań naukowych ośrodka lubelskiego w ramach projektu SMOS.
 - Międzynarodowe konferencje naukowe współorganizowane z partnerami z zagranicy (Załącznik nr 2).
 - Komisja Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych O.L. PAN oraz Metropolia Przemysko-Warszawska Kościoła Greckokatolickiego były organizatorami sesji pn. „Kościół greckokatolicki a jedność wielokulturowej Europy”, która odbyła się 1.03.2005 r. w Trybunale Koronnym w Lublinie.
 - Komisja Polsko - Ukraińskich Związków Kulturowych była organizatorem zebrania, które odbyło się 8.03.2005 r. w siedzibie Oddziału PAN w Lublinie, podczas którego przeprowadzono dyskusję nt. „Rewolucji pomarańczowej na Ukrainie”. Wprowadzenie do dyskusji wygłosili dr Andrij Deszczycia, Radca-Minister Ambasady Ukrainy w Polsce oraz członek Komisji ks. dr Stefan Batruch.

- Komisja Polsko - Ukraińskich Związków Kulturowych Oddziału PAN w Lublinie, Zakład Filologii Ukraińskiej oraz Zakład Białorutenistyki Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS w Lublinie oraz Narodowa Akademia Nauk Ukrainy Oddział we Lwowie były organizatorami międzynarodowej konferencji naukowej nt.: „Nominacja obrzędowości na pograniczach językowych słowiańszczyzny” - 2-3.06.2005 r.
- Na zaproszenie Iwana Hrycaka, Konsula Generalnego Ukrainy w Lublinie, Prezes i Wiceprezes O.L. PAN uczestniczyli w obchodach uroczystości 14. rocznicy niepodległości Ukrainy, które miały miejsce w Jasionce k. Rzeszowa - 24.08.2005 r.
- W Korczminie odbyły się drugie transgraniczne polsko-ukraińskie uroczystości związane z odtworzeniem zespołu sakralnego z przeznaczeniem na Transgraniczne Centrum Dialogu. Jednym z organizatorów spotkania był ks. Stefan Batruch - Proboszcz Parafii Greckokatolickiej w Lublinie, Prezes Fundacji Kultury Duchowej Pogranicza i członek Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych O.L. PAN- 27.08.2005 r.
- W siedzibie Oddziału PAN w Lublinie w Pałacu Czartoryskich miała miejsce sesja naukowa Komisji Prawniczej O.L. PAN z udziałem Nicoli Picardiego, Profesora Uniwersytetu „La Sapienza” (którego doktorem h.c. był Jan Paweł II), Prokuratora Generalnego Państwa Watykań, który wygłosił wykład nt.: „Ordinamento giudiziario dello Stato della Citta del Vaticano (Porządek sądowy Państwa Watykańskiego)” 3.11.2005 r.
- Zebranie oddziałowej Komisji Chemii Plazmy Niskotemperaturowej odbyło się w siedzibie Oddziału PAN w Lublinie. W trakcie zebrania referat nt. „Atmospheric Pressure Plasma Liquid Deposition” wygłosił dr Tony Herbert z Dow Corning Plasma Solution, Irlandia - 19.11.2005 r.
- W ramach cyklu wykładów otwartych Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów wykład nt. Język ukraiński poza granicami państwa ukraińskiego wygłosił w języku ukraińskim prof. Michał Łesiów, przewodniczący Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych O.L. PAN - 8.12.2005 r.

Współpraca z zagranicą członków Oddziału:

Prof. Brandyk:

- Wiceprzewodniczący Międzynarodowego Stowarzyszenia Torfowego (IPS) (od 2004),
- Przewodniczący Komitetu Naukowego IPS – Scientific Advisory Board IPS (od 2005),
- członek komisji III IPS – „Agricultural Use of Peat” (od 2000),

- Przewodniczenie sesji poświęconej aktualnym problemom działalności poszczególnych komisji na seminarium Zarządu Międzynarodowego Stowarzyszenia Torfowego w Warszawie w dniu 08.05.2005,
- Przewodniczenie sesji poświęconej aktualnym problemom działalności poszczególnych komisji na seminarium Zarządu Międzynarodowego Stowarzyszenia Torfowego w Angers (Francja) w dniu 09.09.2005,
- Przewodniczenie sesji poświęconej aktualnym problemom działalności poszczególnych komisji na seminarium Zarządu Międzynarodowego Stowarzyszenia Torfowego w Kopenhadze (Dania) w dniu 18.11.2005.

Prof. Stanisław Nawrocki jest członkiem zagranicznym Rosyjskiej Akademii Nauk Rolniczych, współpracując w zakresie wybranych zagadnień fizyki gleb z Instytutem Agrofizyki w Sankt Petersburgu.

Prof. Gliński - współorganizator 2 międzynarodowych konferencji: w Odessie na Ukrainie i w Janowie Lubelskim w ramach obchodów Roku Ukrainy w Polsce (Załącznik 2., p. 5 i 8).

Prof. Zygmunt Pejsak:

- Przewodniczenie sesji inauguracyjnej Światowego Kongresu Zoohigienistów (ISAH),
- Wygłoszenie referatu plenarnego na otwarcie Kongresu ISAH w Warszawie „The health status of pig populations as a competitive factor in global trade of pork and pigs”,
- Wygłoszenie referatu „Reproductive disorders in pigs as a consequence of viral infections”. Konferencja European A.I. Vets 17th Meeting in Cracow, 12-15.10.2005,
- Wygłoszenie referatu „Serological profiles to porcine circovirus type 2, porcine parvovirus and porcine reproductive and respiratory virus in PMWS affected and PMWS free herds in Poland”. Congreso Mundial de Laboratoristas Veterinarios. Montevideo, Uruguay, 16-19 listopad 2005.

Prof. F. Tomczak

- współpracuje z japońskim Instytutem Spółdzielczości oraz indywidualnie z profesorami japońskimi (Ryukoku University, Kyoto; Waseda University, Tokyo),
- prof. F. Tomczak jest członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa.

Udział prof. Tomasza Trojanowskiego, czł.koresp PAN w Europejskim Kongresie Neurochirurgii (Praga 25-27.02.2005); Congress of the Korean Society of Neurological Surgery (Jeju, Korea Pd. 14-16.04.2005); Światowym Kongresie Neurochirurgii, WFNS (Marrakesz, Maroko , 19-24.06.2005) oraz w I Kongresie naukowym Society of Nervous System Surgery (1-4.12.2005, Istambuł, Turcja).

Prof. R. Walczak, referaty w:

- National Conference with International participation „Management, use and protection of soil resources”, 15-19.05.2005, Sofia, Bułgaria,
- IX International Congress of Ecology (INTECOL), Montreal, Kanada, 08.2005,
- First Experimenters Meeting - SMOS Validation and Retrieval Team (SVRT). Segovia, Hiszpania, 21-24.11.2005;
- udział w przygotowaniu 5 międzynarodowych projektów w ramach 6. i 7. programu UE.

7. Działalność wydawnicza i promocyjna (Załącznik 5)

W 2005 roku wydano *Biuletyn Informacyjny 10/2005 Oddziału PAN w Lublinie*, dotyczący działalności, wydarzeń naukowych, prezentacji sylwetek oraz biogramów naukowców związanych z Lubelszczyzną.

Wydawnictwa zwarte:

- *Informator o placówkach dydaktyczno-naukowych Lubelszczyzny 2005* zawierający informacje nt. państwowych i niepaństwowych uczelni i placówek naukowych i dydaktycznych Lubelszczyzny,
- streszczenia prac wygłoszonych na konferencji „Problemy wzbogacania i ochrony różnorodności biologicznej obszarów wodno-torfowiskowych – renaturalizacja, rekultywacja, restytucja, reintrodukcja”,
- 5. tom „TEKI Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa O. L. PAN”,
- drugi tom „TEKI Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego”
- drugi tom „TEKI Komisji Historycznej”,
- pierwszy tom „TEKI Komisji Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych”.

Wydano także pod patronatem Oddziału cztery numery kwartalnika *Eksploatacja i Niezawodność*.

Na bieżąco aktualizowano i rozbudowywano własną polsko-angielską stronę internetową www.pan-ol.lublin.pl, jako najtańszą i najbardziej skuteczną formę prezentacji i promocji dokonań Oddziału. Do końca 2005 roku stronę odwiedziło ponad 12,5 tys. osób.

III. DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁOWYCH KOMISJI NAUKOWYCH

W roku sprawozdawczym działało 17 komisji:

Komisja I Chemii Plazmy Niskotemperaturowej, pod przewodnictwem dr hab. inż. Henryki Danuty Stryczewskiej, prof. PL (powołana we wrześniu 1998 r.). Komisja liczy 42 członków, w tym 27 krajowych i 15 zagranicznych.

W ramach działalności Komisji odnotowano:

- 19. listopada 2005 odbyło się posiedzenie Komisji w siedzibie Oddziału PAN w Lublinie w Pałacu Czartoryskich z udziałem gościa z Irlandii dr. Tony Herberta, z Dow Corning Plasma Solution, Irlandia, który wygłosił referat nt. Atmospheric Pressure Plasma Liquid Deposition;
- Komisja współorganizowała międzynarodową cykliczną konferencję ELMECO'5 (Electromagnetic Devices and Processes for Environment Protection) – 4-7. 09.2005 r. w Nałęczowie. Główna problematyka konferencji dotyczy wykorzystania technologii nietermicznej plazmy w procesach ochrony środowiska W pracach międzynarodowego Komitetu Naukowego konferencji ELMECO, jako współorganizatorzy, key-speakerzy oraz prezentując wyniki badań bierze udział 10 członków krajowych i zagranicznych Komisji Chemii Plazmy;
- prof.dr hab. inż. Zbigniew Kołaciński, członek Komisji, został zaproszony do wygłoszenia wykładu na temat „Valuable building materials made of plasma vitrified waste” podczas warsztatów przemysłowych (Industrial Workshop), towarzyszących międzynarodowej Konferencji ISPC'17 (International Symposium on Plasma Chemistry) w Toronto – 7-12.08 2005 r. Czynny udział w tej konferencji wzięły także: dr hab. H. Stryczewska (Przewodnicząca Komisji) i dr J. Wolińska (Sekretarz);
- podczas konferencji w Toronto członkowie Komisji prof. Kołaciński, prof. PL. Stryczewska i dr Wolińska zostali zaproszenia do członkostwa w International Union of Pure and Applied Chemistry, działającego w ramach International Plasma Chemical Society;
- Komisja Chemii Plazmy Niskotemperaturowej wspólnie z Polskim Towarzystwem Chemicznym jest współorganizatorem cyklicznych ogólnopolskich sympozjów chemii plazmy. Kolejne IX sympozjum odbędzie się w Gdańsku w maju 2006 r. pod nazwą „The First Central European Symposium on Plasma Chemistry” i ze wsparciem finansowym Unii Europejskiej;
- Komisja Chemii Plazmy Niskotemperaturowej i jej członkowie są współorganizatorami i czynnymi uczestnikami międzynarodowej konferencji poświęconej problemom generacji niskotemperaturowej plazmy przy ciśnieniu atmosferycznym: High Pressure Low Temperature Plasma Chemistry HAKONE. Kolejna X konferencja HAKONE odbędzie się w Japonii w uniwersytecie Saga, a jej organizatorem jest Prof. Chobei Yamabe – członek zagraniczny Komisji. W ramach porozumienia o współpracy naukowej między PAN i JSPS (Japońskim Stowarzyszeniem Promocji Badań Naukowych) 7 członków Komisji uzyskało dofinansowanie do udziału w konferencji.

Komisja II Podstaw i Zastosowań Fizyki i Chemii w Technice i Rolnictwie Przewodniczy jej prof. Andrzej Niewczas z Politechniki Lubelskiej. W składzie Komisji działa 47 osób, skupionych w trzech sekcjach: Fizyki (przew.- prof. dr hab. Leszek Michalak), Chemii (przew. - prof. dr hab. Władysław Rudziński), Techniki (przew. - prof. dr hab. Andrzej Niewczas). W ramach działalności miały miejsce:

- 15 kwietnia 2005 - posiedzenie Komisji oceniającej prace zgłoszone do konkursu Fundacji PAN Oddział Lublin „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny” o nagrodę Oddziału za najlepszą pracę magisterską i doktorską, pod przewodnictwem prof. Andrzeja Niewczas (Prezesa Fundacji). Nagrodę Fundacji przyznano dr Annie Smolirze za pracę doktorską nt. „Detekcja insuliny i hemoglobiny metodą MALDI”. W kategorii prac magisterskich głównej nagrody nie przyznano, dwie prace wyróżniono równorzędnymi dyplomami;
- Komisja wspólnie z Lubelskim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Fizycznego zorganizowała VI Sesję Naukową pt. „Fizyka w zastosowaniach” (8 czerwca 2005 r.). Uczestniczyło w niej 48 osób (wg listy obecności);
- członkowie Komisji (prof.prof. J.R. Dąbrowski, Z. Drzymała, A. Kusz, L. Michalak, A. Niewczas, M. Orkisz, R. Walczak) brali udział w pracach Rady Naukowej kwartalnika „Eksploracja i Niezawodność – Maintenance and Reliability”, wydawanego pod patronatem naukowym PAN Oddział Lublin.

Komisja III Biotechnologii (18 członków), której przewodniczy prof. Anna Skorupska z Zakładu Mikrobiologii Ogólnej UMCS w Lublinie.

- w dniach 19-23 09.2005 odbył się w Lublinie LX Zjazd Polskiego Towarzystwa Biochemicznego, współorganizowany przez Komisję. W Zjeździe PTBioch aktywnie uczestniczyli członkowie Komisji pełniąc funkcje organizatorów lub współorganizatorów Sesji tematycznych Zjazdu.

W ramach działalności Komisji odbyło się pięć spotkań naukowych, na których zaproszeni wykładowcy z kraju i zagranicy wygłosili wykłady dotyczące problemów szeroko pojętej biotechnologii i biologii molekularnej:

- prof. Jan A. Miernyk, Plant Genetics Research Unit USDA, University of Missouri, USA, „Protein folding in plant cells”;
- prof. dr hab. Jerzy Czembor, Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, „Odporność jęczmienia na mączniaka prawdziwego i rdzę karłowatą”;
- prof. dr hab. Jacek Kozdrój, Katedra Mikrobiologii Akademii Rolniczej w Krakowie, „W poszukiwaniu spójnej koncepcji ewolucji prokariontów”;
- prof. dr hab. Jan Barciszewski z Instytutu Chemii Bioorganicznej PAN z Poznania, „Białka to nie wszystko. Nowe oblicza RNA”;
- prof. Otto Holst z Research Center Borstel, Niemcy, „Mycobacterial cell wall”.

Komisja IV Filozoficzno-Przyrodnicza (8 członków), pod przewodnictwem profesora Stefana Symotiuka z Zakładu Filozofii Kultury UMCS w Lublinie.

W ramach działalności:

- 17.05.2005 XII sympozjum „Przestrzeń we współczesnej nauce” organizowane przez Polską Akademię Nauk Oddział w Lublinie, Lubelskie Towarzystwo Naukowe oraz Zakład Fizyki Systemów Złożonych UMCS, Zakład Biochemii UMCS i Zakład Filozofii Kultury UMCS w Lublinie. Udział wzięło dziewięciu wykładowców i około stu słuchaczy i dyskutantów.

Komisja V Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa. Przewodniczący - profesor Eugeniusz Krasowski (Wyższa Szkoła Inżynieryjno-Ekonomiczna w Ropczycach). Komisja w międzynarodowym składzie liczy 54 członków. Rozpoczęła działalność pod koniec 2000 r. W ramach działalności miały miejsce:

- wydanie V tomu TEKI Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa O.L. PAN;
- wydanie VII tomu wydawnictwa MOTROL - materiałów konferencyjnych;
- zorganizowano V Międzynarodową Jubileuszową Konferencję Naukowo-Techniczną MOTROL 2005 w Odessie na Ukrainie (5-9 września 2005). Wydano 2 tomy materiałów konferencyjnych;
- zorganizowano wspólnie z Katedrą Eksploatacji Pojazdów Samochodowych Politechniki Szczecińskiej Konferencję Naukową nt. „Rozruch silników spalinowych” (Szczecin, 1-3.07.2005);
- zorganizowano 2 zebrania Komisji. Jedno odbyło się w Odessie - przyjęto 5 nowych członków. Wytyczono plan dalszej działalności Komisji;
- podjęto decyzję o zorganizowaniu w roku 2006 (7-9 czerwca) Konferencji nt. „Racjonalne gospodarowanie energią”. Jest to Konferencja Międzynarodowa z udziałem takich ośrodków zagranicznych, jak: Inżynierska Akademia Ukrainy - oddział w Odessie, Państwowy Lwowski Uniwersytet Rolniczy w Dublanach.

Komisja VI Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych. Skupia 17 członków, pod przewodnictwem prof. Michała Łesiowa z UMCS w Lublinie. Działalność Komisji:

- 1 marca 2005. Komisja przy współudziale Metropolii Przemysko-Warszawskiej Kościoła Greckokatolickiego zorganizowała sesję nt. „Kościoł greckokatolicki a jedność wielokulturowej Europy”;

- Komisja była organizatorem zebrania, które odbyło się w siedzibie Oddziału PAN w Lublinie, podczas którego przeprowadzono dyskusję nt. „Rewolucji pomarańczowej na Ukrainie”. Wprowadzenie do dyskusji wygłosili dr Andrij Deszczycia, Radca-Minister Ambasady Ukrainy w Polsce oraz członek Komisji ks. dr Stefan Batruch;
- 2-3 czerwca 2005 r. odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa nt. „Obrzędowość na pograniczach językowych Słowiańszczyzny” w Woli Uhruskiej z udziałem filologów i kulturologów z Polski i Ukrainy, współorganizowana przez Komisję PUZK wspólnie z Zakładem Filologii Ukraińskiej UMCS i Narodowa Akademią Nauk we Lwowie;
- 26 - 27 października 2005 r. odbyła się w siedzibie O.L. PAN konferencja naukowa nt. „Biblia w literaturze ukraińskiej” zorganizowana wspólnie z Zakładem Filologii Ukraińskiej UMCS.
- 13 - 14 października odbyła się konferencja naukowa nt. „Sztuka sakralna i duchowość pogranicza polsko-ukraińskiego na Lubelszczyźnie”, zorganizowana przez Fundację Kultury Duchowej Pogranicza przy współpracy z Komisją Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych. Wygłoszono i przedyskutowano ok. 20 referatów uczestników konferencji z Polski, Ukrainy, Białorusi i ze Słowacji;
- Ukazała się w druku książka „Mikrotoponimia na pograniczach językowo-kulturowych” pod redakcją Michała Łesiowa i Marka Olejnika, Lublin 2005, 245 stron, zawierająca materiały z międzynarodowej konferencji naukowej, współorganizowanej przez Komisję w 2004 roku.

Komisja VII Medycyny Wsi - przewodniczącym jest prof. Jerzy Zagórski z Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie. Komisja ma w składzie 13 członków.

- Prof. dr hab. Elżbieta Weryszko-Chmielewska, członek Komisji, była przewodniczącą Komitetu organizacyjnego Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Biologia kwitnienia roślin i alergię pyłkowe”, współorganizowanej przez O. L. PAN.
- Powiększenie składu Komisji o 2 kolejnych członków.

Komisja VIII Rolnictwa. Komisja pod przewodnictwem prof. Stanisława Nawrockiego czł.rzecz.PAN z IUNG w Puławach, skupia 22 członków.

- 21.03.05 w Akademii Rolniczej w Lublinie miało miejsce posiedzenie Komisji Rolnictwa O.L. PAN, na którym referat nt. „Weterynaryjny program kontroli pozostałości chemicznych - istotny element strategii bezpieczeństwa żywności” przedstawił prof. Jan Żmudzki z Państwowego Instytutu Weterynaryjnego w Puławach.

Komisja IX Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego. Przewodniczącym jest prof. Stanisław Radwan z Akademii Rolniczej w Lublinie. Komisja liczy 27 członków. W ramach działalności:

- Wydano II tom TEKI Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego O.L. PAN, zawierający prace poświęcone różnorodności biologicznej obszarów wodno-torfowiskowych.
- Prof. Radwan był przewodniczącym Komitetu organizacyjnego konferencji „Problemy wzbogacania i ochrony różnorodności biologicznej obszarów wodno-torfowiskowych renaturalizacja, rekultywacja, restytucja, reintrodukcja” - Janów Lubelski, 23 - 24.09.2005 r., współorganizowanej m.in. przez O.L. PAN w ramach obchodów Roku Ukrainy w Polsce. Wydano tom streszczeń referatów i komunikatów prezentowanych na konferencji.

Komisja X Ekonomii i Zarządzania - przewodniczącym jest prof. Włodzimierz Sitko z Politechniki Lubelskiej. Komisja ma w składzie 22 członków.

- Kontynuując zamierzenia integracji lubelskiego środowiska akademickiego w roku 2005 miała miejsce prezentacja kolejnego ośrodka naukowego. Posiedzenie Komisji odbyło się 18 maja 2005 roku w siedzibie Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji.
- Zgłoszono wniosek o publikację TEKI Komisji Ekonomii i Zarządzania Oddziału PAN w Lublinie i wyłoniono Komitet Redakcyjny wydawnictwa.
- Współorganizacja międzynarodowej konferencji „Sposoby poprawy pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa będącego uczestnikiem rynku polipolistycznego” (8-9.09.2005, Lublin). Materiały z konferencji zostaną opublikowane w formie książki.
- Współorganizacja międzynarodowej konferencji „Zarządzanie przedsiębiorstwem - ekonomia, prawo, kultura, etyka” (25-27.09.2005, Kazimierz Dolny). Zaprezentowano osiągnięcia w zakresie nauki i praktyki zarządzania przez środowiska naukowe Polski, Białorusi, Węgier, Ukrainy i W. Brytanii. Materiały z konferencji zostały upowszechnione w formie książki.

Komisja XI Historyczna - komisja pod przewodnictwem prof. Jana Ziółka z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, skupia 38 członków.

- W roku 2004 działalność Komisji skupiła się na przygotowaniu i publikacji pierwszego tomu wydawnictwa „TEKA Komisji Historycznej Oddziału PAN w Lublinie”, zawierającego zamówione materiały autorstwa członków Komisji oraz na pracach nad przygotowaniem drugiego tomu „TEKI”, którego wydanie zaplanowano na początek 2005 r.
- 25 lutego 2005 Komisja odbyła posiedzenie w siedzibie O.L. PAN, podczas którego prof. Mirosław Piotrowski z KUL, członek Komisji i deputowany do Parlamentu Europejskiego wygłosił referat nt. „Polacy w Parlamencie Europejskim”.
- Opublikowano drugi tom „TEKI Komisji Historycznej” O.L. PAN.
- Przygotowano i oddano do druku trzeci tom „TEKI Komisji Historycznej” O.L. PAN na rok 2006.

Komisja XII Budowy i Eksploatacji Maszyn, Elektrotechniki, Budownictwa

Pod przewodnictwem prof. Andrzeja Werońskiego z Politechniki Lubelskiej. Komisja liczy 36 członków, skupionych w czterech sekcjach naukowych: Sekcji Budowy Maszyn (przew. - prof. Robert Sikora), Sekcji Eksploatacji Maszyn (przew. - prof. Andrzej Niewczas), Sekcji Budownictwa (przew. - prof. Jerzy Grycz) oraz Sekcji Elektrotechniki (przew. - prof. Tadeusz Janowski).

Z działalności:

- 15-17 września 2005 - XI Krajowa i II Międzynarodowa Konferencja „Metrologia w technikach wytwarzania”, organizowana przez Katedrę Podstaw Inżynierii Produkcji Politechniki Lubelskiej pod patronatem m.in. Komisji Budowy i Eksploatacji Maszyn, Elektrotechniki, Budownictwa O.L. PAN. Prezes O.L. PAN pełnił godność członka Komitetu Honorowego konferencji.
- Politechnika Lubelska otrzymała w roku 2005 liczne granty w ramach funduszy europejskich, międzynarodowych oraz krajowych. W wielu grantach uczestniczą członkowie Komisji XII.

Komisja XIII Nauk Medycznych - przewodniczącym jest prof. Tomasz Trojanowski, czł. koresp. PAN, z Akademii Medycznej w Lublinie. Liczba członków: 18. W ramach działalności statutowej Komisji:

- Udział Komisji w organizacji XVIII sesji Z.O. Członków Oddziału PAN w Lublinie 25.11.2005 w Akademii Medyczna im. prof. F.Skubiszewskiego w Lublinie.

Komisja XIV Prawnicza - komisja pod przewodnictwem prof. Mieczysława Sawczuka z UMCS w Lublinie, skupia 39 członków. W ramach Komisji m.in.:

- W roku 2005 odbyły się trzy posiedzenia Komisji, na których referaty wygłosili: prof. Lech Dubel z UMCS w Lublinie - „Teoria a doktryna - rozważania pojęciowe”, prof. Marian Klementowski z UMCS w Lublinie - „Kształtowanie się gwarancji ochrony wolności osobistej w średniowiecznej i wczesnonowożytnej Europie”, prof. Wiesław Skrzydło z UMCS w Lublinie - „Zmiana Konstytucji RP z 1997 r.”
- Prof. Nicola Picardi z Uniwersytetu „La Sapienza” w Rzymie, Prokurator Generalny Państwa Watykan, na zaproszenie Oddziału oraz Komisji wygłosił referat „Ordinamento giudiziario dello Stato della Citta del Vaticano (Porządek sądowy Państwa Watykańskiego)” Referat wygłoszony w siedzibie Oddziału został również przedstawiony w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Prof. Nicola Picardi został powołany na zagranicznego członka Komisji.

Komisja XV Nauk Nieliniowych - pod przewodnictwem prof. Kazimierza Szabelskiego z Politechniki Lubelskiej. Komisja ma w składzie 24 członków. Prace Komisji dotyczyły zagadnień:

- 7 kwietnia 2005 w ramach działalności statutowej Komisji zorganizowane zostało seminarium naukowe, w czasie którego zaprezentowane zostały dwa referaty:
 - Przewodzenie dźwięku w uchu człowieka — wygłosili prof. dr hab. Wiesław Gołąbek i dr Marcin Szymański, Akademia Medyczna w Lublinie,
 - Nieliniowości i samoorganizacja w układzie, wzrokowym ssaka — wygłosił mgr G. Wójcik.

Komisja XVI Politologii i Stosunków Międzynarodowych - pod przewodnictwem prof. Jana Hudzika z UMCS w Lublinie. Komisja skupia 11 członków. W roku 2005 Komisja odbyła dwa posiedzenia.

- Zgłoszono wniosek o publikację TEKI Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych. Członkowie Komisji zdecydowali, iż pierwszy tom zostanie poświęcony problemom kondycji politologii. Oddanie do druku zostało zaplanowane na październik 2006 roku.
- Komisja podjęła decyzję o organizowaniu corocznych seminariów naukowych, na które będą zapraszani specjaliści w zakresie nauk o polityce. Pierwsze seminarium planowane jest na wiosnę 2006 r.

Komisja XVII Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych, działająca pod przewodnictwem prof. Elżbiety Przesmyckiej z Politechniki Lubelskiej. Skupia 23 członków, w tym 4 zagranicznych.

- Komisja była współorganizatorem międzynarodowej konferencji dotyczącej zagadnień z zakresu rewitalizacji miast pt. „Przyrodnicza Rewitalizacja Miast” (25-26.10.2005, Lublin). W konferencji udział wzięło 80 uczestników (w tym 2 z zagranicy) – wygłoszono 28 referatów.
- Komisja rozpoczęła wydawanie w ramach cyklicznego wydawnictwa Oddziału TEKĘ Komisji Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych, której pierwszy Tom zawierający recenzowane referaty wygłoszone na konferencji „Przyrodnicza rewitalizacja miast” został wydrukowany, a drugi zawierający referaty z I Międzynarodowej Konferencji „Architektura bez Granic”, jest w trakcie opracowania. Oba tomy TEKI są pokłosiem dwóch międzynarodowych konferencji, współorganizowanych przez Komisję. TEKI zawierają recenzowane artykuły poświęcone szeroko rozumianej problematyce architektonicznej, urbanistycznej i krajobrazowej.

IV. BUDŻET ODDZIAŁU I JEGO REALIZACJA

REALIZACJA POZYCJI BUDŻETOWYCH

Przyznana przez Kancelarię Akademii w 2004 r kwota **148.640 zł.** (w tym dodatkowo 2.640 zł na Nagrodę Jubileuszową dla pracownika Oddziału, 6.000 zł na obsługę Oddziału) wykorzystana została przez Oddział PAN w Lublinie w całości na potrzeby działalności merytorycznej (84.840 zł) i obsługę administracyjną dotyczącą działalności merytorycznej (63.800 zł).

Realizację poszczególnych pozycji budżetowych przedstawia **Załącznik nr 4 (tabela). Opis tabeli:**

Ad. Poz.1

Kwota **49.063,00 zł.** Stanowi 1i1/2 etatu (tj.1 etat sekretarza Oddziału i 1/2 etatu specjalisty ds. redakcyjnych) oraz Nagrodę Jubileuszową 25-lecia pracy zawodowej (dla sekretarza Oddziału).

Ad. Poz.2

Narzuty na wynagrodzenia osobowe **17.546,10 zł.** stanowią:

- Zakładowy Fundusz Nagród (3.939,97)
- Ubezpieczenie społeczne (10.535,83)
- Składki na Fundusz Pracy (1.603,90)
- Odpisy na Fundusz Świadczeń Socjalnych (1.466,40)

Ad. Poz.3

Środki finansowe przeznaczone na zakup materiałów i wyposażenia w kwocie **8.043,17 zł.** wydatkowano na:

- Zakup laptopa (3.489)
- Zakup oprogramowania do komputera (2.499);
- Toner do drukarki Minolta 1250E (291,18);
- Części do kserografu Canon 6216: (181,78)
- Aparat Nokia (120,78)
- Materiały biurowe-papiernicze (516,57)
- Środki czystości (78,15)
- Inne (866,71)

Ad. Poz.4

Na usługi wydano kwotę **70.121,33 zł.** z przeznaczeniem na:

- Czynsz (43.920)
- Obsługa Oddziału przez Instytut Agrofizyki PAN - 20% kosztów działalności administracyjnej (10.209,50)
- Wynagrodzenie bezosobowe, w tym: za sprzątnięcie pomieszczeń i usługę finansowo-księgową (6.422)
- Opłaty telekomunikacyjne (5.019,38)
- Serwis sprzętu komputerowego i inne usługi (4550,45).

Ad. Poz.5

Na kwotę **3.866,40 zł.** złożyły się delegacje na wyjazdy służbowe dla członków Lubelskiego Oddziału (655,00), wyjazd do ośrodków naukowych w Zamościu, z którymi współpracujemy (224,02), do Ośrodka Edukacji Ekologicznej Nadleśnictwa Janów Lubelski (318,06), pobyt prelegenta na posiedzeniu Komisji Biotechnologii (154,63) oraz ryczałt samochodowy (2.514,69).

Udział w ramach etatów: mgr. inż. Marka Rozmusa (1 etat) i mgr. Radosława Doleckiego (1/2 etatu) w pozyskaniu materiałów i opracowaniu redakcyjnym oraz przygotowaniu do druku (w tym skład komputerowy):

- „Informatora o placówkach naukowych Lubelszczyzny na rok 2005”,
- „Biuletynu Informacyjnego 10/2005 Oddziału PAN w Lublinie” (pod redakcją: prof., prof. Jana Glińskiego, Ryszarda Walczaka, mgr. inż. Marka Rozmusa i mgr. Radosława Doleckiego),
- „Streszczenia prac. Konferencja naukowa *Problemy wzbogacania i ochrony różnorodności biologicznej obszarów wodno-torfowiskowych - renaturalizacja, rekultywacja, restytucja, reintrodukcja*”,
- projektowanie, redakcja i bieżąca aktualizacja strony internetowej Oddziału PAN w Lublinie w wersji polskiej i angielskiej.

Przyznane w 2005 r. środki Oddział wykorzystał w 100% z przeznaczeniem na działalność merytoryczną oraz obsługę administracyjną (dotyczącą wyłącznie działalności merytorycznej).

Na współpracę z zagranicą Oddział PAN w Lublinie decyzją Prezesa PAN otrzymał:

- kwotę **11.159,17 zł.**, z przeznaczeniem na pokrycie kosztów pobytu uczonych zagranicznych przybywających na zaproszenie Oddziału (4.420 zł) oraz na dofinansowanie wyjazdów członków korporacji na kongresy, zjazdy, konferencje itp. (6.739,17 zł), a także środki przyznane
 - **6.699,86 zł** na dofinansowanie dwóch międzynarodowych konferencji.
- Obie pozycje zrealizowane zostały zgodnie z przeznaczeniem. (Załącznik 6).

Środki pozabudżetowe (Załącznik 7):

- Przyznane przez Kancelarię PAN w wysokości **14.000 zł** na remont sanitariatów w Oddziale PAN w Lublinie.
- Środki w wysokości **8.000 zł** na dofinansowanie publikacji pochodzą z WFOŚiGW w Lublinie.
- Środki w wysokości **13.000 zł** na dofinansowanie publikacji pochodzą z GFOŚiGW w Lublinie.
- Środki w wysokości **12.462,30 zł** na dofinansowanie publikacji pochodzą z opłat konferencyjnych, z przeznaczeniem na przygotowanie cyklicznej konferencji (co 2 lata) – „MOTROL'2005”.

Załącznik nr1.

SKŁAD OSOBOWY
ODDZIAŁU POLSKIEJ AKADEMII NAUK W LUBLINIE
(stan na dzień 31.12.2005 r.)

PREZYDIUM

Prezes	- Jan Gliński, czł. rzecz. PAN (Wydział V)
Wiceprezes	- Ryszard Walczak, czł. koresp. PAN (Wydział V)
Członek	- Marian Truszczyński, czł. rzecz. PAN (Wydział V)

CZŁONKOWIE

Wydział I Nauk Społecznych	- Mieczysław Albert Krapiec, czł. rzecz. PAN - Henryk Chołaj, czł. koresp. PAN
-------------------------------	---

Wydział III Nauk Matematycznych, Fizycznych i Chemicznych	- Jan Kiszyński, czł. koresp. PAN
---	-----------------------------------

Wydział V Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych	- Tomasz Brandyk, czł. koresp. PAN - Janusz Haman, czł. rzecz. PAN - Stanisław Nawrocki, czł. rzecz. PAN - Janusz Nowicki, czł. koresp. PAN - Zygmunt Pejsak, czł. koresp. PAN - Franciszek Tomczak, czł. koresp. PAN
--	--

Wydział VI Nauk Medycznych	- Tomasz Trojanowski, czł. koresp. PAN
-------------------------------	--

Załącznik nr 2

KONFERENCJE NAUKOWE

LP	TEMAT	ZASIĘG	TERMIN I MIEJSCE	ORGANIZATOR	LICZBA WYGŁOSZ. REFERATÓW
1.	XII sympozjum "Przestrzeń we współczesnej nauce"	Regionalna	17.05.05, Lublin	Oddział PAN w Lublinie , Lubelskie Towarzystwo Naukowe, Zakład Fizyki Systemów Złożonych UMCS w Lublinie, Zakład Biochemii UMCS, Zakład Filozofii Kultury UMCS	9
2.	Nominacja obrzędowości na pograniczeniach językowych Słowiańszczyzny	Międzynarodowa	2-3.06.05, Wola Uhruska	Instytut Filologii Słowiańskiej UMCS w Lublinie: Zakład Filologii Ukrainińskiej, Zakład Białorutenistyki, Narodowa Akademia Nauk Ukrainy Oddział we Lwowie, Komisja Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych O.L. PAN	31 referatów
3.	VI Sesja Naukowa "Fizyka w zastosowaniach"	Krajowa	8.06.05, Lublin	Komisja II Podstaw i Zastosowań Fizyki i Chemii w Technice i Rolnictwie O.L. PAN Polskie Towarzystwo Fizyczne Oddział Lubelski	6
4.	9. Ogólnopolskie Sympozjum Naukowe Motoryzacji Rolnictwa nt. Rozruchu silników spalinowych	Krajowa	1-3.07.05, Szczecin	Komisja V Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa O.L. PAN Katedra Energetyki i Pojazdów Akademii Rolniczej w Lublinie, Polskie Towarzystwo Naukowe Silników Spalinowych, Politechnika Szczecińska	18
5.	Międzynarodowa Konferencja Naukowa "Motoryzacja i Energetyka Rolnictwa: MOTROL 2005"	Międzynarodowa	4-10.09.05, Odessa na Ukrainie	Komisja V Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa O.L. PAN Katedra Energetyki i Pojazdów Akademii Rolniczej w Lublinie, Odeski Uniwersytet Rolniczy w Odessie, Wyższa Szkoła Inżyniersko-Ekonomiczna w Ropczycach	202

6.	Międzynarodowa Konferencja "Sposoby poprawy pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa będącego uczestnikiem rynku polipolistycznego"	Międzynarodowa	8-9.09.05, Lublin	Komisja Ekonomii i Zarządzania O.L. PAN Katedra Ekonomiki i Organizacji Agrobiznesu AR w Lublinie, Instytut Funkcjonowania Gospodarki Narodowej SGH w Warszawie, Katedra Polityki Agrarnej i Marketingu SGGW w Warszawie, Zakład Gospodarki Żywnościowej UMCS w Lublinie	4 referaty 36 komunikatów
7.	XL Zjazd Polskiego Towarzystwa Biochemicznego	Krajowa	19-23.09.05, Lublin	Oddział Lubelski i Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Biochemicznego	87 referatów 416 komunikatów
8.	Problemy wzbogacania i ochrony różnorodności biologicznej obszarów wodno-torfowiskowych - renaturalizacja, rekultywacja, restytucja, reintrodukcja	Międzynarodowa	23-24.09.05, Janów Lubelski	Komisja Biotechnologii O.L. PAN Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie Katedra Hydrobiologii i Ichtiologii AR w Lublinie, Polskie Towarzystwo Hydrobiologiczne, Centrum Ochrony Środowiska UMCS w Lublinie, Instytut Agrofizyki PAN w Lublinie, Instytut Fizyko-Mechaniczny im. Karpenki NAN Ukrainy we Lwowie, Instytut Ekologii Karpat NAN Ukrainy we Lwowie, Lwowski Państwowy Uniwersytet im. I. Franki we Lwowie	34 referaty 39 komunikatów
9.	Zarządzanie przedsiębiorstwem - ekonomia, prawo, kultura, etyka	Międzynarodowa	25-27.09.05, Kazimierz Dolny	Komisja Ekonomii i Zarządzania O.L. PAN Katedra Zarządzania Politechniki Lubelskiej, Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji, Lubelskie Towarzystwo Naukowe	17
10.	Sztuka cerkiewna pogranicza polsko-ukraińskiego na Lubelszczyźnie	Międzynarodowa	13-14.10.05, Lublin	Komisja Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych O.L. PAN Fundacja Kultury Duchaowej Pogranicza, Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, Muzeum-Zamek w Łańcucie	25

11.	Ogólnopolska Konferencja Naukowa "Przyrodnicza rewitalizacja miast"	Krajowa	25-26.10.05 Lublin	Katedra Architektury, Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Politechniki Lubelskiej Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublin, Wydział Strategii i Rozwoju Urzędu Miasta Lublin, Komisja Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych Oddziału PAN w Lublinie	28
12.	Biblia w literaturze ukraińskiej	Międzynarodowa	26-27.10.05 Lublin	Zakład Filologii Ukraińskiej Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS w Lublinie Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie	31
13.	V Ogólnopolska Konferencja Naukowa "Biologia kwitnienia roślin i alergie pyłkowe"	Krajowa	9-10.11.05 Lublin	Katedra Botaniki AR w Lublinie Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie, Lubelskie Towarzystwo Naukowe, Polskie Towarzystwo Botaniczne, Polskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych, Ośrodek Badania Alergenów Środowiskowych oraz Oddział lubelski Polskiego Towarzystwa Alergologicznego	19 referatów 76 komunikatów
14.	II Konferencja Naukowa EKOENERGIA'2005	Krajowa	17-18.11.05, Lublin	Lubelska Rada Ekoenergii Fundacji O.I. PAN - "Nauka i Rozwój Lubelszczyzny" Komitet Techniki Rolniczej PAN, Akademia Rolnicza w Lublinie, Instytut Agrofizyki PAN, Krajowa Izba Biopaliw	12 referatów 35 komunikatów

**ZESTAWIENIE OPRAWOWAŃ NAUKOWYCH CZŁONKÓW ODDZIAŁU
(publikacje wydane lub przyjęte do druku)**

Monografie, syntezy, zbiory studiów:

1. Baranowski P., Lipecki J., Mazurek W., **Walczak R.T.** Detekcja uszkodzeń mechanicznych jabłek z wykorzystaniem termografii. *Acta Agrophysica*, 125, 6(1), 19-30, 2005.
2. Baranowski P., Lipecki J., Mazurek W., **Walczak R.T.** Laboratoryjne badania nad możliwością wykorzystania temperatury powierzchni owoców do określania intensywności parowania jako istotnego parametru oceny jakości owoców. *Acta Agrophysica*, 126, 6(2), 2005.
3. Baranowski P., Usowicz B., **Walczak R.T.**, Mazurek W. Evaporation into the boundary layer of the atmosphere. Eds Baranowski P., Usowicz B., 1-160, 2005.
4. Baranowski P., Usowicz B., **Walczak R.T.**, Mazurek W. Evaporation into the boundary layer of the atmosphere, 2005.
5. Bieganowski A., Cieśla J., Ryzak M., Tkaczyk P., **Walczak R.T.** Estimation of the applicability of ion-selective potassium electrodes for the determination of fertilization requirements of non-carbonate mineral soils. *Polish J. Soil Sci.*, 38,2, 2005.
6. Bieganowski A., Józefaciuk G., **Walczak R.T.** Modern Physical and Physicochemical Methods and Their Applications in Agroecological Research, Zbiór publikacji. 2004.
7. **Brandyk T.**, Kaca E., Pierzgałski E., **Walczak R.** Regulacja bilansu wodnego w obszarach wiejskich. *Post. Nauk. Rol.* nr 3/2005,43-60; 2005.
8. **Brandyk T.**, „Hydraulika techniczna – przykłady obliczeń” – E. Kubrak i J. Kubrak, Wyd. SGGW W-wa 2004.– Nasze lektury - Wiadomości melioracyjne i łąkarskie nr 2/2005 s. 66, 2005.
9. **Brandyk T.**, Oleszczuk R., Gnatowski T., Szatyłowicz J., Estimation of water storage of peat-moorsh soils from the soil surface level changes. In: Review of current problems in agrophysics. (Józefaciuk G., Sławiński C., Walczak R.T. eds.) Institute of Agrophysics of Polish Academy of Science, s. 36-37, 2005.
10. **Brandyk T.**, Szatyłowicz J., Gnatowski T., Oleszczuk R., Examination of SWAP suitability to predict soil water conditions in a field peat-moorsh soil. In: Monitoring and modelling the properties of soil as porous medium: the role of soil use (Skierucha W., Walczak R.T eds). International Conference, Lublin, 13-16 February: 7-8p, abstract, 2005.
11. **Cholaj H.** Studium „Osobliwości postsocjalistycznej transformacji systemowej w Polsce” zamieszczone w pracy zbiorowej wydanej nakładem Fundacji Innowacja.
12. Cieśla J., Ryzak M., **Walczak R.T.** Initial evaluation of application of ion selective electrodes to direct measurement ions concentration in soils. 399-401, W: Józefaciuk G., Sławiński C., **Walczak R.**, red., Review of current...
13. Dębicki R., **Gliński J.**, Horabik J., Lamorski K., **Walczak R.T.** Scientific dictionary of agrophysics, English-Polish. Instytut Agrofizyki PAN Lublin, ss. 254, ISBN 83-89969-40-80, 2005.
14. **Gliński J.** Aquatic oxygenology. In: G. Józefaciuk, C. Sławiński, R. Walczak eds. Environment and food safety. 9th Int. Conf. On Agrophysics, Lublin, Poland, 28-31. 08. 2005. Review of current problems in agrophysics. IA PAN Lublin, 474-477, ISBN 83-89969-15-7, 2005.
15. **Gliński J.**, **Walczak R.**, Rozmus M., Dolecki R. Biuletyn Informacyjny 10/2005 PAN Oddział w Lublinie., ss. 156, Lublin 2005.
16. **Gliński J.**, Dolecki R., Rozmus M. Informator o placówkach naukowych Lubelszczyzny, ss. 45, Lublin 2005.

17. Gnatowski T., Oleszczuk R., Szatyłowicz J., **Brandyk T.** Przewodność wodna przy stanie pełnego nasycenia w charakterystycznych profilach gleb torfowo-murszowych z doliny Biebrzy. *Zeszyty Problemowe Postępów Nauk Rolniczych*, z. 507; s. 149-157, 2005.
18. Gnatowski T., Oleszczuk R., Szatyłowicz J., **Brandyk T.** Przewodność wodna przy stanie pełnego nasycenia w charakterystycznych profilach gleb torfowo-murszowych z doliny Biebrzy. *Inżynieria Ekologiczna* Nr 12: 268-269, 2005.
19. Gnatowski T., Szatyłowicz J., Szejba D., Oleszczuk R., **Brandyk T.** Moisture content variability in drained fen soil. *International Conference on: „Wetlands: International Monitoring, Modelling”*, Wierzba, 22-25 September, 46p, abstract, 2005.
20. Gnatowski T., Szatyłowicz J., Szejba D., Oleszczuk R., **Brandyk T.** Określanie dyfuzyjności termicznej na podstawie dobowych amplitud temperatury gleby w powierzchniowej warstwie profilu gleby torfowo-murszowej. *Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Właściwości fizyczne i chemiczne gleb organicznych”*, Rajgród - Biebrza, 27-30 czerwca, Streszczenia. s. 22-23, 2005.
21. Gnatowski T., Szejba D., Szatyłowicz J., Oleszczuk R., **Brandyk T.** Wpływ właściwości fizycznych i chemicznych utworów torfowych z obszaru Doliny Biebrzy na zdolności retencjonowania wody. *Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Właściwości fizyczne i chemiczne gleb organicznych”*. Rajgród - Biebrza, 27-30 czerwca, Streszczenia. s. 7-8, 2005.
22. Gołąbek W., **Trojanowski T.**, Drop A., Morshed K. Skull Base and Pharyngeal Space Tumours. *Skull Base An Interdisciplinary Approach*. Thieme NY Stuttgart, 15, suppl 2, 76-77, 2005.
23. Józefaciuk G., Sławiński C., **Walczak R.**, red. Review of current problems in agrophysics. IA PAN, Lublin, 2005
24. **Krapiec M.A.** i in. *Powszechna Encyklopedia Filozofii t. VI /Kr-Mc/ Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu*, Lublin 2005.
25. Lipiec J., **Walczak R.**, Józefaciuk G., red. *Plant Growth in Relation to Soil Physical Conditions*”, Zbiór publikacji, 2004.
26. Marks M., **Nowicki M.**, Wanic M. Zachwaszczenie upraw polowych i gleby po zagospodarowaniu kilkuletniego odłogu. Cz.I. Zachwaszczenie zasiewów na tle fitocenozy odłogów. *Acta Botanica Warmiae et Masuriae* 4, s.57-66, 2004.
27. Marks M., **Nowicki M.**, Orzech K. Plonowanie roślin w 3.polowym zmianowaniu po zagospodarowaniu odłogu. *Fragmenta Agronomica* 2. s. 125-132, 2005.
28. Marks M., **Nowicki M.** Ocena energetyczna różnych sposobów zagospodarowania odłogu. *Pamiętnik Puławski* (w druku)
29. Matyka-Sarzyńska D., **Walczak R.T.** *Basic Problems of Agrophysics*”, Zbiór publikacji. 2004.
30. **Nawrocki S.** Prof. dr hab. Lucjan Kaznowski - członek Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk. *Pamiętnik Puławski* z. 141, IUNG, Puławy 2005.
31. **Nowicki M.**, Marks M., Orzech K. Uprawa gleby średniej a niektóre jej właściwości fizyczne, chemiczne, biologiczne i plonowanie roślin. *Biuletyn Naukowy UWM* nr 25. (1/2005) s. 145-154, 2005.
32. **Nowicki M.**, Orzech K., Buczyński G., Marks M. Zróżnicowana uprawa roli a zachwaszczenie roślin na glebie średniej. *Fragmenta Agronomica* 2, s. 133-141, 2005.
33. **Nowicki M.**, Marks M. Niektóre aspekty gospodarowania ziemią rolniczą w Polsce po integracji z Unią Europejską. *Zagadnienia Ekonomiczne* 3. s.45-56, 2005.
34. **Nowicki M.**, Wanic M., Jastrzębska M., Kostrzewska M.K. Analiza zbiorowisk chwastów za pomocą wybranych wskaźników biologicznych. *Acta Agrobot.* Vol.58, z. 1, s. 227-242, 2005.

35. **Nowicki M.**, Kurowski T.P., Wanic M., Kostrzewska M.K., Sargalski D. Fitosanitarna ocena mieszanki zbożowo-strączkowej jako przedplonu dla jęczmienia jarego. *Acta Sc. Polon.: Agric. 4(1)*, s.61-68, 2005.
36. Oleksiewicz M.B., Stadejek T., Maćkiewicz Z., Porowski M., **Pejsak Z.** Discriminating between serological responses to European-genotype live vaccine and European-genotype field strains of porcine reproductive and respiratory syndrome virus (PRRSV) by peptide ELISA. *Journal of Virological Methods* 129, 134, 2005.
37. Oleszczuk R., **Brandyk T.** Przegląd metod pomiaru wilgotności gleb torfowo-murszowych użytkowanych rolniczo. *Post. Nauk. Rol.* nr 2/2005,3-13, 2005.
38. Oleszczuk R., **Brandyk T.**, Szatyłowicz J., Gnatowski T., Szejba D. Określenie natężenia przepływu wody przez drzewka brzozy na glebie torfowo-murszowej przy zastosowaniu metody "sap-flow". *Przegląd Naukowy Inżynierii i Kształtowania Środowiska. z. 2(32):* 72-80, 2005.
39. Oleszczuk R., Szatyłowicz J., **Brandyk T.**, Gnatowski T. Metodyka oceny zmian objętości charakterystycznych warstw gleby torfowo-murszowej w procesie wysychania. *Zeszyty Naukowe Akademii Rolniczej im. H. Kołłątaja w Krakowie nr 420. Inżynieria Środowiska z. 26:157-168*, 2005.
40. Oleszczuk R., Gnatowski T., **Brandyk T.**, Szatyłowicz J. Calibration of TDR for moisture content monitoring in moorsh layer. *International Conference on: „Wetlands: International Monitoring, Modelling”*, Wierzbica, 22-25 September, 48p, abstract, 2005.
41. Oleszczuk R., Szatyłowicz J., **Brandyk T.**, Gnatowski T. Charakterystyka procesu kurczenia dla różnych utworów torfowych z Doliny Biebrzy. *Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Właściwości fizyczne i chemiczne gleb organicznych”*, Rajgród - Biebrza, 27-30 czerwca, Streszczenia. s. 16, 2005.
42. **Pejsak Z.** Kanibalizm – przyczyny oraz możliwości zapobiegania. *Trzoda chlewna*, 12, 104, 2005.
43. **Pejsak Z.** Streptococcus suis. An opportunistic organism. *Pig Progress. Vol. 21, No. 3,* 14, 2005.
44. **Pejsak Z.** Czynniki warunkujące międzynarodowy obrót wieprzowiną i trzodą chlewną. *Materiały Konferencji Naukowej „Bezpieczeństwo zdrowotne, jakość oraz cena – podstawa eksportu wieprzowiny”*, Puławy 7-8.06.2005. *Magazyn Wet. Suplement – Świnie*, 29, 2005.
45. **Pejsak Z.** Grypa świń, ważny aktualnie problem zdrowotny w średnio- i wielkotowarowych stadach świń. *Trzoda chlewna*, 3, 99, 2005.
46. **Pejsak Z.**, Fertig P. Zakażenia Streptococcus suis u świń – problemy w zakresie rozpoznawania i zwalczania. *Trzoda chlewna*, 6, 102, 2005.
47. **Pejsak Z.**, Jabłoński A., Żmudzki J. Lekowrażliwość bakterii chorobotwórczych układu oddechowego świń. *Medycyna wet.* 61, 664, 2005.
48. **Pejsak Z.**, Janicka K., Porowski M., Stankiewicz I., Stadejek T. Efektywność częściowej depopulacji i metody badanie-eliminacja w zwalczaniu PRRS. *Medycyna Wet.*, 61, 1002, 2005.
49. **Pejsak Z.**, Janicka K., Stadejek T. Zastosowanie profilaktyki swoistej i nieswoistej w ograniczaniu strat spowodowanych przez zespół rozrodczo-oddechowy świń. *Medycyna Wet.*, 61, 417, 2005.
50. **Pejsak Z.**, Lipowski A., Wijaszka T., Wadecka K., Śmiechowicz J., Szabłoński L., Kneblewski P., Szweda W. Ramowy program zwalczania choroby Aujeszkiego na obszarze województwa wielkopolskiego. Część I. *Trzoda chlewna*, 4, 102, 2005.
51. **Pejsak Z.**, Lipowski A., Wadecka K., Śmiechowicz J., Szabłoński L., Kneblewski P., Szweda W. Ramowy program zwalczania choroby Aujeszkiego na obszarze województwa wielkopolskiego. Część II. *Trzoda chlewna*, 5, 106, 2005.

52. **Pejsak Z.**, Markowska-Daniel I. Zasady wyboru metod i testów laboratoryjnych w rozpoznawaniu ważnych ekonomicznie chorób świń. W monografii „Aktualne problemy w ochronie zdrowia, dobrostanu i produkcji świń”. Konferencja Naukowa. Poznań 15.10.2005, s. 83-90.
53. **Pejsak Z.**, Markowska-Daniel I., Kowalczyk A., Jabłoński A., Kozaczyński W., Loda M. Zaburzenia w rozrodzie związane z wybuchem grypy świń w fermie wielkotowarowej. *Medycyna Wet.* 61, 1154, 2005.
54. **Pejsak Z.**, Porowski M., Janicka K., Stankiewicz I., Fertig P., Stadejek T. Skuteczność szczepień w ograniczaniu strat spowodowanych przez PRRS. *Medycyna wet.* 61, 1149, 2005.
55. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Adenomatoza - najczęstszą chorobą przewodu pokarmowego. *Top agrar Polska, Świnie*, 5, 8-11, 2005.
56. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Adenomatoza świń - zasady leczenia i chemioprophylaktyki. *Magazyn Wet.*, 14, 107, 51-56, 2005.
57. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Biegunki prosiąt ssących i odsadzonych. *Życie Wet.* 80, 3, 151-154, 2005.
58. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Co trzeba wiedzieć o zasadach szczepień świń. *Top agrar Polska, Świnie*, 1, 8-11, 2005.
59. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Immunoprofilaktyka ważnych chorób świń. *Top agrar Polska, Świnie*, 2, 10-13, 2005.
60. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Choroby bakteryjne: co wpływa na skuteczność szczepionek? *Top agrar Polska, Świnie*, 9, 8-12, 2005.
61. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Krwotoczne zakaźne enteropatie u warchlaków i tuczników. *Życie Wet.* 80, 4, 213-216, 2005.
62. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Krytycznym momentem jest zasiedlanie tuczami. *Top agrar Polska, Świnie*, 11, 16-19, 2005.
63. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Możliwość aerogenego rozprzestrzeniania chorób zakaźnych świń. *Życie Wet.* 80, 11, 690-693, 2005.
64. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Nie wszystkie choroby przenosi wiatr. *Top agrar Polska, Świnie*. 7-8, 12-15, 2005.
65. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Podstawy odporności przeciwważnej ze szczególnym uwzględnieniem świni. *Magazyn Wet.* 14, 99, 33-36, 2005.
66. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Profilaktyka i zwalczanie zespołu rozrodczo-oddechowego świń. *Życie Wet.* 80, 7, 392-395, 2005.
67. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Przyczyny oraz zasady zwalczania bakteryjnych chorób układu oddechowego świń. *Trzoda Chlewna* 11, 105-108, 2005.
68. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Racjonalne stosowanie chemioterapeutyków w terapii i profilaktyce. *Trzoda Chlewna* 7, 2005, 110-114.
69. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Racjonalne stosowanie chemioterapeutyków w terapii i profilaktyce. *Życie Wet.* 80, 10, 642-645, 2005.
70. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Salmonelloza - choroba o coraz większym znaczeniu. *Top agrar Polska, Świnie*, 4, 10-13, 2005.
71. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Wirusowe biegunki świń - głównie prosiąt. *Top agrar Polska, Świnie*, 6, 8-11, 2005.
72. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Zespół rozrodczo-oddechowy świń - nowe dane nt. właściwości wirusa, odpowiedzi immunologicznej oraz diagnostyki laboratoryjnej. *Trzoda Chlewna* 1, 2005, 106-110 oraz *Życie Wet.* 80, 6, 328-331, 2005.
73. **Pejsak Z.**, **Truszczyński M.** Rola szczepionek i innych sposobów postępowania w profilaktyce i zwalczaniu zespołu rozrodczo-oddechowego świń. *Trzoda chlewna* 2, 95, 2005.

74. **Pejsak Z.**, Wasyl D., Hoszowski A., Kneblewski P. Salmonelloza świń – problem oczekujący na rozwiązanie. *Medycyna Wet.*, 61, 963, 2005.
75. Porębska D., Sławiński C., Lamorski K., **Walczak R.T.** Comparison of van Genuchten's parameters for three type of soils. 71. W: Józefaciuk G., Sławiński C., **Walczak R.**, red., Review of current...
76. Radwan S., **Gliński J.**, Płaska W. Some forms of environment and preservation of wetlands biodiversity. *TEKA Kom. Ochr. Środ. Przyr.*, 37-42, 2005.
77. Ryżak M., **Walczak R.T.** Comparison of particle size distribution from laser diffraction and sedimentation methods. 127-132., 2005
78. Skierucha W., Wilczek A., **Walczak R.T.** TDR soil water content, salinity and temperature monitoring system – description of the prototype. 144-157.
79. Skierucha W., Wilczek A., **Walczak R. T.** Integration of reflectometric probe with other sensors of the soil physicochemical properties. 312-314. W Józefaciuk G., Sławiński C., **Walczak R.**, red., Review of current..., 2005
80. Skierucha W., Wilczek A., **Walczak R. T.** Ground monitoring systems of soil environment. 315-321. W Józefaciuk G., Sławiński C., **Walczak R.**, red., Review of current..., 2005
81. Skierucha W., **Walczak R. T.** An intelligent probe for the simultaneous measurement of soil water content, electrical conductivity and temperature. 309-311. W Józefaciuk G., Sławiński C., **Walczak R.**, red., Review of current..., 2005
82. Skierucha W., **Walczak R.T.**, Wilczek A.: Zgłoszenie patentowe: Inteligentna sonda wilgotności i innych parametrów fizykochemicznych gleby oraz sposób komunikacji między mikroprocesorami sondy i układu nadrzędnego.
83. Skierucha W., **Walczak R.**, red. Monitoring and modelling the properties of soil as porous medium. 2005.
84. Sławiński C., **Walczak R.T.**, Moreno F., Fernandez E., Arrua J. Three parameters model for retention curve estimation. 144. W: Józefaciuk G., Sławiński C., **Walczak R.**, red., Review of current..., 2005
85. Stadejek T., Porowski M., **Pejsak Z.** Viremia and seroconversion in piglets following vaccination with PRRSV-EU type vaccine – a field observation. *Bull Vet Inst Pulawy* 49, 273, 2005.
86. Stadejek T., Stankiewicz I., **Pejsak Z.** Krążenie dwóch genotypów wirusa zespołu rozrodzo-oddechowego świń (PRRSV), *Med. Wet.* 61, 321, 2005.
87. Stępniewski W., Stępniewska Z., Bennicelli R.P., **Gliński J.** Oxygenology in outline. Instytut Agrofizyki PAN Lublin, pp.120. ISBN 83-89969-00-9, 2005.
88. Stępniewski W., Stępniewska Z., Bennicelli R.P., **Gliński J.** Oxygen and its role in the functioning of water ecosystems. *TEKA Kom. Ochr. Środ. Przyr.*, 142-152, 2005.
89. Szatyłowicz J., Oleszczuk R., Szejba D., **Brandyk T.**, Gnatowski T. Monitoring of vertical soil movements in low decomposed deep peat soil profile. International Conference on: „Wetlands: International Monitoring, Modelling”, Wierzba, 22-25 September, 45p, abstract, 2005.
90. Szatyłowicz J., Szejba D., Gnatowski T., **Brandyk T.**, Oleszczuk R. Variability of soil moisture in fen peat-moorsh soil. In: Monitoring and modelling the properties of soil as porous medium: the role of soil use (Skierucha W., Walczak R.T eds). International Conference, Lublin, 13-16 February: 37-38p, abstract, 2005.
91. Szatyłowicz J., Szejba D., Gnatowski T., Oleszczuk R., **Brandyk T.** Wpływ hydrofobowości na rozkład uwilgotnienia w profilu gleby torfowo-murszowej. Właściwości fizyczne i chemiczne gleb organicznych. Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Właściwości fizyczne i chemiczne gleb organicznych”, Rajgród - Biebrza, 27-30 czerwca, Streszczenia. s. 12-13, 2005.

92. Szejba D., **Brandyk T.** Zastosowanie modelu SWAP do prognozowania elementów bilansu wodnego zdrenowanej gleby pyłowej. Zeszyty Problemowe Postępów Nauk Rolniczych, z. 506; s. 461-469, 2005.
93. **Tomczak F.** Gospodarka rodzinna w rolnictwie. Uwarunkowania i mechanizmy rozwoju. Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, s. 468, Warszawa, 2005.
94. **Tomczak F.** Rolnictwo a procesy transformacji i europejskiej integracji gospodarki polskiej 1989-2004. W: Polska Transformacja ustrojowa. Próba dyskursu – zarys perspektyw. Fundacja Innowacja, s. 424-462, Warszawa 2004.
95. **Tomczak F.** Dyskusja nt. dokonań środowiska naukowego ekonomistów rolnych. Zagadnienia Ekonomiki Rolnej, nr 4, s. 63-71, 2005.
96. **Tomczak F.** Warunki i zagrożenia realizacji funkcji i zasad badawczych szkół wyższych. W: Tożsamość naukowo-dydaktyczna Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie – od konceptualizacji do implementacji, SGH, s. 1-7, Warszawa 2005.
97. **Trojanowski T.** New technoloies and methods in neurosurgery, Verba volant, skripta manent. Red M. Frankel, T. Jasiunas, Wyd. Dokument, Oficyna Archiwum Państwowego, ISBN 83-89-314-29-8, str 37-47, Szczecin 2005.
98. **Trojanowski T.** Temozolomid w leczeniu nisko zróżnicowanych glejaków mózgu. Ordynator Leków, 5, 10-15, 2005.
99. **Trojanowski T.** Urazy osrodkowego układu nerwowego. Chirurgia red W. Noszczyk, Wyd Lek PZWL, 262-275, Warszawa 2005.
100. **Trojanowski T.** Urazy rdzenia kręgowego. Chirurgia red W. Noszczyk, Wyd Lek PZWL, 287-293, Warszawa 2005.
101. **Trojanowski T.** Urazy nerwów obwodowych. Chirurgia red W. Noszczyk, Wyd Lek PZWL, 294-299, Warszawa 2005.
102. **Truszczyński M., Pejsak Z.** Arcanobacterium pyogenes. Medycyna Wet. 61, 4, 373-376, 2005.
103. **Truszczyński M., Pejsak Z.** Znaczenie ELISA w epidemiologii i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Medycyna Wet. 61, 1, 10-13, 2005.
104. **Truszczyński M., Wijaszka T., Jażdżewski K.** 73 Sesja Generalna OIE - aspekty naukowe i praktyczne. Medycyna Wet. 61, 10, 1193-1196, 2005.
105. **Truszczyński M., Wijaszka T.** Jubileusz 60-lecia Państwowego Instytutu Weterynaryjnego w Puławach. Medycyna Wet. 61, 10, 1197-1198, 2005.
106. **Truszczyński M., Wijaszka T.** Zastąpienie listy A i B jedną listą chorób zgłaszanych do OIE. Medycyna Wet. 61, 2, 234-235, 2005.
107. **Truszczyński M.** Aktualne priorytety w naukach weterynaryjnych. Aktualności Akademii Rolniczej nr 4, 36, 7-8, 2005.
108. **Truszczyński M.** Enterokoki-wyniki badań lat ostatnich. Medycyna Wet. 61, 5, 494-497, 2005.
109. **Truszczyński M.** Udział lekarzy weterynarii w zapewnieniu bezpiecznej dla konsumenta żywności zwierzęcego pochodzenia z uwzględnieniem mięsa wieprzowego. Magazyn Wet. Suplement- Świnie, 6, 19-22, 2005.
110. **Walczak R.T., Lipecki J., Mazurek W., Baranowski P.** Determination of transpiration rate of fruit on the base of surface radiation temperature measurement. 231-236. W Józefaciuk G., Sławiński C., **Walczak R.**, red., Review of current...
111. **Wanic M., Nowicki M., Marks M.** Zachwaszczenie upraw polowych i gleb) po zagospodarowaniu kilkuletniego odłogu. Cz.II. Diaspory chwastów w glebie na gruntach uprawianych i odłogowanych. Acta Botanica Warmiae et Masuriae 4, s.67-74, 2004.
112. **Wasiński B., Wałachowski M., Pejsak Z.** Skuteczność chlorotetracykliny w zwalczaniu zakażeń świń wywołanych przez drobnoustroje rodzaju Leptospira. Medycyna Wet., 61, 518, 2005.

113. Wasyl D., Truszczyński M. Kryteria oceny metod różnicowania epidemiologicznego patogenów bakteryjnych. *Medycyna Wet.* 61, 3, 249-252, 2005.
114. Wijaszka T., Truszczyński M. 60 lat Państwowego Instytutu Weterynaryjnego. *Medycyna Wet.* 61, 6, 605-614, 2005.
115. Witkowska-Walczak B., Walczak R., Sławiński C. Determination of water potential – moisture characteristics of soil porous media. 1-83, 2004.
116. Witkowska-Walczak B., Walczak R., Sławiński C. Determination of water potential – moisture characteristics of soil porous media. 2004.

Załącznik nr 4

BUDŻET ODDZIAŁU ZA ROK 2005

LP	Klasyfik. budżet. §	Rodzaj wydatku	Wykonanie w zł
1.	401	Wynagrodzenia osobowe	49.063,00
2.	404, 411, 412, 444	Narzuty na wynagrodzenia	17.546,10
3.	421	Materiały i wyposażenie	8.043,17
4.	430	Usługi	70.121,33
5.	441, 442	Podróże służbowe krajowe i zagraniczne	3.866,40
RAZEM:			148.640,-

Załącznik nr 5

Działalność wydawnicza Oddziału:

Lp	Rodzaj wydatku (tytuł publikacji)	Wykonanie w zł
1.	Biuletyn Informacyjny nr 10/2005 Oddziału PAN w Lublinie	6.000,00
2.	Informatora o placówkach naukowych Lubelszczyzny na rok 2005	498,14
3.	„TEKA Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego O.L.PAN” t. 2, oraz „Streszczeń prac”, jako materiałów konferencyjnych	8.001,86*
4.	„TEKA Komisji Historycznej O.L.PAN”, tom 1.	5.500,00
5.	„MOTROL - Motoryzacja i Energetyka Rolnictwa” tom 7 i 8	0,00**
6.	„TEKA Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa O.L.PAN” tom 5 i 6.	0,00**
7.	„TEKA Komisji Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych O.L.PAN” tom 1.	0,00***
RAZEM		20.000,00

* Całkowity koszt publikacji wynosi 18.701,72 zł, w tym:

- 8.001,86 zł z DWB
- 2.699,86 zł z BWZ (Załącznik 6)
- 8.000 zł Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie (Załącznik 7. – środki dodatkowe)

** w całości ze środków pochodzących od autorów publikacji (Załącznik 7. – środki dodatkowe)

*** w całości ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie (Załącznik 7. – środki dodatkowe)

Załącznik 6

Współpraca z zagranicą

Współpraca z zagranicą Oddziału PAN w Lublinie realizowano w oparciu o środki przyznane przez Prezesa PAN w kwocie **11.159,17 zł.**, w tym na przyjazdy gości z zagranicy (4.420 zł) i wyjazdy przedstawicieli lubelskiego Oddziału za granicę (6.739,17 zł).

Dodatkowo przyznano też środki na dofinansowanie dwóch międzynarodowych konferencji w wysokości **6.699,86 zł.** Środki te zostały rozdysponowane następująco:

Lp	Rodzaj wydatku	Wykonanie w zł
	PRZYJAZDY:	
1.	Pokrycie kosztów diet pobytu w Lublinie (11-13.04.05) czworga gości- współorganizatorów międzynarodowej konferencji naukowej „Problemy wzbogacania i ochrony różnorodności biologicznej obszarów wodno-torfowiskowych – renaturalizacja, rekultywacja, restytucja, reintrodukcja”, organizowanej przez Oddział PAN w Lublinie (Komisja Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego) wraz placówkami naukowymi z Ukrainy w ramach obchodów Roku Ukrainy w Polsce. Wytypowanie prelegentów referatów plenarnych, wyznaczenie terminu i miejsca konferencji	1080,00
2.	Pokrycie kosztów diet i dojazdu Prof. Wienfrieda Bluma z Uniwersytetu Zasobów Naturalnych w Wiedniu - Austria przebywał w Lublinie jako gość Oddziału PAN w dniach 27-31.08.2005r. W tym czasie uczestniczył w 9-tej Międzynarodowej Konferencji nt. „ Środowisko i bezpieczna żywność”, na której wygłosił referat pt. „ Gleboznawstwo i europejska tematyczna strategia dla ochrony gleb”. Podczas tej konferencji została mu wręczona nominacja na członka zagranicznego Polskiej Akademii Nauk. Miał też wiele spotkań konsultacyjnych z członkami Komisji Oddziału PAN w Lublinie	1660,00

3.	Pokrycie kosztów diet pobytu (22-25.09.05) zaproszonym prelegentem referatów plenarnych: Prof. Leonid Muravskyy, dr Roman Fedoriv, dr Olha Alokina podczas międzynarodowej konferencji naukowej w Janowie Lubelskim nt. „Problemy wzbogacania i ochrony różnorodności biologicznej obszarów wodno-torfowiskowych – renaturalizacja, rekultywacja, restytucja, reintrodukcja”, organizowanej przez Oddział PAN w Lublinie wraz z placówkami naukowymi z Ukrainy w ramach obchodów Roku Ukrainy w Polsce.	540,00
4.	Pokrycie kosztów dojazdu i diet 6-dniowego (1-6.11.05) pobytu w Lublinie, Warszawie i w Zamościu profesora Picardiego z Uniwersytetu La Sapienza w Rzymie, Prokuratora Generalnego Państwa Watykan, zaproszonego przez Komisję Prawniczą Oddziału PAN w Lublinie, który wygłosił referaty nt. <i>Porządku sądowego Państwa Watykańskiego</i>	1140,00
	<i>Razem przyjazdy:</i>	4.420,00

	WYJAZDY:	
1.	Koszty diet i przejazdu do Odessy na Ukrainie prof. Jana Glińskiego – Prezesa Oddziału PAN w Lublinie i prof., Ryszarda Walczaka – Wiceprezesa Oddziału, na V Międzynarodową konferencję Naukowo-Techniczną „Motoryzacja i Energetyka w Rolnictwie – MOTROL 2005” w dniach 6-10.09.2005 organizowaną przez Inżynierską Akademię Ukrainy Oddział w Odessie oraz Komisję Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa Oddziału PAN w Lublinie, w ramach obchodów Roku Ukrainy w Polsce.	3000,00
2.	Pokrycie kosztów diet i transportu dla dr. Wojciecha Skieruchy, który w okresie pobytu służbowego w Avilii - Hiszpania w dniach 21-25.11.2005 r. brał udział w ramach Komisji Podstaw i Zastosowań Fizyki i Chemii w Technice i Rolnictwie Oddziału PAN w Lublinie w Międzynarodowej Konferencji „Plan prac grupy roboczej w zakresie kalibracji, walidacji oraz uzyskiwania danych wyjściowych” w ramach projektu SMOS (Soil Moisture Ocean Salinity) koordynowanego przez Europejską Agencję Satelitarną (ESA). Celem konferencji była identyfikacja potencjalnych partnerów projektu wśród europejskich naukowców reprezentujących segment pomiarów naziemnych w celu kalibracji oraz walidacji danych uzyskanych z satelity SMOS, który ma być wysłany na orbitę w dniu 10.09.2007r. Zaprezentował tam wykład pt. „SWEX-Polesie”, w którym opisał plan badań naukowych ośrodka lubelskiego w ramach projektu SMOS.	3739,17
	<i>Razem wyjazdy:</i>	6.739,17
	<i>Razem przyjazdy i wyjazdy</i>	11.159,17

Środki przyznane na dofinansowanie dwóch międzynarodowych konferencji w wysokości **6.699,86 zł:**

- a) „Sztuka cerkiewna pogranicza polsko-ukraińskiego na Lubelszczyźnie”, współorganizowanej przez Komisję Polsko-Ukraińskich Związków

Kulturowych Oddziału PAN w Lublinie z okazji obchodów Roku Ukrainy w Polsce (4.000,00 zł).

- b) „Problemy wzbogacania i ochrony różnorodności biologicznej obszarów wodno-torfowiskowych – renaturalizacja, rekultywacja, restytucja, reintrodukcja”, organizowanej przez Oddział PAN w Lublinie na korektę językową materiałów w j. angielskim (2.699,86 zł).

Załącznik 7

Dodatkowe środki:

1. Przyznane przez Kancelarię PAN w wysokości **14.000 zł** ze środków pozabudżetowych Akademii na bezwrotną pomoc finansową dla Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie, z przeznaczeniem na dofinansowanie remontu kapitalnego sanitariatów w Oddziale PAN w Lublinie (pismo BFM-802/2005 z dn 12.05.2005). Całkowity koszt remontu to 23.954,75 zł, pozostała kwota (9.954,75) pokryta została przez Lubelskie Towarzystwo Naukowe.
2. Na dofinansowanie działalności wydawniczej Oddziału w wysokości **33.462,30 zł**, w tym:
 - a) na „TEKĘ Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego O.L.PAN” t. 2, oraz „Streszczenia prac”, jako materiałów konferencyjnych, z: Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie (8.000,00 zł).
 - b) na wydanie „TEKI Komisji Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych O.L.PAN” tom 1 z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, będącego w dyspozycji Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego (13.000,00 zł)
 - c) wydanie publikacji dotyczących konferencji, tj.: t. 7. i 8. „MOTROL - Motoryzacja i Energetyka Rolnictwa” i t. 5. i 6. „TEKI Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa Oddziału PAN w Lublinie” (12.462,30)
3. Pochodzą z opłat konferencyjnych z przeznaczeniem na zorganizowanie dwóch międzynarodowych konferencji z okazji Roku Ukrainy w Polsce, w wysokości **81.473,42 zł**, w tym:
 - a) cyklicznej konferencji (co 2 lata) – „MOTROL’2005” w Odessie na Ukrainie, organizowanej przez Komisję V Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa Oddziału PAN w Lublinie w wysokości 65.973,42 zł, w tym:
 - organizacja konferencji:
 - wynagrodzenia bezosobowe z narzutami (34.611,50)
 - materiały (1743,50)
 - usługi (2.702,76)
 - delegacje uczestników konferencji (26.915,66)

- oraz wydanie towarzyszących konferencji publikacji - (p. 2c)
- b) cyklicznej konferencji „Problemy wzbogacania i ochrony różnorodności biologicznej obszarów wodno-torfowiskowych – renaturalizacja, rekultywacja, restytucja, reintrodukcja”, organizowanej przez Oddział PAN w Lublinie (Komisja Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego), w wysokości 15.500,00 zł w tym:
 - organizacja konferencji:
 - wynagrodzenia bezosobowe z narzutami (8.398,93)
 - materiały (98,61)
 - usługi (3.527,72)
 - delegacje (3.474,74)
 - oraz przygotowanie do wydania materiałów konferencyjnych

Załącznik nr 8

LICZBOWE ZESTAWIENIE DZIAŁALNOŚCI ODDZIAŁU W ROKU 2005

RODZAJ DZIAŁALNOŚCI	ILOŚĆ
Zgromadzenia Ogólne Oddziału PAN w Lublinie	2
Posiedzenia Prezydium Oddziału	2
Realizowane przez członków O.L. PAN zadania badawcze	34
Integracyjne posiedzenia naukowe	31
Konferencje naukowe <ul style="list-style-type: none"> • krajowe • regionalne • międzynarodowe 	6 1 7
Publikacje członków O.L. PAN	116
Pozycje wydawnicze Oddziału lub pod patronatem	14

Jan Gliński, Ryszard Walczak

Prof. dr hab. Jan Gliński, czł. rzecz. PAN, jest Prezesem Oddziału PAN w Lublinie.

Prof. dr hab. Ryszard Walczak, czł. koresp. PAN, jest Wiceprezesem Oddziału PAN w Lublinie.

PREZENTACJE

fot. Andrzej Rożek

Andrzej Książek

Mój naukowy życiorys

Urodzony 30.08.1945 roku w Krasnymstawie, żonaty, dwoje dzieci, syn Piotr - dr n. med., pracownik Akademii Medycznej w Lublinie, córka Marta - absolwent Wydziału Prawa, pracownik naukowy UMCS w Lublinie.

Absolwent II Liceum Ogólnokształcącego im. Hetmana Jana Zamoyskiego w Lublinie.

Absolwent Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej, 1968 (dyplom z wyróżnieniem).

W 1969 rozpoczął pracę w charakterze asystenta w Katedrze Farmakologii AM, a od 1971 w Klinice Nefrologii AM., którą kieruje od 1982 roku do chwili obecnej. W 1972 roku uzyskał tytuł doktora medycyny na podstawie rozprawy pt. „Działanie ośrodkowe leków wpływających na układ adrenergiczny”. Rozprawa habilitacyjna pt. „Aktywność adrenergiczna u pacjentów z niewydolnością nerek oraz u szczurów z eksperymentalną mocznicą.”

Specjalista w zakresie chorób wewnętrznych oraz nefrologii.

W 1987 uzyskał tytuł profesora medycyny.

Pod kierownictwem prof. Książka 5 osób uzyskało tytuł profesora medycyny, był promotorem 10 rozpraw doktorskich.

W latach 1999-2005, przez dwie kadencje, pełnił funkcję Prorektora ds. Klinicznych i Szkolenia Podyplomowego Akademii Medycznej im. prof. F. Skubiszewskiego w Lublinie. Obecnie piastuje godność Rektora Akademii Medycznej im. prof. F. Skubiszewskiego w Lublinie w kadencji 2005-2008.

Redaktor naczelny miesięcznika „Nefrologia i Nadciśnienie tętnicze”. Członek kolegium redakcyjnego „Przeglądu Lekarskiego”, „Nefrologii i dializoterapii polskiej”. Autor i współautor 12 rozdziałów w podręcznikach akademickich w zakresie chorób wewnętrznych, nefrologii i hipertensjologii.

Redaktor naczelny obszernego podręcznika „Nefrologia”. Wydawnictwo Czelej, 2004.

Konsultant wojewódzki w dziedzinie nefrologii. Pionier oraz twórca rozwoju leczenia nerkozastępczego w zakresie dializoterapii i transplantologii (ośrodki dializ w Kraśniku, Puławach, Chełmie, Zamościu, Białej Podlaskiej, Lubartowie, Sandomierzu, Przemysłu, Lublinie). Region lubelski posiada jeden z najwyższych wskaźników liczby pacjentów dializowanych w stosunku do populacji w Polsce.

Członek zespołu restrukturyzacyjnego ochrony zdrowia powołanego przez Wojewodę Lubelskiego i Marszałka Województwa.

Zainteresowania naukowe prof. Książka koncentrują się wokół zagadnień związanych z rolą układu autonomicznego w patogenezie przewlekłej niewydolności nerek i nadciśnienia tętniczego (nowatorskie badania w modelu eksperymentalnym oraz badania kliniczne opublikowane w prestiżowych czasopismach „Nephron” oraz „Clinical Nephrology”). Kolejne obszary intensywnych badań to zagadnienia związane z adekwatnością leczenia pacjentów ze schyłkową niewydolnością nerek za pomocą hemodializy oraz dializy otrzewnowej. Zainteresowania naukowe prof. Książka dotyczą również obszaru biologii molekularnej w zakresie identyfikacji genetycznych uwarunkowań przewlekłej choroby nerek, nadciśnienia tętniczego oraz nefropatii cukrzycowej. Jest autorem i współautorem 459 pozycji czasopiśmiennictwa (w tym 163 pełnych publikacji w bazie Medline w prestiżowych czasopismach naukowych takich jak *Kidney Int.*, *Nephron*, *Clinical Nephrology*, *Nephrology Dialysis and Transplantation*, *Clinical Chemistry Laboratory Med.*, *Acta Derm Venereol.*, *Physiology Res.*, *Nephron Clinical Practice*, *Renal Failure*, *Molecular Diagnosis*, *International Journal Antimicrob Agents*, *ASAJO Journal*).

Wielokrotnie wyróżniany nagrodą Ministra Zdrowia. Medal National Kidney Foundation 1995.

Andrzej Książek

Prof. dr hab. Andrzej Książek jest Rektorem Akademii Medycznej im. prof. F. Skubiszewskiego w Lublinie w kadencji 2005-2008 oraz kierownikiem Katedry i Kliniki Nefrologii AM w Lublinie.

PREZENTACJE

Akademia Medyczna im. prof. F. Skubiszewskiego w Lublinie

Akademia Medyczna im. prof. F. Skubiszewskiego w Lublinie jako pełnoprofilowa nasza uczelnia, na czterech wydziałach i w czterech oddziałach zatrudnia 1045 nauczycieli akademickich. W tej liczbie jest 91 profesorów tytułarnych, w tym 65 osób to profesorowie zwyczajni oraz 82 doktorów habilitowanych, z których większość uzyskała stanowisko profesora Akademii Medycznej. Podstawową kadrę dydaktyczną i naukową Uczelni stanowią adiunkci i wykładowcy ze stopniem doktora w liczbie 480, pozostałe grupy pracowników to 330 inżynierjno-technicznych, 36 pracowników biblioteki, 217 stanowi obsługa oraz 180 pracowników administracji. Ogółem Uczelnia zatrudnia ponad 1800 osób.

Potwierdzeniem dynamiki rozwoju naukowego nauczycieli akademickich jest fakt uzyskania w roku 2005 aż 81 stopni doktora nauk medycznych i nauk farmaceutycznych. Centralna Komisja ds. Tytułu i Stopni Naukowych zatwierdziła w tym czasie 10 habilitacji, a 9 osób otrzymało tytuł profesora.

Zespół pracowników naukowych opublikował w 2004 roku 3420 prac naukowych i doniesień zjazdowych, z czego 1241 – to prace oryginalne, a 560 to artykuły w czasopismach o zasięgu międzynarodowym. Ukazało się ponadto 28 monografii oraz 216 rozdziałów w opracowaniach zbiorowych, których autorami są pracownicy naukowci naszej Uczelni. Na szczególną uwagę zasługuje wzrost sumarycznego IF z wymienionych wyżej publikacji, z wielkości 282 w roku 2003 do prawie 500 w roku 2004.

980 samodzielnych i pomocniczych pracowników naukowych Uczelni brało czynny udział w konferencjach krajowych i zagranicznych. Na szczególną uwagę zasługuje fakt prezentacji wyników badań na wykładach plenarnych oraz wzrost liczby osób wyjeżdżających na zagraniczne staże naukowe. Wyniki 10 prac badawczych zostały zgłoszone do Polskiego Urzędu Patentowego, a 12 już uzyskało patenty.

Ministerstwo Nauki i Informatyzacji w 2004 roku finansowało 86 projektów badawczych własnych w tym 12 projektów promotorskich na kwotę: 3.700 tys. zł, a w roku 2005 - 100 projektów w tym 20 promotorskich na kwotę 3.900 tys. zł. Pomimo ogólnie trudnej sytuacji budżetu państwa obserwujemy w naszej Uczelni stały wzrost inwestycji aparaturowych. I tak: dotacje celowe Ministra Nauki wzrosły znacząco od roku 2003 kiedy wynosiły 700 tys. do 2.300 tys. w roku 2005. Należy tutaj również wspomnieć o dotacji zaplanowanej na lata

Gmach Collegium Maius.

Collegium Universum.

fot. Archiwum O.L. PAN

2005-2006 Ministra Nauki z przeznaczeniem na adaptację i modernizację Kliniki Ortopedii i Rehabilitacji w kwocie 3.900 tys. zł. W świetle planowanego rozwoju kształcenia w zakresie rehabilitacji inwestycja ta pozwoli nam uzupełnić bazę dydaktyczną niezbędną do programu kształcenia.

Wymiernym efektem współpracy prowadzonej z innymi ośrodkami naukowymi, zarówno w kraju, jak i za granicą są wspólnie organizowane zjazdy i konferencje naukowe, ogólnopolskie oraz międzynarodowe. W roku 2004 z inicjatywy jednostek Uczelni odbyło się 19 konferencji, zaś w roku 2005 – ponad 20.

Współpraca naukowa objęta umowami dwustronnymi lub włączona do programów umów rządowych była prowadzona z licznymi ośrodkami za granicą.

Dorobek naukowy wielu zespołów zasługuje na uznanie, jest dostrzegany zarówno w Uczelni, jak też w gremiach ogólnopolskich, i tak: w 2004 roku za wybitne osiągnięcia Minister Zdrowia przyznał indywidualne nagrody specjalne dla:

- Prof. dr. hab. Macieja Latałskiego, Kierownika Międzywydziałowej Katedry i Zakładu Zdrowia Publicznego,
- Prof. dr. hab. Tomasza Trojanowskiego, Kierownika Katedry i Kliniki Neurochirurgii i Neurochirurgii Dziecięcej,
- Prof. dr. hab. Jerzego Kowalczyka, Kierownika II Katedry Pediatrii oraz Kliniki Hematologii i Onkologii Dziecięcej.

W roku 2005 zostały przyznane przez Ministra Zdrowia nagrody za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne 10 zespołom kierowanym przez:

1. prof. dr. hab. Stanisława Czuczwarę
2. prof. dr. hab. Kazimierza Głowniaka
3. prof. dr. hab. Halinę Szumiło
4. prof. dr. hab. Annę Dmoszyńską
5. prof. dr. hab. Mariana Wielosza
6. prof. dr. hab. Zbigniewa Zagórskiego
7. prof. dr. hab. Monikę Buraczyńską
8. dr. Konrada Rejdaka
9. dr. Mariusza Śiądera
10. prof. dr. hab. Andrzeja Książka

Pragnę tu podkreślić, że lubelska Akademia Medyczna od kilku lat, pod względem liczby uzyskanych nagród Ministra Zdrowia, znajduje się w krajowej czołówce uczelni medycznych.

Znaczącym programem w którym uczestniczymy, przynoszącym dotacje finansowe, jak i korzyści naukowe i dydaktyczne, jest kontynuacja wymiany naukowej w ramach programu LEONARDO da VINCI, realizowanego w szpitalach w Niemczech. Kwota dotacji na ten cel wyniosła łącznie 90.000,- euro.

W roku 2005 – w ramach bilateralnych umów programu pod nazwą: SOCRATES/ERASMUS, podpisano porozumienie o wymianie studentów i pracowników nauki (do 2007 roku) z 8 uczelniami europejskimi, w wyniku czego 16 studentów naszej Uczelni, i 4 koordynatorów wyjechało na studia, seminaria lub staże zagraniczne. Udział naszej uczelni w programie SOCRATES/ERASMUS jest niezwykle prestiżowy, daje studentom możliwość studiowania za granicą oraz zaliczania w kraju macierzystym odbytego okresu studiów. Uczestnictwo w programie dowodzi, iż poziom kształcenia w naszej Uczelni odpowiada standardom europejskim.

Oprócz wypełniania zadań naukowo-badawczych nasza Uczelnia realizuje cel podstawowy, jakim jest kształcenie studentów na naszych Wydziałach. Służą temu zarówno zakłady teoretyczne, jak i kliniki Samodzielnych Szpitali Klinicznych nr 1 i nr 4 oraz Dziecięcego Szpitala Klinicznego.

Trzy samodzielne szpitale kliniczne dysponują łącznie ponad 2000 łóżek. W 2004 roku hospitalizowano w klinikach lubelskiej AM ponad 82 tys. pacjentów, udzielono około 450 tys. porad w przyklinicznych poradniach specjalistycznych.

Głównym zadaniem nauczycieli akademickich jest jednak dydaktyka. W roku 2005 na wszystkie kierunki studiów, realizowanych w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym przyjęto prawie 1.300 studentów. W zależności od kierunku studiów o jedno miejsce ubiegało się od 3 do 4 kandydatów.

W sumie po 60 latach działalności uczelnię naszą ukończyło 14.078 lekarzy medycyny, 2.387 lekarzy stomatologii, 5.684 farmaceutów, 2.365 pielęgniarzek i położnych. Obecnie na Uczelni kształci się 5.115 studentów w tym około 250 anglojęzycznych.

Wojciech Załuska

Prof. dr hab. Wojciech Załuska jest Prodziekanem Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Anglojęzycznym Akademii Medycznej w Lublinie.

PREZENTACJE

Życiorys naukowy W.E.H. Bluma, czł. zagranicznego PAN

Univ. Prof. Dipl. Ing. Dr. Dr.h.c. mult. Winfried E.H. Blum, urodził się 15.06.1941 r. we Freiburgu. W latach 1960-1968 studiował leśnictwo i nauki przyrodnicze w Uniwersytetach we Freiburgu i w Getyndze (Niemcy) oraz w Nancy (Francja), uzyskując w 1965 r. dyplom magistra nauk leśnych, a w 1968 doktora gleboznawstwa. Odbył staże naukowe w Uniwersytetach: Brunszwiku, Sztutgarcie (Niemcy), w Narodowym Centrum Badań Naukowych (CSRS), Centrum Badań Leśnych (CNRF) i w Narodowym Instytucie Badań Rolniczych (INRA) we Francji.

Kariera naukowa Prof. Bluma do roku 1979 była związana z Uniwersytetem we Freiburgu, gdzie wykładał gleboznawstwo i mineralogię oraz pełnił funkcję prodziekana Wydz. Leśnictwa. Równocześnie brał udział w opracowaniu kartograficznym gleb Wschodniej Afryki oraz w realizacji programu współpracy naukowej z Uniwersytetem w Kurytybie (Brazylia).

Prof. Winfried E. H. Blum (z lewej) otrzymuje nominację na członka zagranicznego PAN z rąk Wiceprezesa PAN prof. Emila Nalborczyka.

fot. Archiwum O.L. PAN

Od 1979 r. do dziś jest związany z Uniwersytetem Rolniczym w Wiedniu, gdzie był dyrektorem Instytutu Gleboznawstwa i Technicznej Geologii. Jest członkiem Rady Naukowej Ministerstwa Federalnego Austrii. Od 1982 do 1990 r. był prezydentem Austriackiego Tow. Glebozn. Jest członkiem Międzynarodowej Unii Towarzystw Gleboznawczych (przez wiele lat był sekretarzem generalnym) oraz towarzystw gleboznawczych: Brazylijskiego, Indyjskiego, Niemieckiego, Polskiego, Rosyjskiego, Rumuńskiego, Szwajcarskiego i Ukraińskiego. Jest członkiem Europejskiego Towarzystwa Ochrony Gleb, Międzynarodowych Towarzystw Badania Mineralów Ilastych oraz Ochrony Środowiska.

Pozycja naukowa oraz duża aktywność na polu międzynarodowym Prof. Bluma, jak też biegła znajomość 5 języków (niemiecki, angielski, francuski, hiszpański i portugalski) zadecydowały o jego wyborze w 1990 r. na Sekretarza Generalnego Międzynarodowego Towarzystwa Gleboznawczego (obecnie Międzynarodowej Unii Towarzystw Gleboznawczych). W 2004 r. z inicjatywy Prof. Bluma powstała Europejska Konfederacja Gleboznawczych Towarzystw Naukowych (ECSSS), której został prezydentem.

O aktywności Prof. Bluma świadczy pełnienie wielu innych funkcji na arenie międzynarodowej, jako doradcy i konsultanta w Radzie Europy, FAO, Banku Światowym, Ministerstw: Austrii, Niemiec i Brazylii. Jest też koordynatorem kilku narodowych i międzynarodowych programów badawczych. Wizytował wiele krajów wszystkich kontynentów.

Prof. Blum w 1991 r. został wyróżniony przez Wydział V PAN Medalem im. M. Oczapowskiego za wkład w rozwój nauk rolniczych Polsce, w 1992 r. otrzymał tytuł dr. h.c. Federalnego Uniwersytetu Parany w Kurytybie (Brazylia), Akademii Rolniczej w Lublinie (1993 r.) i Georgian State Agrarian University, USA (1997 r.). W 1995 r. został powołany na zagranicznego członka Słowackiej Akademii Nauk Rolniczych.

Dorobek naukowy Prof. Bluma obejmuje 341 publikacji w 8 językach oraz 16 książek i monografii. Problematyka tych prac dotyczyła:

- 1) Genezy i charakterystyki chemiczno-mineralogicznej gleb wytworzonych z różnych osadów;
- 2) Zależności między leśną szatą roślinną i warunkami glebowymi, jak też określenia wpływu wylesień w rejonach tropikalnych na degradację gleb;
- 3) Ochrony gleb przed degradacją.

Z tego zagadnienia, któremu poświęcił ostatnie lata, bardzo cenna jest koncepcja Profesora dotycząca zrównoważonego użytkowania ziemi i ochrony gleb, ze wskazaniem na podstawowe funkcje gleby i współzależności między nimi występujące przy aktualnych zabiegach stosowanych w Europie i w innych częściach świata. Z tego zakresu opublikował liczne prace naukowe.

Związek Prof. Bluma z Polską datuje się od 1982 r., kiedy z jego inicjatywy została nawiązana ścisła współpraca naukowa między Katedrą Gleboznawstwa Uniwersytetu Rolniczego w Wiedniu i Instytutem Gospodarki Wodą i Ziemią w Petzenkirchen a AR i IA PAN w Lublinie. Był częstym gościem SGGW w Warszawie, IUNG w Puławach, AR w Krakowie, a także utrzymywał ścisłe Kontakty z ZG Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego. Współpraca ta, polegająca początkowo na opracowaniach metod i aparatury do badań hydrologicznych i mechanicznych właściwości gleb, dała podstawę do utworzenia w 1991 r. z inicjatywy Prof. Bluma międzynarodowego (austriacko-czesko-słowacko-polsko-węgierskiego) programu sponsorowanego przez rząd austriacki, wnoszącego istotne elementy do ochrony środowiska przyrodniczego.

Prof. Blum wykorzystuje swoje szerokie kontakty zagraniczne dla popularyzacji osiągnięć polskiego gleboznawstwa i agrofizyki na arenie międzynarodowej, starając się o doraźną pomoc finansową dla naszych tematów badawczych i naukowców, włączając ich do różnych imprez międzynarodowych oraz programów badawczych. Często bierze udział w organizowanych w Polsce imprezach naukowych, wspierając je swym wysokim międzynarodowym autorytetem. Jest członkiem wielu zespołów redakcyjnych (Editorial Boards) wielu międzynarodowych czasopism, w tym *International Agrophysics* i *Polish Journal of Soil Science* - wydawnictw Instytutu Agrofizyki PAN w Lublinie i Komitetu Gleboznawstwa i Chemii Rolnej PAN.

Na podkreślenie zasługuje wysoka pozycja Prof. Bluma w strukturach UE, zajmujących się właściwym gospodarowaniem i ochroną kurczących się zasobów glebowych Europy.

Kandydatura Profesora Bluma na członka zagranicznego PAN znalazła poparcie podczas 16 sesji Zgromadzenia Członków Oddziału PAN w Lublinie w dniu 26.11.2004 r.

Wnioskodawcy: czł. koresp. PAN Tomasz Brandyk, czł. koresp. PAN Zygmunt Pejsak, czł. rzecz. PAN Jan Gliński, czł. koresp. PAN Franciszek Tomczak, czł. rzecz. PAN Janusz Haman, czł. rzecz. PAN Marian Truszczyński, czł. rzecz. PAN Stanisław Nawrocki, czł. koresp. PAN Ryszard Walczak, czł. koresp. PAN Janusz Nowicki.

Oficjalny wybór Prof. W.E.H. Bluma na czł. zagr. PAN nastąpił na sesji Zgromadzenia Ogólnego PAN w dniach 16-17.12.2004 r., natomiast wręczenie nominacji (patrz fotografia) odbyło się podczas 9-tej Międzynarodowej Konferencji Agrofizyków w Lublinie w dniu 29.08.2005 r.

Opracowanie: Redakcja

PREZENTACJE

Życiorys naukowy J. De Baerdemaekera, czł. zagranicznego PAN

Josse De Baerdemaeker urodził się w Merchtem w 1946 r. Studia wyższe stopnia inżynierskiego ukończył z najwyższym wyróżnieniem na Wydziale Inżynierii Rolniczej Katolickiego Uniwersytetu w Leuven w 1968 roku. Po studiach pracował jako asystent na macierzystym wydziale. W latach 1971 do 1975 został przyjęty na stanowisko asystenta naukowego (graduate research assistant) na Wydziale Inżynierii Rolniczej w Michigan State University (East Lansing USA), gdzie w 1973 r. uzyskał stopień magisterski (M.Sc), zaś w 1975 roku obronił pracę doktorską (Ph.D) w zakresie inżynierii rolniczej (agricultural engineering). Tematem pracy było badanie własności fizycznych owoców.

W latach 1975 i 1976 odbył dalsze staże naukowe w renomowanych amerykańskich uniwersytetach Cornell i w University of California w Davis, specjalizując się w matematycznym modelowaniu procesów technologicznych w rolnictwie i fizycznych własności materiałów biologicznych.

Prof. Josse De Baerdemaeker (z lewej) otrzymuje nominację na członka zagranicznego PAN z rąk Wiceprezesa PAN prof. Emila Nalborczyka.

fot. Archiwum O.L. PAN

W okresie od 1976 do 1980 roku wykładał na Wydziale Inżynierii Rolniczej Uniwersytetu w Leuven, z przerwą w 1977 roku, kiedy przez 1 rok prowadził zajęcia w Michigan State University jako profesor wizytujący. W 1980 roku został przez swój macierzysty uniwersytet powołany na stanowisko kierownika prac badawczych w zakresie inżynierii rolniczej (research leader), a od 1983 roku pełni obowiązki tytułarnego profesora (full professor) i od 2002 roku dyrektora (chairman) Instytutu Inżynierii Rolniczej i dziekana Wydziału Inżynierii Rolniczej i Ekonomii Katolickiego Uniwersytetu Leuven.

Prof. J. De Baerdemaeker jest jednym z najwybitniejszych europejskich specjalistów w dziedzinie inżynierii rolniczej, rolnictwa precyzyjnego, agrofizyki i modelowania matematycznego. W szczególności zajmuje się problemami mechanizacji produkcji ogrodniczej - typowej dla warunków belgijskich. W dziedzinie tworzenia modeli matematycznych i algorytmów ich rozwiązań jest uważany za jednego z najwybitniejszych specjalistów. Jego dorobek naukowy obejmuje, po doktoracie, ponad 170 prac publikowanych w najważniejszych, cytowanych (ponad 300 cytowań) światowych czasopismach z zakresu inżynierii rolniczej, ogrodnictwa, biologii i metod matematycznych. Był wielokrotnie zapraszany jako główny referent na międzynarodowe konferencje. W 2004 roku był głównym referentem światowej konferencji CIGR w Chinach.

Profesor prowadzi bardzo intensywną współpracę z badaczami zagranicznymi. Jest członkiem wielu międzynarodowych towarzystw i stowarzyszeń naukowych, w tym Królewskiego Flamandzkiego Stowarzyszenia Inżynierów (K. VIV), Amerykańskiego Stowarzyszenia Inżynierii Rolniczej i Bioinżynierii (ASAE), Europejskiego Stowarzyszenia Inżynierii Rolniczej i Ochrony Środowiska (ENGAGE), członkiem honorowym Japońskiego Stowarzyszenia Upowszechniania Nauki. Jest członkiem zarządów (w dwóch przypadkach przewodniczącym) 5 belgijskich organizacji naukowych i gospodarczych.

W uznaniu jego autorytetu naukowego został wybrany przewodniczącym Sekcji VI CIGR -największej światowej organizacji naukowej w dziedzinie inżynierii rolniczej. Był współzałożycielem Europejskiego Towarzystwa Inżynierii Rolniczej EurAgEng, a w 1996 roku został wybrany na jej prezesa. W 2004 powierzono mu organizację światowego kongresu AgEng, w którym licznie uczestniczyli polscy specjaliści. Warto zaznaczyć, że Polska należy zarówno do CIGR, jak i EurAgEng, a Komitet Techniki Rolniczej PAN jest komitetem narodowym obu tych stowarzyszeń. W okresie dużych trudności z finansowaniem składek polskich do tych instytucji międzynarodowych prof. De Baerdemaeker przychodził nam z wydatną pomocą.

Jest członkiem komitetów redakcyjnych 7 cenionych międzynarodowych czasopism naukowych, a w tym wydawanego przez Instytut Agrofizyki PAN International Agrophysics.

Międzynarodowa współpraca prof. De Baerdemaeker'a obejmuje od wielu lat również polskie placówki naukowe. Był on kilkakrotnie zapraszany do Polski z wykładami, na konferencje, prowadził konsultacje naukowe i gościł w swoim Instytucie polskich naukowców specjalizujących się w inżynierii rolniczej, inżynierii przetwórstwa żywności i agrofizyki. W 2005 roku dwukrotnie uczestniczył w Polsce w konferencjach i szkołach naukowych.

Z przytoczonej charakterystyki dorobku naukowego, dydaktycznego, a nade wszystko międzynarodowego dorobku organizacyjnego wynika, że prof. J. De Baerdemaeker jest uczonym o uznanym światowym autorytecie, wybitnym specjalistą w dziedzinie inżynierii rolniczej, a przede wszystkim najnowszych jej kierunków, jakimi są rolnictwo precyzyjne i modelowanie matematyczne technologii rolniczych. Jest też uznanym autorytetem w dziedzinie agrofizyki.

Pozycja prof. Josse De Baerdemaeker'a w nauce światowej i europejskiej, jego wielokrotnie sprawdzona gotowość współpracy z badaczami polskimi, szczególnie ważna w sytuacji, gdy naukowe Programy Ramowe UE są uwarunkowane współpracą z placówkami badawczymi innych krajów UE, upoważniła do wysunięcia jego kandydatury na członka zagranicznego PAN.

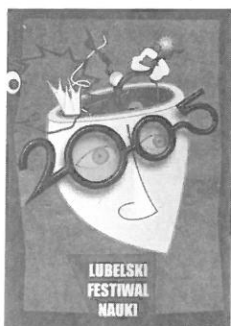
Wnioskodawcy: czł. rzecz. PAN Jan Gliński, czł. rzecz. PAN Janusz Haman, czł. rzecz. PAN Rudolf Michałek, czł. koresp. PAN Franciszek Tomczak, czł. koresp. PAN Ryszard Walczak, czł. rzecz. PAN Maciej Żurkowski.

Oficjalny wybór Prof. J. De Baerdemaekera na czł. zagr. PAN nastąpił na sesji Zgromadzenia Ogólnego PAN w dniach 16-17.12.2004 r., natomiast wręczenie nominacji (patrz fotografia) odbyło się podczas 9-tej Międzynarodowej Konferencji Agrofizyków w Lublinie w dniu 29.08.2005 r.

Opracowanie: Redakcja

DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁU NA RZECZ REGIONU

Lubelski Festiwal Nauki

W dniach 17-23 września 2005 r. odbyła się kolejna edycja Lubelskiego Festiwalu Nauki. Na przestrzeni tygodnia swoje dokonania, prace badawcze i dorobek naukowy, a także popularne ciekawostki ze świata nauki zaprezentowały lubelskie placówki naukowe. Festiwal oferował pokazy dla szkół i liczne spotkania, panele i wystawy dla pasjonatów z różnych dziedzin, w weekend zaś przybierając formę rodzinnego festynu.

Udział w festiwalu wzięły następujące instytucje: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Akademia Medyczna, Akademia Rolnicza, Politechnika Lubelska, Instytut Agrofizyki PAN, Instytut Medycyny Wsi, oraz, po raz pierwszy, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, a także lubelskie Archiwum Państwowe, Muzeum Okręgowe i media.

W ramach Festiwalu po raz kolejny zaprezentowano na wiele sposobów informacje z różnych dziedzin nauk humanistycznych, artystycznych i ścisłych. Wydarzeniem Festiwalu były prezentacje zaproszonych przez rektorów wybitnych uczonych-doktorów honoris causa lubelskich uczelni, w tym prof. Mariana Truszczyńskiego, członka Prezydium O.L. PAN, który wygłosił wykład nt. „Aktualne priorytety w naukach weterynaryjnych”.

W trakcie Festiwalu swoje badania, dotyczące m.in. światłowodów, gleby i roślin zaprezentował Instytut Agrofizyki im. Bohdana Dobrzańskiego PAN w Lublinie.

DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁU NA RZECZ REGIONU

Posłowie i Senatorowie z Lubelszczyzny

Z okazji wyboru przedstawicieli Lubelszczyzny do Parlamentu RP, Oddział PAN w Lublinie przesłał listy gratulacyjne posłom i senatorom z okręgów Ziemi Lubelskiej.

Więcej na ten temat w dziale SPRAWOZDANIE.

DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁU NA RZECZ REGIONU

Człowiek a krajobraz

Pod takim hasłem odbyło się 26 października 2005 r. w Lublinie sympozjum naukowe zorganizowane przez Kuratorium Oświaty w Lublinie przy współpracy merytorycznej z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim Jana Pawła II i Oddziałem Polskiej Akademii Nauk w Lublinie. Sympozjum to ściśle było powiązane z II edycją konkursu *Kształtujemy tożsamość krajobrazu*, ale też świadczyło o swoistej lubelskiej unii oświaty z nauką.

Konkurs zrodził się w 2003 roku, na gruncie współpracy między nauką a edukacją, w ramach prac Wojewódzkiej Komisji Konkursowej. Koncepcję edukacyjną oparto na partycypacji i twórczej aktywności. Podstawowym wymogiem akcesu w konkursie było zaprojektowanie i utworzenie ogrodu przyszkolnego, który powinien być wpisany w strukturę i funkcję zastanego krajobrazu. Obok wartości estetycznej musiał pełnić funkcje edukacyjne i miał służyć miejscowej ludności jako dobry przykład kształtowania środowiska, z którego można czerpać idee i wzory w kształtowaniu przestrzeni. Kilkadziesiąt szkół podjęło te ponadobowiązkowe zadania i większość z nich sama była zdumiona efektami. Dzięki temu istnieje na Lubelszczyźnie 31 *Szkół rozumnie kształtujących krajobraz*, które empirycznie udokumentowały swój wpływ na jakość przestrzeni, a w ślad za tym i przemianę ludzkiej mentalności. Szkoły te uruchomiły łańcuch sprzężeń zwrotnych powodujących pozytywne skutki zarówno dla człowieka, jak i miejsca, z którym człowiek jest związany.

Ogród jest miejscem unaoczniającym potrzebę kontaktu człowieka z naturą, której płody są podstawą ludzkiej egzystencji. Jest też znaczącym symbolem kultury środowiska przestrzennego. Łączy w sobie piękno, które Stwórca zawarł w naturze, a człowiek twórczo je dopełnia i użytkuje. Znana jest ludzka tęsknota za utraconym rajem, wyobrażanym na wzór ogrodu. Marzenia o raj do rzeczywistości ziemskiej przywołuje idea zrównoważonego rozwoju, której urzeczywistnienie ma doprowadzić środowisko ludzkiej egzystencji do stanu idealnego, opartego na harmonijnej współpracy człowieka z przyrodą.

Szerokie możliwości poznawcze, kształcące i wychowawcze dostrzegli nauczyciele i mimo wysokich wymogów podjęli zadania konkursowe. Czerpiąc z darów natury i dziedzictwa kulturowego wspólnym wysiłkiem stworzyli zakątki utożsamione z krainą szczęśliwości. Zmieniło to oblicze szkoły. Nie jest to tylko przemiana zewnętrzna, ale głęboka, może jeszcze nie przez wszystkich dostrzegana, przemiana ideowa. Powstało nowe jakościowo miejsce edukacji. Najważniejsza jednak okazała się wspólnota, złożona z uczniów, nauczycieli,

rodziców oraz społeczności lokalnej, zjednoczona celem doskonalenia siebie i tego co jest wokół. W małych miejscowościach jest to postrzegane jako rodzaj zrywu lokalnego do pracy nad tworzeniem dobra wspólnego.

Niektóre szkoły przeniosły idee konkursu na całą miejscowość. Powstają więc przydomowe ogrody, a polskie wsie nabierają swojej tożsamości. Ludzie afirmują duchową potrzebę piękna w najbliższym otoczeniu. Wszystko to dzięki przekonaniu, że przestrzeń, w której żyjemy, jest wartością nie tylko dla jednostki i nie tylko dla człowieka. Jest dobrem wspólnym i o jej losach powinna decydować miejscowa wspólnota. Do rangi obowiązku urasta potrzeba uczestniczenia w gospodarowaniu przestrzenią zgodnie z własną koncepcją i własnymi potrzebami, a nie narzuconymi odgórnie projektami. Dzięki temu teren zyskuje indywidualność i nową jakość. Zmiana dokonała się bez konieczności nakazów, zakazów czy innych form przymusu.

Prace organizatorów i realizatorów wsparło środowisko naukowe. Nikt ze świata nauki nie odmówił poparcia, gdy zwrócono się o pomoc. Całokształt konkursu swym autorytetem wsparło wiele osobistości, w tym tej miary uczeni jak: bp prof. dr hab. Stanisław Wielgus, przewodniczący Rady Naukowej Konferencji Episkopatu Polski; prof. dr hab. Jan Gliński, czł. rzecz. PAN, prezes Oddziału PAN w Lublinie; ks. prof. dr hab. Stanisław Wilk, rektor KUL JP II. Ich słowa do uczestników sympozjum mają głębokie przesłanie i ukazują nowe walory konkursu.

Trwałym śladem dwu edycji konkursu są książki: *Kształtujemy tożsamość krajobrazu* i *Człowiek a krajobraz*, które co prawda nie wyczerpują tematu, ale go sygnalizują i znacznie przybliżają. Trzecia edycja konkursu trwa od 1 września 2005 r.

Jadwiga Michalczyk

Dr Jadwiga Michalczyk jest adiunktem w Katedrze Kształtowania Krajobrazu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie oraz członkiem Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego O.L. PAN.

KONTAKTY ODDZIAŁU Z ZAGRANICĄ

Udział Oddziału w obchodach Roku Ukrainy w Polsce

W ramach obchodów Roku Ukrainy w Polsce, Oddział PAN w Lublinie współorganizował następujące sesje naukowe:

- Międzynarodowa konferencja naukowa „Problemy wzbogacania i ochrony różnorodności biologicznej obszarów wodno-torfowiskowych – renaturalizacja, rekultywacja, restytucja, reintrodukcja”, Janów Lubelski, 23-24.09.2005, organizowana przez Oddział PAN w Lublinie (Komisja Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego) wraz placówkami naukowymi z Polski i Ukrainy: Akademia Rolnicza w Lublinie (Katedra Hydrobiologii i Ichtiobiologii), Polskie Towarzystwo Hydrobiologiczne, Centrum Ochrony Środowiska UMCS w Lublinie, Instytut Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego PAN w Lublinie, Instytut Fizyko-Mechaniczny im. Karpenki Narodowej Akademii Nauk Ukrainy we Lwowie, Instytut Ekologii Karpat Narodowej Akademii Nauk Ukrainy we Lwowie, Lwowski Państwowy Uniwersytet im. I. Franki we Lwowie.
- V Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna „Motoryzacja i Energetyka Rolnictwa: MOTROL 2005”, Odessa, Ukraina, 5-9.09.2005, organizowana przez Komisję V Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa O.L. PAN, Katedrę Energetyki i Pojazdów Akademii Rolniczej w Lublinie, Inżynieryjną Akademię Ukrainy Oddział w Odessie, Odeski Uniwersytet Rolniczy w Odessie oraz Wyższą Szkołę Inżynieryjno-Ekonomiczną w Ropczycach.
- Międzynarodowa konferencja „Sztuka sakralna pogranicza polsko-ukraińskiego na Lubelszczyźnie”, Lublin, 13-14.10.2005, organizowana przez Komisję Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych O.L. PAN, Fundację Kultury Duchowej Pogranicza, Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, Muzeum-Zamek w Łąncucie.

Więcej na temat konferencji organizowanych w ramach obchodów Roku Ukrainy w Polsce w dziale Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI.

KONTAKTY ODDZIAŁU Z ZAGRANICĄ

Wizyta w Oddziale prof. Nicoli Picardiego

W dniach 1-6.11.2005, na zaproszenie Oddziału oraz Komisji Prawniczej Oddziału PAN w Lublinie, z 6-dniową wizytą w Lublinie, Zamościu i w Warszawie przebywał profesor Nicola Picardi z Uniwersytetu La Sapienza w Rzymie (którego doktorem h.c. był Jan Paweł II), Prokurator Generalny Państwa Watykan.

W siedzibie Oddziału w Pałacu Czartoryskich miała miejsce sesja naukowa Komisji Prawniczej O.L. PAN, podczas której Prof. Picardi wygłosił wykład „Ordinamento giudiziario dello Stato della Citta del Vaticano (Porządek sądowy Państwa Watykańskiego)”. Referat wygłoszony w siedzibie Oddziału został również przedstawiony w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Prof. Nicola Picardi został powołany na zagranicznego członka Komisji.

Posiedzenie Komisji Prawniczej w siedzibie Oddziału: (od lewej) Prezes O.L. PAN prof. Jan Gliński, prof. Nicola Picardi, Przewodniczący Komisji prof. Mieczysław Sawczuk.

fot. Archiwum O.L. PAN

Spotkanie w Kurii Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej: (od lewej) kanclerz Kurii ks. dr Adam Firoisz, prezes O.L. PAN prof. J. Gliński, prof. Nicola Picardi, ks. bp prof. Jan Śrutwa, rektor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Zamościu prof. Waldemar Martyn.

Prof. Nicola Picardi z wizytą u Prezydenta Zamościa Marcina Zamoyskiego.

fot. Archiwum O.L. PAN

Aktywna ochrona siedlisk wodno-błotnych w Poleskim Parku Narodowym

3 lutego 2006 roku odbyło się uroczyste posiedzenie Rady Naukowej Poleskiego Parku Narodowego w związku z umieszczeniem Parku na liście Konwencji Ramsarskiej. Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego została przyjęta na konferencji w Iranie, w Ramsarze w 1971 roku. Jest to umowa międzynarodowa określająca zasady ochrony i racjonalnego użytkowania obszarów wodno-błotnych. Określa ona również zasady współpracy międzynarodowej w tym zakresie. Współpraca ta polega między innymi na desygnowaniu przez Strony Konwencji obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych i mających znaczenie międzynarodowe w aspekcie ekologicznym, botanicznym, zoologicznym, limnologicznym lub hydrologicznym. Obszary te umieszczane są w „Spisie Ramsar”, prowadzonym przez stały Sekretariat koordynujący procesy wdrażania Konwencji Ramsarskiej zaś państwa, które przystąpiły do Konwencji zobowiązują się do ochrony ekologicznego charakteru tych obszarów. W Polsce jest trzynaście obszarów wodno-błotnych uznanych za obszary Konwencji Ramsar. Wśród nich znalazł się Poleski Park Narodowy przez co został uznany za obszar o szczególnym znaczeniu dla zachowania środowiska naturalnego na świecie.

Wykonując aktywną ochronę przyrody Poleskiego Parku Narodowego zawsze za najistotniejsze uznawano działania zmierzające do ochrony naturalnych cech hydrosfery. Wody parku charakteryzują się właściwościami fizykochemicznymi zbliżonymi do naturalnych. Aby utrzymać ich charakter, należało przede wszystkim ograniczać zagrożenia wynikające z nieuporządkowanej gospodarki wodno-ściekowej w obrębie wsi i powstających domków letniskowych. Przykładem mogą być wsie Pieszowola i Wołoskowola, które znajdują się na lokalnym dziale wodnym, a zanieczyszczenia spływają na południe w kierunku najcenniejszych przyrodniczo fragmentów Parku (Michalczyk i inni 2002). W celu ograniczenia tych zagrożeń został opracowany Program uregulowania gospodarki wodno-ściekowej na obszarze Parku i jego otuliny na lata 2001 – 2010. Program ten został przyjęty do realizacji na posiedzeniu Porozumienia Gmin w rejonie PPN w dniu 03.01.2001 roku. Uzyskanymi do obecnej chwili efektami tego programu jest wybudowanie oczyszczalni ścieków w Urszulinie, Ludwinie, Sosnowicy, Puchaczowie oraz zmodernizowanie oczyszczalni w Starym Brusie, Hańsku, Wierzbicy i Zienkach. Wykonane zostały zbiorcze kolektory sanitarne, a w miejscowościach o rozproszonej zabudowie wybudowano przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Działania na rzecz poprawy aktualnego stanu stosunków wodnych skupiały się na spowolnieniu tempa odpływu wód z obszaru Parku i przywróceniu naturalnej retencji. Aby zatrzymać na ternie Parku rodzime wody wykonano kilkadziesiąt przetamowań uniemożliwiających odpływ wód gęstą siecią rowów odwadniających. Najintensywniejsze prace prowadzone były w latach 1999-2001, kiedy to wykonano 37 takich przetamowań. Działania ochronne doprowadziły do podniesienia wód gruntowych na znacznych obszarach Parku i zwiększenia uwilgotnienia torfowisk. Na obszarze ok. 300 ha powstały trwałe rozlewiska tworząc idealne miejsca do bytowania wielu gatunków zwierząt, przede wszystkim ptactwa wodnego. Podtopienia takie powstały w północno-zachodniej części Bagna Bubnów, w rejonie tzw. „łąk zienkowskich” i łąk w miejscowości Lejno. System przetamowań powstrzymujący odpływ wód poprzez sieć rowów i kanałów melioracyjnych został uzupełniony przez wykonanie grobli ziemnych zabezpieczających rozlewiska przed spływem powierzchniowym. Groble te miały dodatkowo przeciwdziałać zalewaniu prywatnych gruntów przez piętrzoną wodę. Ogółem wykonano w tym celu ok. 3 km grobli.

Należy również dodać, że w ramach zwiększania retencji odtworzono w okolicach wsi Pieszowola kompleks stawów rybnych. Stawy te przez wiele lat pozbawione były wody. W celu retencionowania w nich wody wyremontowano groble, mnich i zastawki. Doprowadziło to w ciągu dwóch lat do powstania ok. 200 ha lustra wody (Karbowski 1995). Poddane renaturalizacji stawy i okoliczne łąki stały się miejscem gniazdowania i bytowania wielu gatunków ptaków. Stały się również, dodatkowo doskonałym miejscem do prowadzenia edukacji ekologicznej oraz obiektem atrakcyjnym pod względem turystycznym.

Przeprowadzone w latach 60-tych melioracje odwadniające przyczyniły się do drastycznego obniżenia poziomu wód na torfowiskach. Skutkiem tego była gwałtowna sukcesja prowadząca do zarastania otwartych torfowisk przez drzewa i krzewy. Wiele otwartych torfowisk ulegało przekształceniu w mniej cenne zbiorowiska zaroślowe i leśne. Procesy te prowadziły do zaniku stanowisk rzadkich i cennych gatunków roślin i zwierząt związanych z torfowiskami otwartymi. W celu przeciwdziałania tym niekorzystnym zjawiskom prowadzono na znacznych powierzchniach torfowisk zabiegi wycinania drzew i krzewów. Na wyłączonych z rolniczego użytkowania łąkach oraz tzw. „grądzikach” stosowano zabiegi wykaszania. W okresie 1999 - 2005 zabieg usuwania drzew i krzewów wykonano łącznie na powierzchni ok. 1130 ha, zaś wykaszania – ok. 180 ha.

Umieszczenie Poleskiego Parku Narodowego w Spisie Konwencji Ramsar jest olbrzymią nobilitacją dla tego obszaru, ale jest również nowym zobowiązaniem do zachowania jego ekologicznego charakteru. Szczególnie znaczenie będą miały działania ochronne zmierzające do renaturalizacji stosunków wodnych, prowadzone nie tylko lokalnie, ale także w obrębie

większych obszarów hydrologicznych – zlewni. Równie istotna będzie ochrona środowiska przed zanieczyszczeniami i eutrofizacją. Ze względu na ponadlokalny charakter działań ochronnych konieczne jest zaangażowanie w ich realizację wszystkich, którzy mają wpływ na jakość i dynamikę wód obszaru funkcjonalnego Poleskiego Parku Narodowego.

Literatura

1. Karbowski Z. 1995, Pięć lat istnienia Poleskiego Parku Narodowego. „Parki Narodowe”, 2: ss. 9-10.
2. Michalczyk Z., Chmiel S., Turczyński M. 2002, Główne kierunki ochrony przyrody Poleskiego Parku Narodowego – odtwarzanie i ochrona specyfiki stosunków wodnych, [w:] Poleski Park Narodowy – monografia przyrodnicza, Radwan S. [RED.] Wydawnictwo Morspol, Lublin: ss. 235-238.

Dariusz Piasecki

Dr inż. Dariusz Piasecki jest dyrektorem Poleskiego Parku Narodowego, który w 2005 roku obchodził 15-lecie istnienia.

WYDARZENIA

Prof. Tomasz Brandyk, członek lubelskiego Oddziału PAN, doktorem honoris causa Akademii Rolniczej we Wrocławiu

Ważnym punktem programu 55. inauguracji roku akademickiego w Akademii Rolniczej we Wrocławiu, która odbyła się 5 października 2005 roku w barokowej Auli Leopoldyńskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, było nadanie tytułu doktora honoris causa Panu prof. Tomaszowi Brandykowi z Wydziału Inżynierii i Kształtowania Środowiska Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W uroczystości tej wzięli udział przedstawiciele władz państwowych, kościelnych i samorządowych, rektorzy i prorektorzy uczelni dolnośląskich a także przedstawiciele innych krajowych i zagranicznych ośrodków akademickich, w tym z Warszawy, Bydgoszczy, Krakowa, Lublina, Olsztyna, Opola i Poznania.

Ten zaszczytny tytuł, będący najwyższym wyróżnieniem akademickim, nadany został uczonemu o wybitnym dorobku naukowym, dydaktycznym i organizacyjnym. Wnioskodawcą była Rada Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji AR we Wrocławiu, laudację wygłosił dziekan prof. dr hab. inż. Jerzy Sobota, a uroczystego aktu promocji dokonał promotor prof. dr hab. inż. Andrzej Drabiński. Recentami dorobku prof. Tomasza Brandyka byli: prof. dr hab. inż. Stanisław Kostrzewa, dyrektor Instytutu Kształtowania i Ochrony Środowiska AR we Wrocławiu, prof. dr hab. inż. Zenon Pijanowski, dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji AR w Krakowie i prof. dr hab. Ryszard Walczak, członek korespondent PAN, Dyrektor Instytutu Agrofizyki im. Bohdana Dobrzańskiego PAN w Lublinie.

Prof. dr hab. inż. Tomasz Brandyk urodził się 12 września 1951 r. w Bydgoszczy. W 1969 r. rozpoczął studia na Wydziale Melioracji Wodnych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, które ukończył w 1974 r. uzyskując tytuł magistra inżyniera melioracji wodnych. Po ukończeniu studiów został zatrudniony w ówczesnym Instytucie Melioracji i Gospodarki Wodnej, późniejszej Katedrze Melioracji Rolnych i Leśnych, a obecnie Katedrze Kształtowania Środowiska, gdzie pracuje do dnia dzisiejszego, kolejno na stanowiskach: asystenta, starszego asystenta, adiunkta, profesora nadzwyczajnego i profesora zwyczajnego. W 1982 r. uzyskał stopień doktora nauk technicznych na podstawie pracy doktorskiej pt. „Regulowanie uwilgotnienia gleby torfowo-murszowej w systemie nawodnień podsiąkowych”, a w 1990 r. stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie melioracji wodnych, na podstawie oceny całokształtu dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej

pt. „Podstawy regulowania uwilgotnienia gleb dolinowych”. Tytuł profesora nauk rolniczych otrzymał w 1998 roku.

W latach 1994-1999 był dziekanem Wydziału Melioracji i Inżynierii Środowiska SGGW, od 2000 roku jest kierownikiem Katedry Kształtowania Środowiska na Wydziale Inżynierii i Kształtowania Środowiska SGGW. W 2002 roku został wybrany na członka - korespondenta PAN, a od 2003 r. jest wiceprzewodniczącym Wydziału V Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych Polskiej Akademii Nauk. Pełni też szereg innych funkcji z wyboru, w tym:

- wiceprzewodniczącego Międzynarodowego Stowarzyszenia Torfowego (IPS) (od 2004),
- członka komisji III IPS – „Agricultural Use of Peat” (od 2000 r., w latach 2000-2004 jej przewodniczącego),
- członka Sekcji III Nauk Biologicznych, Rolniczych i Leśnych Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów (od 2003),
- członka Prezydium Komitetu Melioracji i Inżynierii Środowiska Rolniczego PAN (od 1999),
- wiceprzewodniczącego Polskiego Komitetu Narodowego Międzynarodowego Stowarzyszenia Torfowego (IPS) (od 2003),

Prof. Andrzej Drabiński (z prawej) wręcza prof. Tomaszowi Brandykowi akt nadania tytułu doktora honoris causa AR we Wrocławiu.

fot. Orest Zagwojski

-
- członka Prezydium Komitetu Krajowego Międzynarodowej Komisji Nawodnień i Odwodnień (ICID) (od 1999),
 - członka Rady Naukowej Instytutu Melioracji i Użytków Zielonych w Falentach (od 1999),
 - członka Rady Naukowej Zakładu Badań Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN w Poznaniu (od 2002),
 - członka Komitetu Redakcyjnego czasopisma „Postępy Nauk Rolniczych” (od 1999),
 - członka Rady Redakcyjnej czasopisma „Academia” (od 2003),
 - członka Rady Redakcyjnej czasopisma „Acta Agrophysica” (od 2001),
 - członka Rady Redakcyjnej czasopisma „Peatlands International” (od 2001),
 - członka Rady Programowej „Woda. Środowisko. Obszary wiejskie” (od 2001).

Jego dorobek naukowy obejmuje ok. 300 pozycji, w tym ponad 150 opublikowanych, z czego 54 w języku angielskim, a także 19 referatów wygłoszonych na międzynarodowych konferencjach i kongresach oraz wykłady w 12 zagranicznych ośrodkach uniwersyteckich, w których przebywał na długoterminowych stażach naukowych: Iowa State University (USA, 6 miesięcy, 1978/79), Institute for Land and Water Management Research (Holandia, 6 miesięcy, 1982/83), University College Dublin (Irlandia, 2 lata, 1983-85). Odbył także staże krótkoterminowe w następujących ośrodkach: Silsoe College (W. Brytania), Katholieke Universiteit Leuven i Gent University (Belgia), Wageningen Agricultural University (Holandia), Uniwersytety w Rostocku i Hanowerze (Niemcy), Uniwersytet Rolniczy w Wiedniu (Austria), Ankara University (Turcja) oraz Purdue University (USA).

Prof. Tomasz Brandyk zajmuje się następującymi problemami naukowymi:

- wpływ nawodnień nawożących i oczyszczających na parametry fizyczne i wodne gleb, istotne dla projektowania i eksploatacji systemów melioracyjnych,
- metody pomiaru parametrów glebowych charakteryzujących ruch wody w strefie nienasyconej i ocena zmienności przestrzennej tych parametrów,
- zastosowanie modelowania matematycznego w gospodarce wodnej gleb dolinowych,
- znaczenie uwilgotnienia gleby w modelowaniu klimatu,
- gospodarowanie wodą dla potrzeb ochrony i renaturyzacji zdegradowanych gleb torfowych,
- analiza przepływu wody w glebach o zmiennej geometrii.

Problematykę tą realizował w ramach kompleksowych programów badawczych takich jak: PR-7, CPBR 10, RR-II- 20, WWF oraz KBN, w których pełnił rolę głównego wykonawcy lub kierownika projektu. Od roku 2002 uczestniczy w realizacji projektu „EUROPEAT” w ramach 5. Ramowego Programu Unii Europejskiej.

Obecnie prowadzi wykłady, ćwiczenia i seminaria na studiach stacjonarnych, zaocznych i podyplomowych z: podstaw melioracji, drenowania, melioracji terenów dolinowych, eksploatacji systemów melioracyjnych, nawodnień, fizyki gleby, gospodarki wodnej gleb i agrohydrologii. W celu usprawnienia procesu dydaktycznego współuczestniczył w opracowaniu skryptu „Ćwiczenia z melioracji rolnych – drenowanie” wyd. SGGW (wyd. I 1980, wyd. II 1988) oraz podręczników „Współczesne problemy melioracji” wyd. SGGW (1993), „Ochrona i zrównoważony rozwój środowiska wiejskiego” wyd. SGGW (1996), „Geosyntetyki w konstrukcjach inżynierskich” wyd. SGGW (2000), „The quality of organic soils and peat materials in agriculture” CRC Press Agroecology Series, USA (2002), „Torfowiska i torf” wyd. AR Poznań (2002).

Od 2000 roku przewodniczy pracom Komisji ds. Przewodów Doktorskich na Wydziale Inżynierii i Kształtowania Środowiska. Był promotorem 6 pomyślnie zakończonych przewodów doktorskich (w tym doktoratu honoris causa). Jest ponadto promotorem przewodu doktorskiego w trakcie realizacji i opiekunem naukowym rozpoczętej pracy doktorskiej, autorem licznych recenzji rozpraw doktorskich, habilitacyjnych oraz w postępowaniu o tytuł profesora.

Pełna dokumentacja tej uroczystości dostępna jest na stronie internetowej Akademii Rolniczej we Wrocławiu: www.ar.wroc.pl/polish/aktualnosci/2005/10/glowny.html.

Andrzej Drabiński

Prof. dr hab. inż. Andrzej Drabiński jest pracownikiem Instytutu Kształtowania i Ochrony Środowiska Akademii Rolniczej we Wrocławiu. Pełnił funkcję promotora w przewodzie doktorskim prof. Tomasza Brandyka.

KOMUNIKATY, REFERATY**Apel Prezydium Polskiej Akademii Nauk i Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich dotyczący nakładów na badania naukowe**

Działając w imieniu Prezydium Polskiej Akademii Nauk oraz Prezydium Konferencji Akademickich Szkół Polskich wyrażamy wdzięczność i satysfakcję z zapowiedzianego w budżecie na rok 2006 podwyższenia nakładów na badania naukowe i wyrażamy nadzieję, że zapowiedź ta znajdzie praktyczną realizację w działaniach nowego rządu RP.

Wyrażamy najgłębsze przekonanie o tym, że nauka w Polsce, od kilkunastu lat coraz bardziej niedoinwestowana, musi wreszcie znaleźć należyte uznanie w planach rozwoju Polski. Głoszona od kilku lat koncepcja rozwoju społeczeństwa i gospodarki opartych o wiedzę nie może być realizowana przy stale malejących nakładach z budżetu na ten cel. Polska nie może być krajem niższej kategorii, musi być społeczeństwem wykształconym i rozwiniętym na nowoczesnym poziomie. Bez badań naukowych w nauczaniu, bez badań w procesach kształcenia na wszystkich poziomach wiedzy, bez utrzymywania w nauce ścisłego kontaktu ze światem nie sprostamy międzynarodowej konkurencji. Nie dopuścimy do tego, porzucimy strategię stagnacyjną i dajmy szansę naszym młodym pokoleniom pracy naukowej dla Polski i w Polsce.

Nakłady na badania naukowe są najlepszą inwestycją strategiczną naszego państwa, jednego z ważnych elementów europejskiej strategii rozwoju opartego o wiedzę. Zapowiedziane w projekcie budżetu państwa na 2006 rok przełamanie tendencji spadkowej jest pierwszym symptomem docenienia powagi sytuacji kryzysowej w finansowaniu nauki w Polsce.

Zwracamy się z gorącym apelem do nowego rządu RP o podtrzymanie zapowiedzianej tendencji wzrostowej oraz jej konsekwentne realizowanie w latach następnych.

Prezes PAN
prof. Andrzej B. Legocki

Przewodniczący KRASP
prof. Tadeusz Luty

Regionalne Centrum Informacji dla (Mobilnych) Naukowców ogniwnem europejskiej sieci „Mobility”

Koncepcja Europejskiej Przestrzeni Badawczej (ERA- European Research Area) to kluczowy element polityki naukowej Unii Europejskiej. Główne założenia tej idei to: stymulowanie innowacyjności, zacieśnianie współpracy pomiędzy światem nauki i sektorem przedsiębiorstw, sprawny transfer wiedzy oraz położenie nacisku na rozwój zasobów ludzkich i wspieranie międzynarodowej wymiany naukowców. Realizacja wymienionych celów przebiega wielotorowo i jest ściśle powiązana z innymi zadaniami wynikającymi z postanowień Strategii Lizbońskiej. Jednym zaś z bardziej praktycznych skutków tej polityki jest inicjatywa o nazwie ERA-MORE, która przyczyniła się do stworzenia europejskiej sieci Centrów Informacji dla Mobilnych Naukowców.

Spośród najbardziej skutecznych metod osiągania celów ERA, na czołowe miejsce wysuwa się tzw. mobilność naukowców, rozumiana jako swobodny ich przepływ pomiędzy ośrodkami badawczymi Europy. Doświadczenie wskazuje, że taki proces w niezwykle efektywny sposób sprzyja rozwojowi i uzupełnianiu wiedzy w wymiarze globalnym oraz zapewnia większą współpracę nawet pomiędzy odległymi centrami naukowymi. Aktywizowanie niewykorzystywanego wciąż w pełni potencjału naukowego Europy jest możliwe tylko dzięki zintegrowanym staraniom wielu państw. Zniesienie licznych administracyjno - prawnych przeszkód dla swobodnego przemieszczania się i podejmowania pracy przez naukowców to jednak proces długotrwały. Pomimo starań dla ujednoczenia prawa wspólnotowego w tym zakresie, w poszczególnych państwach europejskich rozwiązania prawne są wciąż mocno zróżnicowane. Jest to problem szczególnie aktualny dla nowych państw członkowskich, które muszą stopniowo dostosowywać swoje regulacje prawne do standardów Wspólnoty. Zanim te działania zostaną w pełni zrealizowane, środkiem zaradczym na piętrzące się przed mobilnymi naukowcami przeszkody ma być właśnie działalność sieci Centrów Informacji.

Obecnie ponad 30 państw przystąpiło już do sieci Centrów Informacji dla Mobilnych Naukowców, wspierając tworzenie takich punktów u siebie. Są to także partnerzy spoza Unii Europejskiej, a współpraca w ramach sieci aktywizuje coraz więcej podmiotów, także na innych kontynentach. Od listopada 2004 roku sieć oficjalnie działa także w Polsce, a współtworzona jest przez 10 Centrów Informacji rozlokowanych w największych ośrodkach nauki w kraju. Funkcję koordynatora pełni Krajowy Punkt Kontaktowy Europejskich

Programów Badawczych działający przy Instytucie Podstawowych Problemów Techniki PAN w Warszawie. Inauguracja Centrum w Lublinie miała miejsce w listopadzie 2004 roku, a realizacją zadań na obszarze województwa lubelskiego zajmują się dr inż. Andrzej Stępniewski - kierujący zarazem Regionalnym Punktem Kontaktowym oraz mgr Aleksander Kunicki. Siedzibą Centrum jest Instytut Agrofizyki im. Bohdana Dobrzańskiego Polskiej Akademii Nauk w Lublinie.

Priorytetowym zadaniem Centrów Informacji jest zapewnienie wsparcia naukowcom zainteresowanym badawczymi wyjazdami zagranicznymi. Przedmiotowa działalność sprowadza się nie tylko do zbierania i rozpowszechniania ogłoszeń o grantach i stypendiach, ale również do zagwarantowania kompleksowej pomocy w kwestiach administracyjno-prawnych. Uzyskanie zezwolenia na pracę, legalizacja pobytu, ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, czy obowiązek podatkowy to tylko cześć formalności, które wiążą się ze zmianą kraju zatrudnienia. W wypadku kłopotów związanych z tymi zagadnieniami naukowiec z zagranicy może liczyć na fachową pomoc w lubelskim Centrum. Polscy badacze mogą zaś zapoznać się z bogatą elektroniczną bazą ofert stypendialnych, skonsultować dostępne propozycje lub przygotowywane wnioski aplikacyjne.

Ważnym efektem współpracy międzynarodowej w ramach ERA-MORE jest utworzenie Europejskiego Portalu dla Mobilnych Naukowców wraz z jego sekcjami krajowymi. Zawiera on bogatą propozycję ofert stypendialnych, a także dostęp do wszelkich wiadomości, które mogą zainteresować lub pomóc naukowcom. W Polskiej wersji krajowej wydzielone zostały sekcje poszczególnych regionów. Strona lubelska (www.eracareers-poland.gov.pl/lublin), prowadzona w języku angielskim zawiera przede wszystkim charakterystykę regionu, w tym dokładne dane teleadresowe najważniejszych instytucji i urzędów, praktyczne wskazówki i porady dla cudzoziemców oraz zapowiedzi nadchodzących konferencji i wydarzeń naukowych. Zaprezentowany jest także lokalny potencjał naukowy, a dalsza rozbudowa tej części witryny pozwoli na efektywną promocję Lubelszczyzny jako atrakcyjnego regionu dla rozwoju kariery naukowej.

Działalność informacyjna Centrum nie kończy się na udzielaniu porad naukowcom indywidualnym. Organizowane są także szkolenia i prelekcje dotyczące tematyki związanej z rozwojem międzynarodowej współpracy badawczej instytucji naszego regionu. Centrum aktywnie włączyło się w promowanie udziału polskich jednostek w kończącym się właśnie 6. Programie Ramowym oraz w przygotowanie bazy ofert stypendialnych dla polskich badaczy. Od początku swojej działalności pracownicy Centrum zorganizowali i wzięli udział w kilkunastu szkoleniach i konferencjach, gdzie prezentowano różne aspekty związane z efektywną mobilnością pracowników akademickich.

W samym tylko roku 2005 w zainicjowanych na lubelskich uczelniach wyższych spotkaniach szkoleniowych wzięło udział ponad 160 osób. Wobec obserwowanego wśród naukowców rosnącego zainteresowania możliwościami odbycia stażu lub stypendium w renomowanych ośrodkach zachodnich można przewidywać dalszą intensyfikację działalności sieci i poszczególnych Centrów.

Więcej informacji na temat w/w problematyki można znaleźć na europejskim portalu mobilności: europa.eu.int/eracareers.

KONTAKT:

Centrum Informacji dla Mobilnych Naukowców
Instytut Agrofizyki PAN w Lublinie
ul. Doświadczalna 4
tel.: 081 7445061
mobility@ipan.lublin.pl

www.eracareers-poland.gov.pl

Aleksander Kunicki

Mgr Aleksander Kunicki jest pracownikiem Centrum Informacji dla Naukowców w Lublinie.

Niektóre uwarunkowania jakości przestrzeni Lubelszczyzny

(...) wprowadzeniu w czyn woli ludzkiej
nie przyroda, a tylko inna wola ludzka stoi na przeszkodzie.

Eugeniusz Romer

Wprowadzenie

Analiza przestrzenna zjawisk społeczno-gospodarczych w Polsce często wykazuje kontrast między wschodnią a zachodnią częścią naszego kraju. Nie jest to czymś osobliwym, jeśli weźmiemy pod uwagę fakt, że usytuowana w Europie Polska leży na cywilizacyjnym szlaku łączącym przeciwstawne sobie kultury Wschodu i Zachodu. Choć sama kulturowo związana jest z Zachodem, to zauważa się równoleżnikowy gradient cywilizacyjny unaoczniający zmiany kulturowe w kierunku wschód-zachód lub zachód-wschód. Wobec, na ogół, południkowej zmienności warunków fizjograficznych staje się to pewnym problemem poznawczym. Problem ten był dostrzegany przy analizie geograficznej warunków rozwoju narodów. W odniesieniu do ziem Polski wiele interesujących faktów na ten temat daje praca E. Romera (1912).

Blisko stuletni okres upływu czasu weryfikuje pozytywnie niektóre tezy Romera. Jedną z nich jest decydująca rola człowieka w kształtowaniu losów własnego kraju. Jednoznacznie to dokumentują następujące słowa: *Albo Polska nie ma fizycznego uzasadnienia w przyrodzie Europy, a wtedy nawet jej długowiekowy byt mógł być tylko wynikiem pewnych politycznych i kulturalnych założeń i stanów, a w takim razie sprawa Polski jest wyłącznie zależną od powrotu podobnych konstelacji historyczno-politycznych. Albo też Polska tkwi w Europie jako jeden z jej organicznych członów budowy fizycznej, a w takim razie jest niepodległość Polski problemem znacznie bliższym, bo wprowadzeniu w czyn woli ludzkiej nie przyroda, a tylko inna wola ludzka stoi na przeszkodzie* (E. Romer, 1912, s. 3-4). Sześć lat jeszcze trwały zabiegi, by pokazać światu, że *Polska tkwi w Europie jako jeden z jej organicznych członów budowy fizycznej* a wolą Polaków jest organizowanie sobie życia w niepodległym kraju. Rok 1918 stanowi ważną cezurę w ukształtowaniu się obrazu Polski współczesnej

Nowa organizacja bytu państwowego na terytorium odzyskanym od trzech zaborców nie zdołała zatrzeć śladów dawnych granic dzielących ziemię polskie. Obca agresja w 1939 r. i późniejsze włączenie Polski do bloku socjalistycznego ograniczonego „żelazną kurtyną” nie tylko pogłębiły dystans cywilizacyjny względem wyżej rozwiniętej Europy Zachodniej, ale też mocno zaburzyły proces kształtowania tożsamości Polski. Przemiany ustrojowe dokonane w 1989 roku

i włączenie Polski w 2004 r. w zachodnioeuropejskie struktury gospodarcze są mocnymi oznakami udziału woli narodu w kształtowaniu swego bytu. Nie zatarły one jednak śladów wcześniejszych różnic cywilizacyjnych. Wciąż przy różnych sposobnościach przywoływany jest podział terytorium kraju na „Polskę A” i „Polskę B”. Takie określenia w ujmowaniu przestrzeni społeczno-ekonomicznej Polski mają zdecydowaną wymowę. Określenie „Polska A” jest synonimem czegoś lepszego i odnosi się do zachodniej części kraju. „Polska B” ma wydźwięk pejoratywny, przypisywane są jej cechy zaściankowości i terytorialnie lokowana jest we wschodniej części kraju. W kategorii „Polski B” usytuowane jest województwo lubelskie, które w nowej rzeczywistości geopolitycznej też nie jest uprzywilejowane, bo leży na peryferiach Unii Europejskiej.

Jako odrębny administracyjny region Polski województwo lubelskie zaistniało w 1474 r. Choć z biegiem dziejów jego zasięg ulegał zmianom, których rozmiar można odczytać choćby z map *Atlasu Rzeczypospolitej Polskiej* (1995, arkusze 13.3, 13.4, 13.5, 13.6, 13.7, 14.1, 14.2, 14.2 A), to jednak analiza przebiegu granic administracyjnych w ostatnim stuleciu pozwala stwierdzić fakt ukształtowania się wyrazistej tożsamości regionalnej. Przebieg aktualnych granic województwa lubelskiego, które w obecnym kształcie obowiązują od 1 stycznia 1999 r. nawiązuje bardzo wyraźnie do wcześniejszych podziałów administracyjnych ustalanych w XX wieku. Świadczy to o stabilnym stanie systemu regionalnego, którego nie zaburzą procesy dynamizujące przestrzeń. Województwo to w obecnych granicach bywa nazwane Lubelszczyzną lub Lubelskiem. Słuszność takiego podejścia ma głębsze korzenie w analizie historyczno-geograficznej, którą przeprowadził H. Maruszczak (2004). Toteż w tym opracowaniu terminy: województwo lubelskie, region lubelski, Lubelszczyzna i Lubelskie odnoszą się do współczesnego regionu administracyjnego położonego między Wisłą a Bugiem oraz wpisanego w system organizacji państwa polskiego.

Region ten zajmuje 25121,54 km² powierzchni wyznaczonej na Ziemi między 50°15' a 53°17' szerokości geograficznej północnej oraz 21°37' a 24°08' długości geograficznej wschodniej (*Ochrona środowiska ...*, 2005) [1]. Dane te niczym kod adresowy sytuują Lubelszczyznę na naszej planecie i zawierają wstępną informację dotyczącą uwarunkowań fizjograficznych wynikających z organizacji Kosmosu. Z tego najbardziej odczuwalne są konsekwencje oświetlenia Ziemi decydujące o klimacie tego terenu.

Jakość przestrzeni odbieramy przez jakość krajobrazu, który można traktować jako wizualne uzewnętrznienie się środowiska geograficznego, w tym także działalności człowieka ujmowanej w przestrzeni i czasie. Przestrzenno-społeczne zróżnicowanie daje podstawy do delimitacji regionów geograficznych. Rozpatrując problem w kategoriach geograficznych, trzeba mieć na uwadze fakt, że choć każde z kluczowych dla opracowywanego tematu pojęć: przestrzeń, środowisko geograficzne, krajobraz i region ma swoją treść,

to ich wspólną cechą jest dynamika kształtowana przez elementy przyrodnicze i działalność człowieka, które nadają przestrzeni odpowiednią strukturę. Z myślą o prawidłowym funkcjonowaniu przestrzennych struktur należy je poznać, dostrzec ich rolę i tak je wprowadzić w mechanizm rozwoju regionalnego, by przy korzystaniu z dóbr środowiska przyrodniczego następował całościowy rozwój, zauważalny w poprawie jakości przestrzeni i krajobrazu.

Przewodnie cechy środowiska przyrodniczego Lubelszczyzny

Podstawę fizjograficzną krajobrazu tworzą skała, powietrze i woda, które swą różnorodnością i wzajemnym oddziaływaniem kształtują geomorfologiczne warunki terenu uzewnętrzniające cechy fizjofery i stwarzające podstawy do rozwoju pedosfery, na której mogła się rozwinąć biosfera. Ten zredukowany schemat zastosujemy do charakterystyki środowiska przyrodniczego Lubelszczyzny.

Podłoże geologiczne kształtują trzy wielkie jednostki tektoniczne typowe dla całej Europy, a zbiegające się na terenie województwa lubelskiego. Tymi jednostkami są: platforma wschodnioeuropejska, paleozoiczne górotwory i platformy środkowoeuropejskie [kaledońsko-warycyjskie (hercyńskie)] oraz górotwór mezo-kenozoiczny systemu alpejskiego (*Atlas ...*, 1995, 21.3). Platformę prekambryjską od paleozoicznej rozdziela głęboki rozłam (pęknięcie) w skorupie ziemskiej zwany linią (strefą) Teisseyre'a-Tornquista lub Teisseyre'a. Stanowi on najwyższej rangi granicę tektoniczną oddzielającą różniące się między sobą struktury geologiczne Europy Wschodniej i Zachodniej. Na wschód od tej linii stosunkowo płytko, zwłaszcza we wschodniej części województwa znajduje się fundament krystaliczny. Na zachód od rozłamu są utwory paleozoiczno-mezozoiczne osiągające znaczną miąższość, a fundament krystaliczny jest tu głęboko ukryty. Te jednostki w głębszej strukturze geologicznej, choć przykryte młodszymi utworami, niczym kod genetyczny organizmu decydowały o innych cechach fizjografii, których przestrzenne zróżnicowanie jest wyraźnie powiązane z wgłębnymi jednostkami tektonicznymi. Widać to na przykładzie hipsometrii, rzeźby terenu, stosunków wodnych, gleb, potencjalnej szaty roślinnej (*Atlas ...*, 1995, 23.1, 23.2, 23.3, 32.1, 32.3, 32.5, 32.7, 41.1, 41.2, 41.3, 42.1). Daje to efekt krajobrazowy różnicujący obszar województwa lubelskiego na trzy nierówne części, których linie podziału mają kierunek analogiczny do kierunku linii Teisseyre'a. Najogólniej ten kierunek można określić jako NW-SE. Część północno-wschodnia, nizinna, ograniczona jest linią Puławy-Łęczna-Horodło. Bardziej na południowy wschód jest obszar wyżynny sięgający do linii Kosin-Frampol-Susiec. Południowo-wschodnie peryferie są niziną, ale zaliczaną do obniżenia przedgórskiego Karpat. Każda z części jest urozmaicona geomorfologicznie, co różnicuje również inne elementy fizjograficzne stwarzając tym samym rozmaite warunki do zagospodarowania terenu (H. Maruszczak, 1972).

To fizjograficzne zróżnicowanie województwa lubelskiego wyodrębniające trzy odmienne od siebie części jest charakterystyczną cechą Lubelszczyzny. Uwidacznia się ono we wszystkich regionalnych i aspektowych analizach, zwłaszcza dotyczących szeroko ujmowanych zagadnień geologiczno-geomorfologicznych, klimatycznych, hydrograficznych, i botanicznych. Osobliwością jednak jest usytuowanie wyżyn w stosunku do granic województwa. Wypukłe formy terenu są na ogół obszarami granicznymi. Tymczasem w przestrzeni województwa lubelskiego mają środkową pozycję i tu też rozwinęła się stolica regionu, która przez wieki zachowała status wysokiej rangi ośrodka administracyjnego. Z częścią wyżynną związana jest też większość miast powiatowych. Z dwudziestu stolic powiatów istniejących w sieci administracyjnej województwa lubelskiego, aż 14 jest usytuowanych na wyżynie lub w jej pobliżu (J. Michalczyk, 2002). Świadczy to o walorach społeczno-gospodarczych obszaru wyżynnego, który musi mieć w sobie cechy decydujące o atrakcyjności dla organizacji życia na tym terenie.

Człowiek jako kreator przestrzeni Lubelszczyzny

Na tle warunków fizjograficznych narzuconych przez przyrodę człowiek wprowadził ludzki porządek kulturowy, kształtowany pracą wielu pokoleń. Uboga baza surowców mineralnych i niedostatek źródeł energii sprawiły, że przemysł Lubelszczyzny nie miał naturalnych podstaw rozwoju i choć odegrał ważną rolę w rozwoju regionalnym, nigdy nie decydował o potęgze gospodarczej województwa. Znacznie korzystniejszy był potencjał przyrodniczy do produkcji rolnej. Duży udział wysokiej klasy bonitacyjnej gleb to walor dostrzeżony przez mieszkańców Lubelszczyzny. Ziemia dająca wysokie plony traktowana była jak matka-żywicielka zapewniająca byt człowiekowi. Toteż tu przetrwały tradycje rolnicze, które dziś można określić mianem rolnictwa ekologicznego.

W przestrzeni województwa lubelskiego dominują obszary rolnicze, związane z gospodarką wiejską. Użytki rolne zajmują tu 71,3% powierzchni, co kwalifikuje Lubelszczyznę do najbardziej rolniczych regionów kraju. Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią zaledwie 3,6% powierzchni województwa. Analiza stosunków demograficznych potwierdza wiejskość Lubelszczyzny. Przy malejącej liczbie ludności na terenie województwa mieszka 2,19 mln osób, z których w miastach żyje 46,7 %. Przeważa więc ludność wiejska.

Przy szczegółowej ocenie warunków przyrodniczych Lubelskie wyróżnia się wysokim wskaźnikiem jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (rpp), który sytuuje Lubelszczyznę na trzecim miejscu w kraju (Stuczyński T i in. 2000, s. 5). Jednak do kategorii najsłabszych województw spychane jest lubelskie przy ocenie efektywności rozwoju rolnictwa, stanu infrastruktury oraz poziomu życia jego mieszkańców (*Uchwała...*, 2000). Nie świadczy to dobrze o gospodarce, gdy rolnictwo rozwijane w dobrych warunkach (najurodzajniejsze w Polsce gleby) jest niskotowarowym działem gospodarki.

Problem efektywności gospodarczej ma głębsze podłoże niż tylko uzależniony od człowieka sposób gospodarowania. Na przykładzie Lubelszczyzny wyraziście widać, że choć człowiek jest w stanie pokonać pewne ograniczenia, to jeszcze nie potrafi całkowicie uniezależnić się od imperatywów przyrody. Tezę tę dokumentuje szczegółowa analiza struktury użytkowania ziemi [2].

Interesujące oświetlenie tego problemu daje też analiza wskaźników waloryzacji rpp. Wskaźniki te dla wszystkich gmin w Polsce zostały opracowane przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach i są wymierną oceną jakości czterech elementów przyrodniczych odgrywających ważną rolę w gospodarce rolnej [3]. Do tych elementów należą: gleby, agroklimat, rzeźba terenu i stosunki wodne w glebie. Dane te przetworzone metodą względnych odchyień stały się dokumentacją regionalnego zróżnicowania rpp Lubelskiego (J. Michalczyk). Podstawą przestrzennych analiz są dwa kartogramy. Jeden z nich przedstawia regionalne zróżnicowanie względnych dominant pozytywnych. Za takie uznawano ten spośród czterech składowych, którego wskaźnik wykazuje największe dodatnie odchylenie od średniego wskaźnika dla województwa (Rys. 1). Ich terytorialne występowanie wyznacza zasięg obszaru poniekąd uprzywilejowanego w aspekcie pozytywnie wyróżniającego się wskaźnika cechy jakości rpp na tle średniej dla województwa. Drugi kartogram jest zestawieniem dominant negatywnych. Za takie uznawano ten spośród czterech składowych elementów, którego wskaźnik ma największe ujemne odchylenie od średniego wskaźnika dla województwa (Rys. 2). Ich terytorialne występowanie wyznacza zasięg obszaru poniekąd upośledzonego w aspekcie negatywnie wyróżniającego się wskaźnika cechy jakości rpp na tle średniej dla województwa. Oba kartogramy zostały skonstruowane na podstawie danych odnoszących się do gmin. Dla lepszej orientacji w przestrzeni zaznaczono miasta powiatowe.

Statystyczno-kartograficzna analiza wskaźników jakości rpp oparta na odchyleniach względnych od średniej w województwie unaocznia, że mimo wysokiego ogólnego wskaźnika jakości rpp, w województwie lubelskim zachodzi regionalny dysonans między wskaźnikiem jakości gleby a wskaźnikiem jakości rzeźby terenu. Polega to na tym, że tam gdzie są gleby najlepszej jakości rzeźba terenu jest niekorzystna dla rozwoju rolnictwa. Właśnie taka sytuacja jest na obszarze wyżynnym, który jak wcześniej zasygnalizowano był atrakcyjny dla człowieka. Tam gdzie wskaźnik jakości rzeźby jest korzystny do rozwoju rolnictwa, brakuje dobrych gleb, a przy tym często też stosunki wodne są niekorzystne. Odbija się to negatywnie na gospodarce rolnej, która jest niskotowarowa. Jak wiadomo jakość podłoża decydująco wpływa na warsztat pracy rolnika. Poprawa tej niekorzystnej sytuacji nie jest możliwa bez celowej ingerencji człowieka w systemy przyrodnicze. Jednak zmiany nie powinny być efektem gwałtownych odgórných posunięć, ale należy je wywoływać przez

oddziaływanie na procesy samorozwoju ekosystemów. Jest to podstawowy warunek zrównoważonego rozwoju tego terenu. W innym wypadku ocalonemu przez ekstensywną gospodarkę rolną środowisku przyrodniczemu grozi zdewastowanie lub zdegradowanie a nawet częściowa eksterminacja.

Postęp cywilizacyjny rozszerzał zakres ingerencji człowieka w środowisko przyrodnicze. O ile sama ingerencja na ogół odbywała się świadomie, o tyle jej konsekwencje nie do końca były uświadamiane. Nawet nie zawsze troszczono się by je poznać. Ważniejsze stawały się doraźne korzyści, które w ostatecznym rozrachunku decydowały o walorach przestrzeni, ale nie świadczyły o mądrościowej postawie człowieka wobec darów Stwórcy. Konsekwencje takich działań są powszechnie znane i powinny być przestrożą zarówno dla użytkowników środowiska, jak też władz administracyjnych i samorządowych, by przy transformacji gospodarczej doraźny zysk nie przesłonił gospodarzom terenu potrzeby ocalenia tego, co stanowi podstawę egzystencji człowieka.

Gdy entuzjazm wynikający z powierzchownej wiedzy o Unii Europejskiej osłabł, niektóre nadzieje zawiodły, doświadczamy zderzenia tradycjonalizmu z globalizmem i stajemy wobec rzeczywistości wymuszającej zmiany. Tym bardziej trzeba być uwrażliwionym na potrzeby środowiska przyrodniczego, by nie utracić tego, co daje człowiekowi podstawy jego egzystencji. Nie neguje to możliwości wykorzystywania lokalnych atutów w nowych warunkach gospodarki rynkowej i rozwijania trwałego biznesu w partnerstwie z przyrodą. W tej sytuacji przestrzeń musi być postrzegana jako wartość, wartość uniwersalna – dobro publiczne. Do ukształtowania takiego podejścia potrzebna jest rozumna edukacja zmieniająca ludzką mentalność, która w trosce o jakość przestrzeni wyzwoli inicjatywę i przedsiębiorczość, ale też poszanowanie dla tego co jest dobrem wspólnym. Edukacja taka jest możliwa i przynosi dobre rezultaty czego dowodem są efekty eksperymentu lubelskiego, realizowanego w ramach konkursu *Kształtujemy tożsamość krajobrazu* [4].

W ocenie i kształtowaniu przestrzeni brane są pod uwagę elementy przyrodnicze i działalność człowieka. W tej działalności dominują elementy gospodarcze, a pomniejszane są elementy intelektualne związane z edukacją i nauką. Tymczasem od tego co człowiek wie, w co wierzy i czego pragnie zależy jego postawa życiowa, która odzwierciedla się w działalności. Dlatego wśród uwarunkowań jakości przestrzeni trzeba widzieć oświatę i naukę. Bez należytej troski o nie trudno pokonać przepaść cywilizacyjną, która wciąż jest widoczna w przestrzeni naszego regionu. W okresie intensywnych przemian społeczno-gospodarczych trzeba stawiać na rozumną edukację. Wtedy łatwiej pobudzić mechanizmy rozwoju regionalnego. Wszak rozwojem kierujemy my. Trzeba o tym wiedzieć, tego chcieć i umieć to robić, by rozwój regionu oznaczał postęp i dar dla przyszłości.

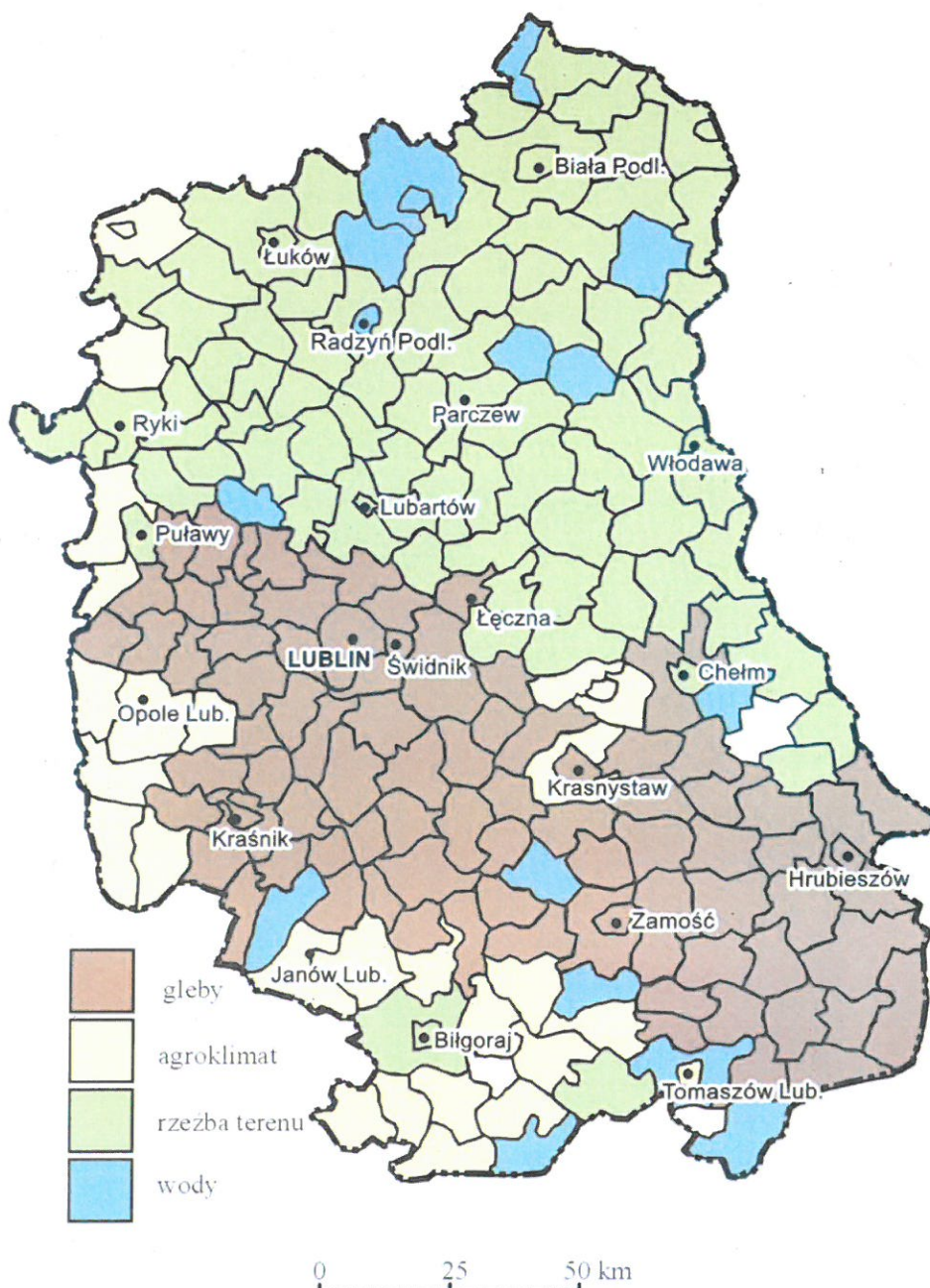
Przypisy

1. Traktując publikację: *Ochrona środowiska w województwie lubelskim w 2004 r.*, jako źródło danych statystycznych całego opracowania, zrezygnowano z każdorazowego cytowania jej przy podawaniu liczb zaczerpniętych z tego źródła.
2. Głębsza dokumentacja tej analizy zawarta jest w pracach J. Michalczyk: *Lasy w przestrzeni województwa lubelskiego*, „Acta Scientiarum Polonorum - Administratio Locorum”, vol. 1 (1-2), 2002, s. 113-125; *Zastosowanie metody względnych odchyłań Jana Ernsta w badaniach krajobrazowych* [w:] praca zbior. pod red. A. T. Jankowskiego, U. Mygi-Piątek, G. Jankowskiego, „Problemy ochrony i kształtowania krajobrazu Górnego Śląska na tle doświadczeń z innych regionów Polski, Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego PTG” nr 1, Sosnowiec 2002, s. 185-191; *Dynamiczność krajobrazu województwa lubelskiego w kontekście zmian struktury użytkowania ziemi w latach 1995-2001*, „Annales” UMCS, sec. B, vol. LVII (2002), 9, s. 155- 177; *Użytki rolne w przestrzeni województwa lubelskiego*, [w:] „Geograficzne aspekty globalizacji i integracji europejskiej”, red. M. Śmigielska i J. Słodczyk, PTG, Uniwersytet Opolski, Opole 2003, s. 419-427; *Użytkowanie ziemi w województwie lubelskim na tle struktury użytkowania ziemi w Polsce*, „Acta Agrophysica” 2003, nr 89, vol. 1(4), s. 681-696; *Rola wody w architekturze krajobrazu województwa lubelskiego* [w:] praca zbior. pod red. Urszuli Mygi-Piątek, „Woda w przestrzeni przyrodniczej i kulturowej” Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego PTG, t. II, Sosnowiec 2003, s. 124-133; *Zróżnicowanie użytkowania ziemi w województwie lubelskim jako wyraz zróżnicowania krajobrazu* [w:] „Kształtujemy tożsamość krajobrazu”, Kuratorium Oświaty w Lublinie, Lublin 2004, s. 93-104; *Teoretyczne i praktyczne aspekty metody względnych odchyłań w ujęciu terytorialnym*, „Wiadomości Statystyczne” 2004 R. XLIX, z. 11, s. 58-65.
3. Na ręce Pana Profesora Stanisława Krasowicza składam wyrazy podziękowania dla Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach za życzliwe udostępnienie kompletnych danych.
4. Efekty te zostały przedstawione w pracach zbiorowych pod redakcją J. Michalczyk, wydanych przez Kuratorium Oświaty w Lublinie: *Kształtujemy tożsamość krajobrazu*, Lublin 2004, ss. 106+ płyta CD oraz *Człowiek a krajobraz*, Lublin 2005, ss. 116+ płyta CD.

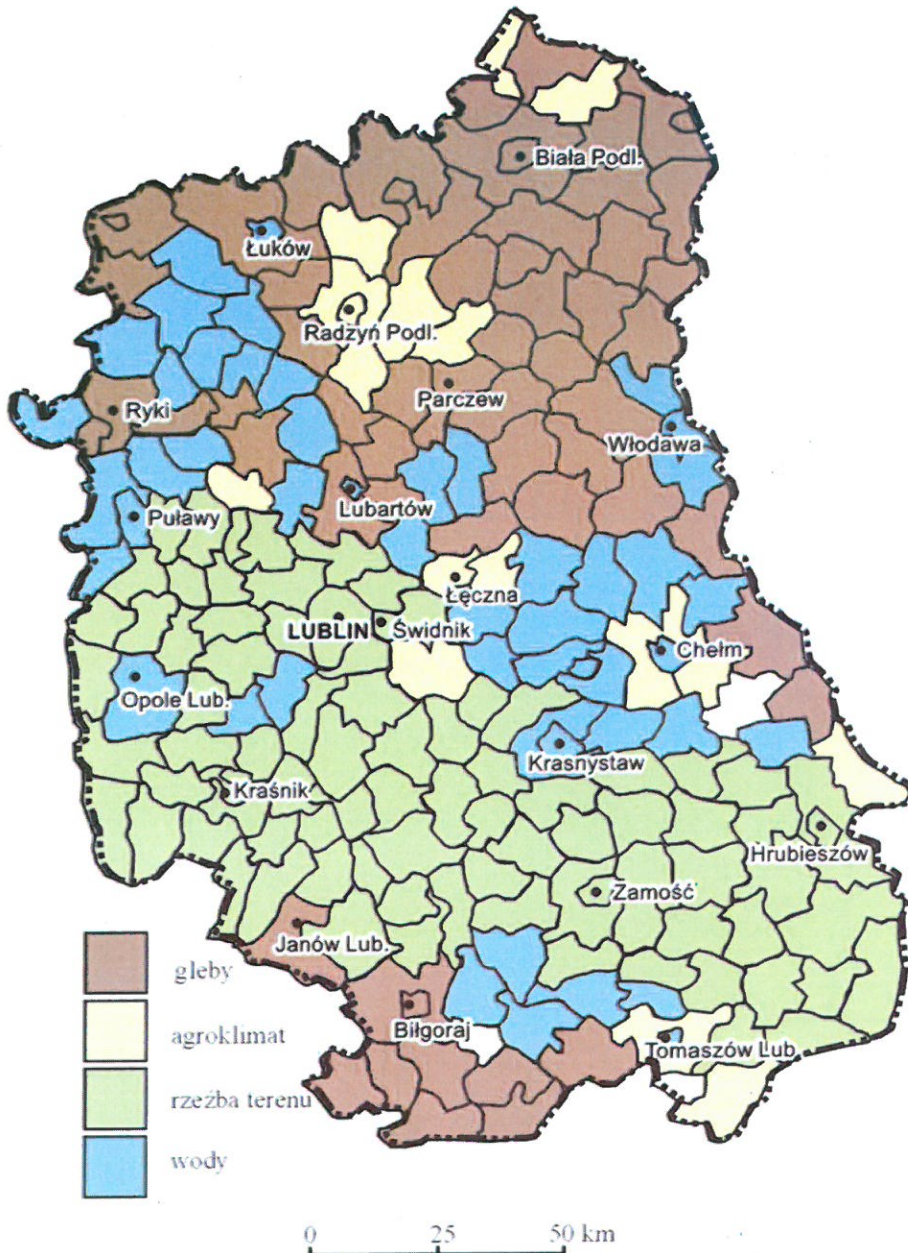
Literatura

1. *Atlas Rzeczypospolitej Polskiej*, Główny Geodeta Kraju, Warszawa 1995.
2. Maruszczak H., *Warunki geomorfologiczne uprawy roślin*, [w:] *Województwo Lubelskie. Rejonizacja produkcji rolniczej II*, Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej, Wojewódzka Pracownia Planów Regionalnych, Wydział Rolnictwa i Leśnictwa w Lublinie, Lublin 1972, s. 9-19.
3. Maruszczak H., *Podziały geograficzne Europy i problemy pogranicza Słowiańszczyzny zachodniej i wschodniej*, [w:] Maruszczak H. i Michalczyk Z., *Geograficzne problemy pogranicza Europy Zachodniej i Wschodniej*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2004, s. 9-30.
4. *Krajobraz systemem informacyjnym środowiska geograficznego*, „Krajobrazy Dziedzictwa Kulturowego”, 2002, z.3, s. 19-24.
5. Michalczyk J., *Regionalne zróżnicowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej województwa lubelskiego*- złożone do druku w *Annales UMCS sec. B*.
6. *Ochrona środowiska w województwie lubelskim w 2004 r.*, Urząd Statystyczny w Lublinie, Lublin 2005.
7. Romer E., *Przyrodzone podstawy Polski historycznej*, Lwów 1912.
8. Stuczyński T., Budzyńska K., Gawrysiak L., Zaliwski A., *Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej*, „Biuletyn Informacyjny IUNG”, 2000, z. 12, s. 4-17.

9. Uchwała nr 105 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2000 r. w sprawie przyjęcia Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2001-2006, wersja internetowa.

Rys. 1. Regionalne zróżnicowanie względnych dominant pozytywnych wskaźników jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Rys. 2. Regionalne zróżnicowanie względnych dominant negatywnych wskaźników jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Jadwiga Michalczyk

Dr Jadwiga Michalczyk jest adiunktem w Katedrze Kształtowania Krajobrazu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie oraz członkiem Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego O.L. PAN.

Losy duchownych zesłanych do syberyjskiej Tunki w okolicach Bajkału (1866-1901)

Po 1863 r. świadomość tragicznych losów Polaków na zesłaniu w Rosji była w kraju powszechna. Wiedza o losach duchowieństwa w niektórych kręgach wzrosła w 1875 r., gdy jeden z wygnańców z tej grupy – kapucyn Wacław Nowakowski ogłosił w Poznaniu książeczkę pt. *Wspomnienie o duchowieństwie polskim znajdującym się na wygnaniu w Syberii, w Tunce*. Szybko rozeszła się ona po kraju, zawędrowała też na emigrację. Cyprian Kamil Norwid przebywający wtedy we Francji, przeczytawszy ją, przejęty i współczujący, napisał wiersz pt. „*Olówkiem*” na książkę o Tunce. Jest to poetycka refleksja nad losem księży zagubionych w dalekiej północy Syberii.

Jak gdyby trąba porwie warstwę lata
I rzuci w północ gestem osobliwym,
I jakby nie był tylko sprawiedliwym
Twórca – przyrody, lecz i ojcem świata,
I sprawy czynił wyjątkowej treści,
A meteory grały Mu chóralnie,
Śnieg rozplakiwał się i czuł boleści
Ludzi okutych, co w nim brodzą walnie - -

W roku 1875 hr. Władysław Plater założył w Szwajcarii „Międzynarodowe Towarzystwo” dla zbierania składek na rzecz zesłanych księży. Nawiązano też kontakty z Galicją i Poznaniem, z księżmi byłymi Sybirakami, z Rosji przychodziły spisy imienne i adresy księży zesłańców. Znaleźli się pośrednicy przez których zaczęła płynąć pieniężna pomoc do Rosji. Niektóre galicyjskie i poznańskie czasopisma rozpoczęły społeczną zbiórkę na ten cel. Lwowskie „Wiadomości Kościelne” odnotowywały nazwiska i miejsca pobytu księży w Rosji od 1875 r. przez następnych kilka lat; drukowano fragmenty ich poruszających i budzących współczucie listów z zesłania. Przypuszczać wolno, że na fali tego zainteresowania losami zesłanych księży powstał później imienny spis pozostających w Rosji, wydrukowany litograficznie we Lwowie w 1881 r. Wszystko to zainspirowała historia Tunki, dziś jakby zapomniana.

Tunka była to wieś buriacka, leżąca na dawnym trakcie handlowym pomiędzy Bajkałem a mongolskim jeziorem Kosogoł, około 200 wiorst na południowy zachód od Irkucka i 100 od granicy chińskiej. W latach 1866-1875

stała się ona głośna na Syberii Wschodniej jako główne i największe miejsce karnego osiedlenia księży, uczestników powstania 1863 r. Władze syberyjskie zgromadził tam duchownych rozproszonych wcześniej w różnych katogach i oddalonych miejscowościach głównie guberni irkuckiej i jenijskiej.

Żyli tam w odosobnieniu, pod policyjną kontrolą, ale z pewnym zakresem wolności w obrębie wioski i samej wspólnoty. Wszyscy duchowni byli pozbawieni praw swojego stanu, stąd nie wolno im było odprawiać mszy św., ale czynili to po kryjomu. Mogli pracować, uczyć się, spotykać – prowadzić życie wspólnotowe, religijne, kulturalne, towarzyskie. Warunki jednakże stworzono im takie, żeby zabieganie przy codziennej egzystencji zajmowało większość czasu.

Początkowo otrzymywali od władz, często nieregularnie, 3 ruble miesięcznego karmowego, wkrótce zwiększone do 6 rubli. Pod tym względem traktowani byli jako grupa uprzywilejowana, na równi ze szlachtą i ziemiaństwem. Materialnie mieli się więc znacznie lepiej niż np. chłopci. Były to mimo wszystko sumy pozwalające na nędzną dietę. Tragizm położenia zwiększała tęsknota, nostalgia, brak perspektyw i niepewność jutra, wszelakie choroby, którym często trudno było zaradzić, prymitywizm otoczenia i dzikość przyrody.

Pod każdym względem najtrudniejsze były początki, gdy miejscowe środowisko było jeszcze nieufne, niekiedy wrogie, gdy brakowało jedzenia, funduszy, a wiosną nawiedziła epidemia tyfusu. Wiosną 1866 r. zmarł w Tuncie pierwszy duchowny – ks. Szymon Janikowicz ze Żmudzi; później były jeszcze inne ofiary. Wkrótce jednakże duchowni pokonali wiele przeszkód i potrafili się zjednoczyć w sprawach życia codziennego. Ze wspólnego kapitału, na który złożyły się głównie niewielkie, lecz regularne składki z rządowego karmowego, utworzono spółkę i sklep „Artel”, założono na własne potrzeby aptekę, obsiewano i uprawiano wspólnie pola. Sklep stał się nawet konkurencją dla miejscowych, przynosił zyski. Po wielu jednakże latach spółka się rozpadła, gdy nieudolnie zaczęto nią kierować.

Poza wspólnotowym działaniem, większość duchownych podejmowała na własną rękę różne prace rzemieślnicze. Księża stali się krawcami, szewcami, introligatorami, rzeźnikami, rolnikami, wytwórcami cygar i papierosów, rybakami, cukiernikami itp. Był nawet jubiler, handlujący swoimi wyrobami we wsi – kanonik warszawski i społecznik ks. Józef Stecki. Większość uprawiała przydomowe działki warzywne, kwiatowe. Niektórzy dorobili się własnych gospodarstw i domów, kilku miało własne sklepy, jak np. ks. Aleksander Jankowski z diec. sandomierskiej, o którym jeszcze wspomnimy. Rolnikiem był, np. ks. Stanisław Matraś z Krzeszowa nad Sanem, później ciekawy pamiętnikarz. Dwóch zajmowało się praktyką lekarską: Rafał Drewnowski i Ludwik Czajewicz, czego nauczyli się jeszcze w latach katongi. Byli jednak

i tacy, którzy nie podejmowali żadnej aktywności w tym względzie. Tym wystarczało owe 6 rubli, dwóch księży pracowało u miejscowych chłopów jako wyrobnicy.

Nie zaniebdywano spraw związanych z kulturą i własną edukacją. Księża uczyli się języków, zgłębiali niektóre dziedziny wiedzy, głównie teologię i filozofię, ale także historię, przyrodę, etnografię, niektórzy malowali, rzeźbili, inni pisali wiersze, powieści. Ks. Mikołaj Kulaszyński z diec. lubelskiej, później autor pamiętników, studiował filozofię, tłumaczył dzieło niemieckiego teologa Doellingera *Poganizm i judaizm*; ks. Franciszek Szmejter z Pułtuska zajmował się botaniką i tworzył zielnik tamtejszej flory; kapucyn Nowakowski pisał historię Unii. Wyniki swoich badań i dociekań „uczeni” tunkińscy przedstawiali na pogadankach i wykładach. Wszystkim powyższym celom służyła biblioteka, na którą składało się w sumie blisko 1000 książek, będących własnością poszczególnych księży.

Rozwinięte było też życie towarzyskie, głównie w mniejszych kręgach koleżeńskich. Wspólnie założono klub, mieszczący się u jednego z księży. Spotykano się w nim, albo u któregoś prywatnie na towarzyskie pogawędki, dyskusje, muzykowanie (byli grający na harmoniach, skrzypcach), czy na gry w karty.

Nie sposób nie wspomnieć o ich życiu religijnym i kapłańskim. Władze przestrzegały w tym względzie jednego – by księża nie odprawiali mszy świętej. Początkowo próbowali oni założyć wspólną kaplicę, ale dość szybko z tego zrezygnowali. Każdy natomiast w skrytości starał się mszę odprawiać. Wiele potrzebnych do tego naczyń liturgicznych i strojów wykonywano domowym sposobem: szklanki zastępowały kielichy, pateny wykuwano z metalu, mszały przepisywano ręcznie, szyto ornaty. Nieliczni tylko zdołali przemyścić z kraju suknie duchowne czy mszały. Jeśli miejscowe władze policyjne schwytały księdza na odprawianiu mszy, często konfiskowano i naczynia, i wszelkie aparaty. Na ogół jednakże „przez palce” patrzono na te praktyki, reagując przy donosach lub nakazach władz zwierzchnich.

Wbrew pozorom nie była to jednakże idealna wspólnota, nie wszyscy też duchowni mogli służyć za wzorzec, jak na ogół postrzegano ich jeszcze w latach walk powstańczych. Większość żyła bogobojnie i przykładowie, ale byli tacy, którzy mszy nie odprawiali, nawet nie uczestniczyli w nich podczas świąt i nie odmawiali brewiarza, niektórzy zajmowali się lichwą. Trzymający się na uboczu wspólnoty, po latach zapominali słów polskich, kaleczyli język ojczysty. Pisał o tym wspomniany ks. Matraś, a także ks. Kulaszyński. Był też pośród tunkińczyków odstępca od wiary i Kościoła, były bernardyn z Radomia o. Rafał – w życiu świeckim Józef Klimkiewicz. Wiary wyparł się publicznie kilka lat wcześniej, na katordze w Akatui w 1867 r., w Tunce dawał zły przykład swoim życiem. Wielu księży nazywało go panem Józefem, nie podawało mu ręki.

W ogóle – jak w życiu – były swary, nieporozumienia, niezdrowa rywalizacja o urząd starosty. W 1873 r. doszło do otwartego podziału we wspólnocie na dwie niechętne sobie grupy. Podłożem nieporozumienia była sprawa obdarowania nadzorującego księży rosyjskiego oficera kosztownym prezentem – złotym pierścieniem, z pamiątkowym napisem. W jawnym głosowaniu większość zdecydowała, że pierścienia nie należy wręczać, mniejszość, zwolennicy i przyjaciele Rosjanina, uczynili po swojemu. Ofiarowujących pierścień przeciwnicy nazwali pogardliwie „pierścieniarzami”; wieści tego zdarzenia rozeszły się echem także pośród Polaków w Irkucku.

Tunka funkcjonowała jako główne miejsce osiedlenia księży do roku 1875. W latach 1866-1875 przebywało tam w sumie 156 duchownych (księży, zakonników, kleryków i braci), w tym dwóch bazylianów; ponad 100 pochodziło z Królestwa Polskiego, pozostali z ziem wschodnich, jeden był z Galicji. Najwięcej duchownych przebywało jednocześnie w Tunce w grudniu 1870 r. – 142. W następnych latach wioska się wyludniała po kolejnych carskich amnestiach; w latach 1876-1877 zostało tam 6-8 duchownych. Pozostali opuścili Sybir, ale nie zostali uwolnieni, tylko odbywali łagodniejszy etap zesłania – w europejskiej części Rosji. Kilku wcześniej zwolniono do Galicji jako poddanych austriackich.

Z całej, liczącej blisko 160 osób grupy tunkińczyków wielu nie dożyło uwolnienia. Przyczynami śmierci, często młodych ludzi, było wycieńczenie psychiczne i fizyczne, stała tęsknota i nostalgia, ciągły stres, przy tym wszelakie choroby, także psychiczne, oraz tragiczne wypadki. W omawianych latach w Tunce zmarło 15 duchownych (jeden się spalił we własnym domu, innego zamordowano), 5 zmarło w szpitalu w Irkucku (jeden psychicznie chory), 2 zmarło na początku drogi powrotnej do Europy. 2 bazylianów pozostało na Syberii, (jeden w klasztorze prawosławnym w Irkucku, drugiego zesłano do Jakucji), co najmniej 6 duchownych zatrzymano przymusowo w Tunce, 2 innych zostało na Syberii chyba dobrowolnie. Z tych ostatnich ks. Franciszek Drewnowski, który w Tunce zajmował się leczeniem, był potem dyrektorem szpitala w Minusińsku, zmarł jako lekarz w Irkucku w 1897 r. Na Syberii został też apostata Józef Klimkiewicz, wyuczył się na weterynarza, założył rodzinę, zmarł już w XX w. prawdopodobnie w Tobolsku.

Zatem na Syberii zmarło i pozostało po r. 1877 pod przymusem lub dobrowolnie około 40 tunkińczyków. Warto wspomnieć, że w tamtych latach zmarł na Syberii prawie co 7. tunkińczyk; większość pochowano na katolickim cmentarzu (założonym przez księży) w Tunce, albo w Irkucku. Reszta – około 125 – powróciła do Europy.

W Rosji rozmieszczano księży sybiraków głównie w miastach guberni środkowych i północnych; słabym i chorym wyznaczano gubernie południowe. Najliczniej zamieszkiwali księża w Spassku, Kazaniu i tej guberni, w

Horodyszczu gub. penzeńskiej, w Kostromie i Haliczu gub. kostromskiej, Wołogdzie i w Kurlandii – w miastach Szoenberg i Bausk i w wielu innych. Tu w Rosji władze nie trzymały się jakiegś stałej zasady, gdy idzie o zwolnienia do kraju lub odsyłanie poza granice Imperium. Niektórych księży zwolniono po kilku latach, innych po kilkunastu, wielu z Rosji już nie wyjechało. Najwięcej zwolnień było po amnestii z roku 1883.

W sumie do Królestwa Polskiego, do różnych diecezji (najwięcej do warszawskiej i płockiej) wróciło 20 księży; do Galicji wyjechało 24. Z tych ostatnich trzech ruszyło w świat, byli to zakonnicy: bernardyn Paulin Domański, który zmarł w Brazylii w 1889 r., franciszkanin Rafał Tomaszewski – w Stanach Zjednoczonych w 1888, franciszkanin Rafał Zienkiewicz pracował początkowo pośród Polonii w Buffalo, a w roku 1888 podobno ruszył do Ziemi Świętej, Ameryki, Afryki i Australii, aż ślad po nim zaginął. Większość pozostających w Rosji tam zmarła w różnym czasie, o nielicznych ślad zaginął. Najwięcej zmarło w Spassku – 6, w Horodyszczu – 4, w Haliczu (Galiczu) – 3, w Kurlandii – prawdopodobnie – 6, w guberni kazańskiej – prawdopodobnie 7. Spośród tych, którzy wyjechali do Galicji, 5 zmarło w Krakowie, 3 – we Lwowie, po 2 w Milatynie i Czortkowie, inni w różnych miejscach głównie archidiec. lwowskiej i diec. krakowskiej.

Niektórzy po uwolnieniu z zesłania pozostali w Rosji dobrowolnie pracując duszpastersko pośród wspólnot katolickich. Np. bernardyn Firmin Mędrkiewicz zmarł w Iwandarze, jako administrator w 1904 r.; reformat Ambroży Grzymała w latach 90. był kapłanem w Kostrowie, zmarł w Agonie na Łotwie w 1904 r.; ks. Erazm Kluczewski zmarł w 1915 r. w Proskirowie, wcześniej pracując jako proboszcz znanego kościoła św. Katarzyny w Petersburgu.

W syberyjskiej Tunce żyło jeszcze długo kilku duchownych. Mateusz Kasprzycki z diec. sandomierskiej zmarł tam po 1880 r., prawdopodobnie jako świecki, był rzeźnikiem; ks. Józef Rozga z Litwy, po odejściu stamtąd był na przełomie wieków proboszczem w Irkucku, gdzie zmarł w 1905 r. jako duszpasterz wielce zasłużony dla wspólnoty katolickiej, rozrzuconej na ogromnym obszarze.

W „księżowskiej” Tunce żył przez wiele lat jeden głośniejszych uczestników powstania stycziowego, więzień twierdz rosyjskich – Bronisław Szwarce. W latach 1890-1892 przebywał tam na zesłaniu Józef Piłsudski i inni polscy socjaliści, także Rosjanie, w sumie około 20 osób. Piłsudski znał osobiście wspomnianego ks. Jankowskiego, który „zajmował się lichwą”, oraz brata kapucyna Aleksego Fijałkowskiego, handlującego bydłem. „Proletariatczycy” wspominali, że na przełomie lat 80. i 90. w Tunce żyło jeszcze kilku byłych duchownych; nosili brody, pozakładali rodziny, prowadzili różne interesy i byli zamożni.

Z tych ostatnich Jankowski i Fijałkowski mieli wrócić do kraju. O Fijałkowskim nic nie ustalono, ks. Jankowski powrócił do swojej diecezji sandomierskiej w 1901 r. Osiadł w Klimontowie, przy kościele podominikańskim, i tam zmarł w 1911 r. Ostatnim duchownym z tunkińskiej wspólnoty, który wracał już z Rosji bolszewickiej, po doświadczeniu nowej niewoli – po więzieniu w Kijowie, był ks. Stanisław Pomirski. Powrócił w roku 1920, zmarł w diec. płockiej w Kowalewku w 1929.

Próbując oceniać losy „tunkińskiej” zbiorowości księży, trudno nie zauważyć, że przedstawiają się one niezmiernie tragicznie. Wziąć przy tym należy pod uwagę, że bodaj żadna inna grupa polskiego społeczeństwa nie była tak napiętnowana przez władze i obciążona odpowiedzialnością za wydarzenia 1863 r., jak kler katolicki. Szły za tym bardzo wysokie kary, często niewspółmierne do winy. Przykład duchowieństwa osiedlonego w Tunce i przetrzymywanego następnie przez wiele lat w Rosji, spośród którego dwie trzecie tam dokonało swojego żywota, potwierdza to w całej rozciągłości. Chwała i pamięć należy się tym duchownym, którzy pomimo wieloletnich doświadczeń zesłania pozostawali następnie w Rosji z własnego wyboru, służąc tamtejszym, nie tylko polskim, wspólnotom katolickim.

Eugeniusz Niebelski

Dr hab. Zbigniew Niebelski, prof. KUL jest kierownikiem I Katedry Historii Nowożytnej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II oraz zastępcą sekretarza Komisji Historycznej Oddziału PAN w Lublinie.

Referat został wygłoszony 29.03.2006 r. na posiedzeniu Komisji w siedzibie lubelskiego Oddziału PAN.

Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI

Działalność Komisji XVII Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych Oddziału PAN w Lublinie

Komisja Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych jest najmłodszą Komisją Lubelskiego Oddziału Polskiej Akademii Nauk. Powstała pod koniec 2004 roku.

W ramach działań Komisji w 2004 roku w dniach 4 i 5 listopada zorganizowano w Lublinie Pierwszą Międzynarodową Konferencję „Architektura bez granic”. W otwarciu konferencji uczestniczyli:

- JM Rektor Politechniki Lubelskiej prof. dr hab. inż. J. Kuczmaszewski;
- Wojewoda Lubelski A. Kurowski;
- Prezydent miasta Lublin A. Pruszkowski;
- Prezes Oddziału PAN w Lublinie prof. dr hab. J. Gliński;
- Przewodniczący Lubelskiej Okręgowej Izby Architektów mgr inż. arch. M. Hegemajer;
- Wojewódzki Konserwator Zabytków, mgr inż. arch. H. Landecka.

Na konferencji poruszane były następujące zagadnienia:

- Rola architektury w światowym kształtowaniu przestrzeni zabudowanej XXI wieku;
- Globalizacja idei projektowych a identyfikacja miejsca;
- Integracji środowisk architektów w kształtowaniu europejskich regionów pogranicza – współpraca trans graniczna architektów w ochronie wartości tożsamości miejsca;
- Problemy projektowania międzyregionalnego architektury obszarów przygranicznych w kontekście kształtowania przemian kulturowych w nowych warunkach europejskich.

Konferencja odbyła się w Trybunale Koronnym w Lublinie. Została zorganizowana w ramach Programu Unii Europejskiej Culture 2000 – vivre les villes – GAUDI. Wśród zaproszonych gości byli architekci i naukowcy z: Białorusi, Czech, Francji, Izraela, Słowacji i Ukrainy. Z polskich ośrodków naukowych byli reprezentanci Politechnik: Białostockiej, Gdańskiej, Krakowskiej, Lubelskiej, Szczecińskiej, Warszawskiej i Wrocławskiej.

Na konferencji wygłoszono 36 referatów. Tematy wygłoszonych referatów miały charakter zarówno ogólny, jak i bardziej szczegółowy. Część z nich, była poświęcona metodyce kształcenia studentów architektury, co było o tyle

istotne, że w 2002 roku na Politechnice Lubelskiej utworzono nowy Kierunek studiów: Architektura i Urbanistyka.

W dniach 25 i 26 października 2005 roku, w ramach prac Komisji, zorganizowano Ogólnopolską Konferencję Naukową „Przyrodnicza rewitalizacja miast”. Konferencja odbyła się w Spichlerzu i aulach Wydziału Inżynierii Budowlanej i Sanitarnej Politechniki Lubelskiej. Otwarcia konferencji dokonał JM Rektor Politechniki Lubelskiej oraz Prezydent Miasta Lublin. Celem konferencji było:

- przekazanie informacji o najważniejszych inicjatywach Unii Europejskiej w zakresie przyrodniczej rewitalizacji miast;
 - przegląd aktualnych inicjatyw dotyczących przyrodniczej rewitalizacji miast w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem dolin rzecznych;
 - rozwój metod planowania przyrodniczej rewitalizacji miast i zarządzanie ich realizacją;
 - popularyzacja idei przyrodniczej rewitalizacji miast w społeczeństwie.
- Pierwszego dnia konferencji obrady prowadzono plenarnie, zaś drugiego dnia w sekcjach problemowych.

W trakcie obrad w sekcjach problemowych poruszano zagadnienia:

- Przykłady rewitalizacji miast Unii Europejskiej;
- Kształtowanie systemu przyrodniczego miasta i zarządzanie jego zasobami;
- Rewitalizacja dolin rzecznych w miastach;
- Kształtowanie systemu przyrodniczego miasta i zarządzanie jego zasobami;
- Rewaloryzacja architektury, a rewaloryzacja natury;
- Rewitalizacja terenów po-przemysłowych i komunikacyjnych.

W konferencji wzięli udział przedstawiciele: Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublina, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, Biura Rozwoju Gdańska, Urzędu Miasta Zielona Góra, Urzędu Miejskiego w Szczecinie, Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa w Lublinie, IUNG w Puławach, SGGW w Warszawie, Politechniki: Białostockiej, Gdańskiej, Krakowskiej, Lubelskiej, Śląskiej, Warszawskiej, Wrocławskiej, Uniwersytetów: Łódzkiego, Poznańskiego, Szczecińskiego, Zielonogórskiego, Akademii Ekonomicznej w Poznaniu, Państwowej wyższej Szkoły Zawodowej w Nysie. Na konferencji wystąpiły również z referatami dwie osoby z Technicznego Uniwersytetu w Pradze (Czechy).

Podczas konferencji były zorganizowane sesje posterowe, jak też wystawa Lubelskiego Towarzystwa Fotograficznego pt. „Przyroda w mieście”.

Pokłosiem konferencji stał się zbiór tekstów przygotowanych do druku i opublikowanych na przełomie 2005/2006 roku w tomie I *Teki Komisji Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych*.

Obecnie przygotowujący do druku jest tom II, zawierający referaty wygłoszone na I Międzynarodowej Konferencji „Architektura bez granic”.

Komisja podjęła również prace nad organizacją II Międzynarodowej Konferencji „Architektura bez Granic”. Termin konferencji został wyznaczony na 18 i 19 września 2006 roku, zaś tematyka dotyczyć będzie „Roli architektury sakralnej w kształtowaniu krajobrazu kulturowego”. Celem konferencji będzie przedstawienie historycznej i współczesnej roli architektury sakralnej w kształtowaniu krajobrazu kulturowego oraz przedstawienie doświadczeń różnych krajów w zakresie zachowania, utrzymania i konserwacji obiektów sakralnych i ich otoczenia. Tematyka konferencji będzie dotyczyła:

- Architektury sakralnej w krajobrazie kulturowym;
 - Architektury sakralnej a problemów dziedzictwa kulturowego i tożsamości miejsca;
 - Wielokulturowość architektury sakralnej;
 - Doświadczeń w odbudowie, restauracji i rekonstrukcji architektury sakralnej;
 - Architektura sakralna a turystyka;
 - Semantyka architektury sakralnej;
 - Synteza sztuki w architekturze sakralnej (malarstwo, rzeźba, dekoracje);
 - Oświetlenie i iluminacja w budownictwie sakralnym.
- Przewiduje się również organizację w trakcie Konferencji wystaw:
- Projekty odbudowy, restauracji, rekonstrukcji i projektowania obiektów kultu religijnego i ich otoczenia;
 - Architektura sakralna w krajobrazie kulturowym.

Elżbieta Przesmycka

Dr hab. inż. Elżbieta Przesmycka, prof. PL jest Przewodniczącą Komisji XVII Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych Oddziału PAN w Lublinie oraz Kierownikiem Katedry Architektury, Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Politechniki Lubelskiej.

Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI

Międzynarodowa konferencja *Motoryzacja i Energetyka Rolnictwa MOTROL 2005* (Odessa, 4-10.09.2005)

W dniach od 4 do 10 września br. odbyła się w Odessie V Jubileuszowa Konferencja Naukowo-Techniczna pod hasłem „Motoryzacja i energetyka rolnictwa MOTROL 2005”.

Organizatorami konferencji byli: Komisja Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa PAN Oddział w Lublinie, Uniwersytet Rolniczy w Odessie, Akademia Rolnicza w Lublinie, Odeski Oddział Inżynieryjnej Akademii Ukrainy oraz Wyższa Szkoła Inżynieryjno-Ekonomiczna w Ropczycach. Konferencja odbyła się pod patronatem i w obecności: prezesa lubelskiego Oddziału Polskiej Akademii Nauk prof. Jana Glińskiego, czł. rzecz. PAN, rektora Odeskiego Uniwersytetu Rolniczego prof. Sergieja Korluka, rektora Akademii Rolniczej w Lublinie prof. Zdzisława Targońskiego i rektora Wyższej Szkoły Inżynieryjno-Ekonomicznej w Ropczycach prof. Stanisława Sosnowskiego.

Pracom Komitetu organizacyjnego i naukowego przewodniczył prof. Eugeniusz Krasowski, zaś funkcje wiceprzewodniczącego pełnili prof. prof. Anatolij Jakowenko i Zbigniew Burski. Nad poziomem merytorycznym sprawował pieczę Komitet Naukowy.

Bardzo uroczystym akcentem sesji plenarnej było wręczenie prof. Eugeniuszowi Krasowskiemu nominacji na członka rzeczywistego (akademika) Inżynieryjnej Akademii Ukrainy, co stanowi szczególne wyróżnienie.

Na Konferencję wpłynęły 202 referaty, które zostały wydane w periodykach.

Tematyka konferencji obejmowała wiele zagadnień związanych z zastosowaniem paliw alternatywnych oraz możliwości ich wykorzystania w rolnictwie.

W czasie sesji plenarnej wygłoszono sześć referatów, które wygłosili: prof. Janusz Mysłowski (Polska), dr Romuald Sadkiewicz (Litwa) i prof. Zbigniew Burski (Polska), prof. Mirosław Kozak i prof. Jerzy Markisz (Polska), prof. Gienadyj Topilin (Ukraina) i prof. Lew Talanker (USA), prof. Arvids Wilde (Litwa) i dr hab. Wojciech Tanaś (Polska), a także Stefan Woznienko (Ukraina).

Drugiego dnia konferencji odbyła się prezentacja zgłoszonych prac, które ze względu na szeroką problematykę i wagę poruszanych zagadnień, zostały przeprowadzone w czterech sekcjach tematycznych.

Sekcja 1, której przewodniczącymi byli: prof. prof. Viktor Anisimov, Viktor Moldavanov, Cezary Ignacy Bocheński i Zbigniew Burski, a sekretarzami prof. prof. Luda Kinshova i Stanisław Bojchenko, dotyczyła „Motoryzacji” i poświęcona była głównie zagadnieniom dotyczącym układu zasilania silników wysokoprężnych. Wygłoszono 55 referatów.

Sekcja 2, której przewodniczącymi byli: prof. prof. Ivan Anisimov, Józef Kowalczyk i Stanisław Niziński, a sekretarzami prof. prof. Marina Steblovskaja i Leonid Droshenko. Obejmowała 39 referatów na tematy związane z problemami zastosowania techniki rolniczej i mechanizacji rolnictwa i wiele zagadnień związanych z oceną jakości płodów rolnych, w kontekście działania maszyn.

Sekcja 3, której przewodniczącymi byli prof. prof. Ivan Dudarev, Sergiej Pastushenko, Elżbieta Kusińska i Andrzej Ambrozik, a sekretarzami prof. prof. Valentina Jakovleva i Volodymyr Senik, zajęła się tematem miała „Oszczędność energii i automatyzacja wytwarzania produktów rolniczych”. 43 referaty przedstawiły zagadnienia dotyczące energetycznych i konstrukcyjnych aspektów w produkcji rolno-spożywczej.

Otwarcie konferencji MOTROL 2005: (od lewej) prof. prof. Anatolij Jakovenko, Jan Gliński, Stanisław Sosnowski, Eugeniusz Krasowski. Przemawia rektor Odeskiego Uniwersytetu Rolniczego prof. Sergiej Korluk.

fot. Archiwum Komisji O.L. PAN

Sekcja 4, której przewodniczącymi byli prof. prof. Gennady Topilin, Aleksandr Maltsev, Kazimierz Dreszer i Andrzej Mruk, a sekretarzami prof. prof. Valentina Makarchuk i Vladislav Haltsev, obejmowała 49 referatów na temat systemów obsługi technicznej w produkcji rolniczej i problemów diagnostyki ciągników rolniczych.

Pierwsze kontakty naukowe z Odessą nawiązane zostały w 1999 r. Już wtedy określony został plan współpracy, która doprowadziła do spotkania międzynarodowego, w którym wzięło udział 90 naukowców z szesnastu państw: Belgii, Holandii, Litwy, Łotwy, Białorusi, Rosji, Ukrainy, Mołdawii, Rumunii, Słowacji, Czech, Polski, Grecji, Niemiec, Zjednoczonych Emiratów Arabskich, Luksemburga. Wydano 18 tomów materiałów konferencyjnych, zawierających 682 artykuły, 1332 autorów i recenzowanych przez 682 osoby.

Współpraca między Katedrą Pojazdów i Automobili Uniwersytetu Rolniczego w Odessie i Akademią Rolniczą w Lublinie oraz Wyższą Szkołą Inżynieryjno-Ekonomiczną w Ropczycach trwa od wielu lat.

Spotkanie w Odessie stworzyło niepowtarzalną atmosferę, dając uczestnikom możliwość poszerzenia swojej wiedzy, zastanowienia się nad dalszym kierunkiem badań naukowych, a przy okazji zwiedzenia tego wyjątkowo pięknego miasta. Obradujący mieli okazję wziąć także udział w rejsie wzdłuż wybrzeża Morza Czarnego, wyprawie do odeskich katakumb, a także obejrzeć świetnie wystawioną operetkę *Odessa mama* w reżyserii W. Sadkiewicza.

Na zebraniu plenarnym Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk Oddziału w Lublinie, które tym razem odbyło się w Odessie, ustalono, że kolejna VI Międzynarodowa Konferencja MOTROL 2007 odbędzie się w Mykołajewie, a współorganizatorem będzie Mykołajewski Uniwersytet Rolniczy. Dodatkowo 5 uczestników konferencji zostało przyjętych w poczet członków Komisji.

Na zakończenie Konferencji prof. Eugeniusz Krasowski podziękował wszystkim organizatorom i uczestnikom obrad, jak również wyraził nadzieję, iż Konferencja przyczyni się do dalszego rozwoju techniki rolniczej.

Eugeniusz Krasowski

Prof. dr hab. inż. Eugeniusz Krasowski jest przewodniczącym Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa Oddziału PAN w Lublinie.

W trakcie konferencji MOTROL 2005 prof. Eugeniusz Krasowski otrzymał nominację na członka rzeczywistego (akademika) Inżyniernej Akademii Ukrainy.

**Z DZIAŁALNOŚCI
KOMISJI****XL Zjazd Polskiego Towarzystwa Biochemicznego (Lublin, 19-23.09.2005)**

W dniach 19-23 września 2005 roku odbył się w Lublinie doroczny, XL Zjazd Polskiego Towarzystwa Biochemicznego. Patronat honorowy nad Zjazdem objęli: Prezydent miasta Lublin – Andrzej Pruszkowski, Prezes PAN – prof. dr hab. Andrzej Legocki, Prezes Lubelskiego Oddziału PAN – prof. dr hab. Jan Gliński, rektorzy wyższych uczelni Lublina: prof. dr hab. Marian Harasimiuk oraz prof. dr hab. Wiesław Kamiński z UMCS, prof. dr hab. Maciej Latałski oraz prof. dr hab. Andrzej Książek z AM, prof. dr hab. Zdzisław Targoński z AR, ks. prof. dr hab. Stanisław Wilk z KUL oraz Redaktor Senior kwartalnika „Postępy Biochemii” prof. dr hab. Zofia Zielińska.

W Zjeździe uczestniczyło około 600 osób z różnych ośrodków z Polski, a także goście z Austrii, Francji, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Białorusi, Ukrainy, Kanady i USA.

Uroczyste otwarcie Zjazdu odbyło się w auli Centrum Kongresowego Akademii Rolniczej w Lublinie. Wykład inauguracyjny pt. „*Lonely*” and „*social*” domains – a structural constraint of probability of domain shuffling” wygłosił prof. dr hab. Włodzimierz Zagórski-Ostoja z Instytutu Biochemii i Biofizyki PAN, Warszawa.

W części oficjalnej, po okolicznościowych wystąpieniach i powitaniach - Prezes Polskiego Towarzystwa Biochemicznego prof. dr hab. Jolanta Barańska przedstawiła osiągnięcia Polskiego Towarzystwa Biochemicznego w minionym roku, podkreślając wkład wielu członków Towarzystwa w organizację Kongresu FEBS w Warszawie w 2004 roku oraz piątej Konferencji im. J.K. Parnasa w Kijowie w roku 2005. Podczas uroczystości wręczone zostały doroczne nagrody, przyznane w konkursach organizowanych pod patronatem Polskiego Towarzystwa Biochemicznego.

- Nagrodę im. Jakuba Karola Parnasa za najlepszą pracę doświadczalną wykonaną w całości w laboratorium krajowym otrzymał prof. dr hab. Piotr Stępień wraz z zespołem - Rafał Tomecki, Aleksandra Dmochowska, Kamil Gewartowski, Andrzej Dziembowski (Uniwersytet Warszawski i Instytut Biochemii Biofizyki PAN Warszawa) za pracę pt. „Identification of a novel human nuclear-encoded mitochondrial poly(A) polymerase” opublikowaną w Nucleic Acids Research.
- Nagrodę im. Antoniego Dmochowskiego za szczególne osiągnięcia dydaktyczne w dziedzinie biochemii przyznano prof. dr hab. Edwardowi

Bańkowskiemu z Akademii Medycznej w Białymstoku za podręcznik pt. „Biochemia. Podręcznik dla studentów uczelni medycznych”, Wydawnictwo Medyczne Urban - Partner, Wrocław.

- Nagrodę im. Bolesława Skarżyńskiego za najlepszy artykuł opublikowany w kwartalniku Postępy Biochemii za rok 2003 otrzymał dr Michał Milewski (Zakład Genetyki Medycznej Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie) za artykuł pt. „Struktura i funkcja białkowych domen PDZ”, a za rok 2004 prof. dr hab. Jan Barciszewski z zespołem - Marek Żywicki i Maciej Szymański (Instytut Chemii Bioorganicznej PAN w Poznaniu) za artykuł pt. „Różnorodność i funkcje niekodujących regulatorowych RNA”.
- Nagrodę za badania w dziedzinie kwasów nukleinowych przyznawaną przez Sekcję Kwasów Nukleinowych Zarządu Głównego PT Bioch i firmę Sigma-Aldrich otrzymał prof. dr hab. Mieczysław Choraży z Instytutu Onkologii w Gliwicach. Nagroda zostanie wręczona podczas konferencji „Gliwickie Spotkania Naukowe” w listopadzie b.r.

Koncert zatytułowany „Zefir” na fletni Pana w wykonaniu Dimy Chabaka (Ukraina), a następnie spotkanie przy lampce wina zakończyły uroczystość otwarcia Zjazdu.

Całość obrad zjazdowych odbywała się w obiektach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, w większości na Wydziale Prawa i Administracji a także na Wydziale Chemii oraz Biologii i Nauk o Ziemi. Poszczególne dni obrad rozpoczynały wykłady plenarne adresowane do wszystkich uczestników Zjazdu. Wygłosili je profesorowie: Piotr Stępień (Warszawa), Grzegorz Węgrzyn (Gdańsk) oraz Zbigniew Darżynkiewicz (USA). Po wykładach plenarnych odbywały się obrady w sesjach specjalistycznych, których organizację powierzono Koleżankom i Kolegom ze środowiska lubelskiego a także profesorom zaproszonym z różnych ośrodków biochemicznych w Polsce: z Warszawy, Poznania, Gdańska i Łodzi. Sesje poświęcone były następującym zagadnieniom:

- Struktura i funkcja genów i genomów (prof. dr hab. Anna Skorupska, prof. dr hab. Grzegorz Węgrzyn).
- Kwasy nukleinowe (prof. dr hab. Jan Barciszewski, prof. dr hab. Wanda Małek).
- Struktura a funkcja białek (prof. dr hab. Mariusz Jaskólski).
- Rola biologiczna fosforylacji białek (prof. dr hab. Nikodem Grankowski).
- Receptory i mechanizmy transmisji sygnałów w komórkach (prof. dr hab. Jolanta Barańska).
- Starzenie i różnicowanie się komórek (prof. dr hab. Ewa Sikora).
- Biochemia kliniczna (prof. dr hab. Janusz Solski).

- Diagnostyka molekularna i leczenie nowotworów (prof. dr hab. Jacek Wojcierowski).
- Biochemia żywności i żywienia (prof. dr hab. Barbara Baraniak, prof. dr hab. Jerzy Rogalski, prof. dr hab. Zdzisław Targoński).
- Dydaktyka biochemii, biologii molekularnej i biotechnologii (prof. dr hab. Marek Gniazdowski).
- Doniesienia różne (prof. dr hab. Liliana Konarska).

Ogółem wygłoszono 87 wykładów, przedstawiono 72 doniesienia ustne, odbyły się 344 prezentacje posterowe. Streszczenia wykładów i innych doniesień zjazdowych zostały opublikowane w języku angielskim w formie dodatkowego tomu kwartalnika *Acta Biochimica Polonica*. Było to możliwe dzięki funduszom przyznanych przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji.

Dodatkowo podczas Zjazdu, z inicjatywy prof. dr hab. Jana Barciszewskiego, odbyła się nie planowana wcześniej Sesja, poświęcona jubileuszowi 50-lecia odkrycia tRNA. Sesję rozpoczął przypominając historię badań nad tRNA na świecie, a uczestnicy spotkania w spontanicznej dyskusji podzielili się wspomnieniami z badań prowadzonych w tym zakresie w różnych ośrodkach kraju. Na zakończenie wszyscy uczestnicy otrzymali znaczek okolicznościowy ufundowany przez firmę Meranco, przedstawiający model struktury tRNA.

W środę, 21 września, odbyło się Walne Zebranie Zarządu Głównego, na którym powołane zostały nowe władze Towarzystwa. Prezesem Zarządu został wybrany prof. dr hab. Lech Wojtczak z Instytutu Biologii Doświadczalnej PAN w Warszawie.

W czasie trwania Zjazdu przeprowadzono dwa doroczne konkursy: konkurs im. Janiny Opieńskiej-Blauth na najlepszą prezentację przedstawioną przez studenta, który w momencie przysyłania streszczenia nie posiadał jeszcze dyplomu ukończenia studiów oraz konkurs im. Włodzimierza Mozołowskiego za najlepszą pracę przedstawioną na Zjeździe przez młodego biochemika (do 30-tego roku życia).

W pierwszym konkursie, któremu przewodniczyła prof. dr hab. Marta Stryjecka-Zimmer nagrodę otrzymał Rafał Wieczorek z Instytutu Biologii Doświadczalnej PAN, Warszawa za pracę pt. „Reconstitution of skeletal muscle mitochondrial inner membrane into planar lipid bilayer”. Przyznano także jedno wyróżnienie dla Jarosława Kobieli z Akademii Medycznej z Gdańska za prezentację pracy pt. „Proteophilicity and lipophilicity of aminooxiles in relation to their cytoprotection in experimental cancer”.

W konkursie im. W. Mozołowskiego uczestniczyło (rekordowo!) 26 osób. Komijska pod kierunkiem prof. dr hab. Michała Woźniaka przyznała nagrodę dla Anny Kloski z Uniwersytetu Gdańskiego za prezentację pracy pt. „Nonrandom inactivation of the X-chromosome in a girl with Hunter disease”.

Przyznane zostały też trzy wyróżnienia:

1. Anna Janaszak (Uniwersytet Gdański) za pracę pt. „*In vitro* transcription from *rpo H* and *ibpB* σ^{54} - controlled promoters”.
2. Jolanta Skalska (Instytut Biologii Doświadczalnej PAN, Warszawa) za pracę pt. „The large conductance potassium channel activated by Ca^{2+} in skeletal muscle mitochondria - a novel myoprotective target”.
3. Yevhen Filyak (Instytut Biologii Komórki, Lwów) za pracę pt. „DNA-damaging anticancer drugs doxorubicin inhibits TGF β -signaling, while TGF β 1 enhances proapoptotic action of doxorubicin”.

W czasie trwania Zjazdu dużym zainteresowaniem cieszyły się wystawy firm prezentujących aparaturę, sprzęt i odczynniki niezbędne do badań. Mogliśmy także wysłuchać wykładów na temat najnowszych zastosowań oferowanego sprzętu. W przerwach obrad wiele osób znalazło czas na zwiedzanie Lublina z przewodnikiem. Ponadto wszyscy uczestnicy Zjazdu zostali zaproszeni we wtorek 20 września (wieczorem) do Muzeum Wsi Lubelskiej na festyn biochemiczny.

Na zakończenie sprawozdania chciałabym serdecznie podziękować Zarządowi Głównemu Polskiego Towarzystwa Biochemicznego oraz Redakcji *Acta Biochimica Polonica* za pomoc i współdziałanie. Dziękuję także Organizatorom Sesji naukowych, Członkom Komisji ds. nagród, Koleżankom i Kolegom z Lubelskiego Oddziału PT Bioch oraz studentom biochemii i biotechnologii UMCS za trud włożony w organizację Zjazdu oraz czuwanie nad jego sprawnym przebiegiem. Bez ich pomocy nie byłoby możliwe zorganizowanie naszego przedsięwzięcia.

Dziękując, składam wszystkim członkom i sympatykom Polskiego Towarzystwa Biochemicznego życzenia wszelkiej pomyślności i do zobaczenia na kolejnym Zjeździe Towarzystwa w Białymstoku.

Teresa Jakubowicz

Prof. dr hab. Teresa Jakubowicz jest kierownikiem Zakładu Immunologii Bezkręgowców Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Pełniła funkcję Przewodniczącej Komitetu Organizacyjnego XL Zjazdu PTBioch.

Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI

Międzynarodowa konferencja *Problemy wzbogacania i ochrony różnorodności biologicznej obszarów wodno-torfowiskowych - renaturalizacja, rekultywacja, restytucja, reintrodukcja* (Janów Lubelski, 23-24.09.2005)

Zachodzące w środowisku przyrodniczym niekorzystne zmiany prowadzą do szybkiego niszczenia różnorodności biologicznej: genetycznej, gatunkowej, siedliskowej i ekosystemowej. W Polsce zjawisko to szczególnie drastycznie objawiło się na obszarach hydrogenicznych w początkach lat 80-tych XX wieku. Na rozległych jeszcze wówczas terenach wodno-torfowiskowo-bagiennych gwałtownie zaczęło ubożeć zróżnicowanie gatunkowe roślin i zwierząt oraz postępowała wyraźna homogenizacja siedlisk prowadząca do eutrofizacji torfowisk i jezior.

Największe zagrożenie dla różnorodności biologicznej na obszarach podmokłych stwarzają: nieracjonalna melioracja bagien, torfowisk i dolin rzecznych oraz regulacja koryt rzecznych. Działania te prowadzą do niszczenia naturalnych niszy ekologicznych wielu gatunków bezkręgowców, niektórych gatunków ryb i wyższych kręgowców oraz wielu gatunków roślin niższych i roślin naczyniowych. Przyczyniają się one także do spadku liczby gatunków zagrożonych, ginących lub będących na granicy wymierania, przyspieszając degradację torfowisk oraz eutrofizację i zanik jezior.

Konferencja poświęcona była zatem problemom zachowania, odtwarzania i wzbogacania różnorodności biologicznej oraz problemom gospodarowania i zarządzania zasobami przyrody na obszarach hydrogenicznych.

Szczególne uwaga poświęcona była zagadnieniom:

- Restytucja i reintrodukcja gatunków zagrożonych lub ginących.
- Renaturalizacja ekologicznie przekształconych ekosystemów lub ich fragmentów.
- Rekultywacja terenów całkowicie zdegradowanych.
- Monitoring przyrodniczy gatunków i ekosystemów rewitalizowanych.

Prezentowane na konferencji poglądy i osiągnięcia badawcze oraz propozycje rozwiązań praktycznych stanowią bogate źródło informacji o kierunkach i zakresie przemian ekologicznych zachodzących w tych specyficznych układach przyrodniczych Polski i Ukrainy. Mogą także stanowić merytoryczne podstawy do opracowania regionalnej, krajowej czy międzynarodowej strategii aktywnej ochrony różnorodności biologicznej obszarów hydrogenicznych.

Konferencja ma charakter cykliczny. Tegoroczna sesja, na której 90 uczestników (w tym 12 z zagranicy) zaprezentowało 34 referaty i 39 komunikatów, była kontynuacją okresowych spotkań naukowych przyrodników–ekologów z kraju i zagranicy. Poprzednie konferencje organizowane były w 1999 roku w Okunince nad Jeziorem Białym Włodawskim, oraz we wrześniu 2000 roku i w październiku 2004 roku w Janowie Lubelskim.

Pokłosiem konferencji jest drugi tom „Teki Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego” oraz 133. tom „Acta Agrophysica”.

Stanisław Radwan

Prof. dr hab. Stanisław Radwan jest przewodniczącym Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego Oddziału PAN w Lublinie.

Uroczystość otwarcia konferencji. Przemawia Prezes Oddziału PAN w Lublinie prof. Jan Gliński, obok przewodniczący Komisji oraz komitetu organizacyjnego konferencji prof. Stanisław Radwan.

fot. Archiwum Komisji O.L. PAN

Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI

Międzynarodowa konferencja *Sztuka sakralna pogranicza polsko-ukraińskiego na Lubelszczyźnie* (Lublin, 13-14.10.2005)

Konferencja rozpoczęła się 13 października 2005 r. o godz. 12.00 w auli Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, która mieści się w Pałacu Czartoryskich przy Placu Litewskim 2 w Lublinie. Obecnych było 200 osób-naukowców i badaczy, teoretyków i praktyków, konserwatorów, historyków, historyków sztuki, filologów, muzealników, architektów, artystów, dziennikarzy, osób duchownych z wielu Kościołów, diecezji i państw, urzędników szczebla centralnego, wojewódzkiego, powiatowego i miejskiego, studentów różnych uczelni i z różnych krajów, pasjonatów sztuki w tym również sztuki sakralnej i cerkiewnej. Udział wzięli przedstawiciele środowisk akademickich Lwowa, Lublina, Warszawy, Krakowa, Rzeszowa, Torunia. Tworząc w ten sposób swoistą mozaikę interdyscyplinarną oraz konfesyjno-etniczno-kulturową składającą się z Polaków, Ukraińców, Białorusinów, Rosjan, Słowaków reprezentowaną przez osoby przynależące do Kościołów Prawosławnych, Greckokatolickich, Rzymskokatolickich i Protestanckich. Wszystkich zebranych łączyła troska o sacrum i piękno, które zapragnęli ratować przed profanacją.

Jako pierwsza wystąpiła Pani dr Halina Landecka - Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków, następnie Pan prof. Ryszard Walczak - Wiceprezes Oddziału PAN w Lublinie oraz Pan prof. Karol Klauza - Kierownik Katedry Ikony w KUL i równocześnie członek Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych Oddziału PAN w Lublinie. Po wystąpieniach zabrał głos Pan Józef Różański - Dyrektor Gabinetu Wojewody Lubelskiego by wręczyć Dyplomy uznania dla prekursorów w ochronie dziedzictwa sztuki cerkiewnej w Polsce dla Pana prof. Ryszarda Brykowskiego z Warszawy, Pana Jerzego Tura z Rzeszowa, Pana dr. Jana Górkę z Lublina oraz Pana Jarosława Mowczana ze Lwowa. Na zakończenie wystąpił Pan Jerzy Tur i zapoznał zebranych ze stanem sztuki sakralnej na pograniczu polsko-ukraińskim. Po wystąpieniach wszyscy udali się do Sali kominkowej na parterze Pałacu Czartoryskich, by w nieco już swobodniejszej atmosferze przedłużyć spotkanie i dyskusję.

Od godziny 14.00 obrady były kontynuowane w Instytucie Europy Środkowo-wschodniej przy ul. Niecałej 5. Konferencja „Sztuka sakralna pogranicza polsko-ukraińskiego na Lubelszczyźnie” skupiła ludzi, dla których obcowanie ze sztuką stało się życiową pasją, którzy poświęcili jej wiele lat życia i nie szczędząc wysiłku, nierzadko nawet fizycznego, pozostali wierni swojemu powołaniu. Mówiono o twórcach sztuki sakralnej znanych z nazwiska

albo twórcach bezimiennych z ogromnym szacunkiem. Zasłużyli zresztą na to, pozostawiając dla potomnych dzieła, które - chociaż niejednokrotnie pozbawione należnego im kultu, zagubione gdzieś na bezdrożach, w niedostępnych chaszczach - wciąż godne podziwu.

Nie sposób oprzeć się wrażeniu, że nawet taki pośredni sposób obcowania ze sztuką, w wyobraźni, poprzez słuchanie tych, którzy opowiadali o ikonach, o architekturze, o drewnie - każdego w jakiś sposób to uszlachetniało. Wszyscy uczestnicy byli dla siebie nawzajem życzliwi, chętnie dzieląc się z innymi swoimi spostrzeżeniami, wrażeniami, emocjami. W świecie Sztuki przez duże „S” można było zapomnieć na chwilę o istnieniu granic. I to nie tylko dlatego, że obecnych łączyło pokrewieństwo zainteresowań i pasji. Artyści, którzy tę sztukę tworzyli, też niegdyś wymieniali doświadczenia, współpracowali ze sobą, mieli wspólne spojrzenie na otaczający ich świat, podobną wrażliwość, ich dzieła pochodziły nieraz z jednej szkoły, jednego warsztatu, pracowali pod kierunkiem tych samych mistrzów, wzajemnie się naśladowali. W dzisiejszych czasach, kiedy naukowcy i badacze analizują konkretne dzieła malarstwa czy architektury sakralnej, również współpracują ze sobą, służąc sobie wzajemnie własnym doświadczeniem. Na tej płaszczyźnie pojednanie sąsiadujących ze sobą narodów może przynieść wymierne korzyści dla rozwoju nauki i kultury każdego z krajów.

Sztuka sakralna, jak podkreślali niektórzy prelegenci, nie może być oderwana od kontekstu religijnego, kiedy turysta zwiedza kolejną drewnianą cerkiew, choćby najpiękniejszą, zaczyna odczuwać znużenie. Trzeba, by człowiek wszedł do cerkwi jako turysta, a wyszedł jako pielgrzym. W Polsce, zwłaszcza wschodniej, nie zachodzi wprawdzie obawa, że turysta znuży się nadmiarem obiektów podobnego typu, warto jednak o tym religijnym kontekście pamiętać. Właśnie tu, w Lublinie, sprawdziło się to w przypadku cerkwi z Tarnoszyna. Trudno było o lepsze ukoronowanie prezentacji tarnoszyńskiej, a dziś lubelskiej cerkwi Narodzenia NMP, której poświęcono wiele referatów, jak nabożeństwo w ścianach wypełnionych wonią kadzidła i śpiewem - zespołu kameralnego z udziałem solistów z „Pracowni Pieśni” ze Lwowa „Irmos”. W czwartkowy wieczór (od godz. 19.00), w wigilię święta Pokrowy - Opieki Matki Bożej, świątynia pogrążyła się w mroku, tylko małe płomyki świec trzymany w rękach śpiewających oświetlały ciepłym blaskiem skupione twarze. Translokowana cerkiew ożyła, kiedy w pustej jeszcze przestrzeni pojawił się ikonostas z Teniatysk, a później kolejne ikony, chorągwie, feretron. Wymagało to pracy ponad trzydziestu wybitnych specjalistów z różnych dziedzin. Wszystkie te sprzęty i obrazy ożyły również w opowiadaniach ludzi, którzy pracowali przy ich konserwacji i montażu. Artyści, historycy sztuki i konserwatorzy ze Lwowa, Lublina, Krakowa uruchomili wyobraźnię słuchaczy, którzy mogli wkrótce zobaczyć na własne oczy, rozpoznać i porównać poszczególne fragmenty ikonostasu czy inne fragmenty wyposażenia cerkwi.

Zarówno pierwszy jak i drugi dzień sesji został poświęcony dziedzictwu sztuki na pograniczu, obszarze leżącym na styku kultury Wschodniej i Zachodniej, gdzie przez wieki tradycja bizantyjska i łacińska przeplatały się wzajemnie. Jednak historia, która tu się dokonywała pod koniec XIX i przez niemal cały XX wiek, zaskoczyła wszystkich swym upraszczającym pojmowaniem otaczającej rzeczywistości, ukazała jeżeli nie pełną ignorancję, to przynajmniej bardzo brutalne ustosunkowanie się do zjawisk kulturowych, które nie wpisywały się w ramki różnych formacji ideologicznych. Wiele cennych dzieł architektury i ikonografii z niewiadomych powodów dewastowano i niszczone albo zupełnie starto z oblicza ziemi, pomimo iż tworzyły harmonijno-estetyczną sylwetkę wielo-kulturowego pogranicza. Jednocześnie były także przykłady heroicznych wręcz działań na rzecz ratowania dzieł sztuki.

Stefan Batruch

Ks. dr Stefan Batruch jest Archidiecezjalnym Duszpasterzem Akademickim i Proboszczem Parafii Greckokatolickiej w Lublinie oraz członkiem Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych Oddziału PAN w Lublinie.

www.pan-ol.lublin.pl

Oddział PAN w Lublinie redaguje własną stronę internetową. Na niej znajdują się najaktualniejsze informacje na temat sesji, konferencji naukowych, spotkań uczonych, gości z kraju i zagranicy. Na naszych stronach www są też informacje o członkach lubelskiego Oddziału, wybitnych lubelskich naukowcach, artykuły z *Biuletynów* O.L. PAN.

FUNDACJA O.L. PAN
NAUKA I ROZWÓJ
LUBELSZCZYZNY

II Konferencja Naukowa *EKOENERGIA'2005*

Rozwój różnorodnych technologii, przy ograniczonych zasobach energii konwencjonalnych, zbyt powolnym wdrażaniu i pozyskiwaniu paliw alternatywnych, będzie wręcz niemożliwy. Zamknięty obieg energii w przyrodzie jest coraz bardziej pożądanym od obiegu otwartego, bowiem dużo energii traci się nieodwracalnie i intensywnie zanieczyszcza się środowisko przyrodnicze. Nadmierne więc korzystanie z paliw konwencjonalnych powoduje zbyt szybkie ograniczenie zdolności absorpcyjnej i adaptacyjnej ekosystemów. W tej sytuacji zasadne jest maksymalne wykorzystanie sił przyrody i podejmowanie wszelkich działań proefektywnościowych, ponieważ są one korzystniejsze ze względów ekologicznych i ekonomicznych w okresie długofalowym.

Biorąc powyższe pod uwagę Lubelska Rada Ekoenergii Fundacji O.L. PAN - Nauka i Rozwój Lubelszczyzny, przy współudziale Akademii Rolniczej w Lublinie i Instytutu Agrofizyki PAN już po raz trzeci zorganizowała konferencję poświęconą zagadnieniom produkcji i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych – EKOENERGIA 2005. Konferencja ta odbyła się w dniach 17-18 listopada w Instytucie Agrofizyki PAN w Lublinie.

Celem organizatorów Konferencji było zintegrowanie wszelkich środowisk – naukowych, producentów, konsumentów – poszukujących oraz wdrażających nowe proekologiczne formy energii.

Pracom komitetu organizacyjnego przewodniczył prof. Wiesław Piekarski, funkcje wiceprzewodniczących pełnili prof. prof. Izabella Jackowska i Jerzy Tys.

W konferencji uczestniczyło ponad 70 osób. Uczestnicy konferencji to naukowcy z akademii rolniczych, politechnik i instytutów branżowych, z ośrodków w Lublinie, Krakowie, Warszawie, Szczecinie, Radomiu, Rzeszowie, Wrocławiu, Zamościu oraz praktycy wdrażający paliwa ekologiczne.

Konferencja podzielona została na sesję referatową i posterową. W sesji referatowej zaprezentowano 12 referatów, zaś w ramach sesji posterowej 24 postery. Tematyka prezentowanych prac koncentrowała się wokół różnych aspektów wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. Jednym z głównych poruszanych tematów było wykorzystanie biopaliw rzepakowych do zasilania silników spalinowych. Przedstawiono zagadnienia dotyczące pozyskiwania

surowca do ich produkcji, sposobów produkcji, jak również problemy wynikające z zastosowania biopaliw w silnikach. Drugim ważnym zagadaniem było wykorzystanie biomasy na cele energetyczne. Wiele miejsca poświęcono również unormowaniom prawnym wykorzystania odnawialnych źródeł energii, oraz aspektom ekonomicznym pozyskiwania i wykorzystywania tych źródeł. Prezentowane referaty wzbudzały ożywione dyskusje uczestników, pozwalające na opracowanie wniosków oraz ustalenie kierunków przyszłych badań.

Streszczenia referatów zostały opublikowane w materiałach konferencyjnych, pełne teksty artykułów, po recenzji, zostaną opublikowane w czasopiśmie naukowym: „Acta Agrophysica”, „International Agrophysics” „Eksploracja i Niezawodność”, „Inżynieria rolnicza”, „Silniki spalinowe”.

Podsumowując konferencję należy stwierdzić, że wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii wydaje się być rozsądną drogą. Nawet uwzględniając fakt, że źródła energii odnawialnej mają obecnie niewielki wpływ na bezpieczeństwo energetyczne w skali kraju to mogą one odgrywać znaczną rolę w lokalnych bilansach paliw pierwotnych. Dzięki temu stwarzają duże możliwości w zakresie powstawania nowych miejsc pracy oraz przeznaczanie gruntów nie użytkowanych rolniczo pod uprawę roślin energetycznych lub służących do produkcji biopaliw.

Kolejne spotkanie organizatorzy planują w roku 2007.

Wszystkim uczestnikom, władzom Instytutu Agrofizyki PAN, sponsorom oraz wszystkim osobom, które przyczyniły się do zorganizowania konferencji Komitet Organizacyjny składa serdeczne podziękowania.

Jerzy Tys

Prof. dr hab. Jerzy Tys jest pracownikiem Instytutu Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego PAN w Lublinie.

KSIĄŻKI

Informator naukowo-dydaktyczny

W 2005 roku ukazała się czwarta edycja *Informatora o placówkach dydaktyczno-naukowych Lubelszczyzny*, ponownie opracowana w oparciu o uaktualnione dane, tym razem uzyskane aż od 41 placówek zatrudniających 7.750 pracowników nauki i kształcących w sumie 115.000 studentów. Publikacja prezentuje podstawowe fakty nt. jednostek badawczych, naukowych i dydaktycznych, obejmujące takie informacje jak kierownictwo, zatrudnienie, struktura organizacyjna, liczba studentów, wydawnictwa, oraz tak przydatne wskazówki techniczne jak dane adresowe, telefony oraz adres e-mail i strony www.

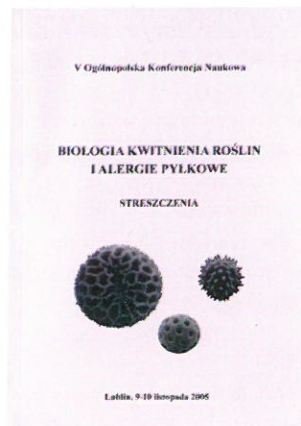
Publikacja zawiera wiele użytecznych informacji, a ilość prezentowanych jednostek w pełni potwierdza jak ważnym ośrodkiem naukowym jest Lubelszczyzna. *Informator* nadal będzie corocznie aktualizowany.

rd

Informator o placówkach dydaktyczno-naukowych Lubelszczyzny, red. Jan Gliński, Radosław Dolecki, Marek Rozmus, Oddział PAN w Lublinie, Lublin 2005.

Alergie pyłkowe

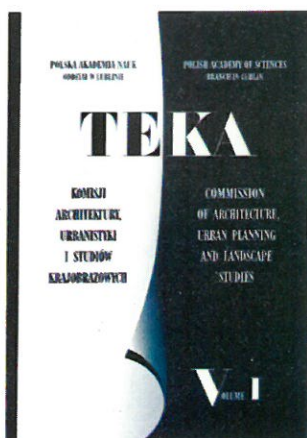
9 i 10 listopada 2005 w Centrum Kongresowym Akademii Rolniczej w Lublinie miała miejsce V Ogólnopolska Konferencja Naukowa poświęcona biologii kwitnienia roślin i alergiom pyłkowym, współorganizowana m.in. przez Oddział PAN w Lublinie oraz Komisję Medycyny Wsi O.L. PAN. Konferencji towarzyszył tomik streszczeń, prezentujący pokrótce konferencyjne referaty i plakaty. W ramach poszczególnych sesji omawiano zagadnienia związane z kwitnieniem roślin, zapyleniem, monitoringiem ziaren pyłku i alergenów, a także analizą zawartości ziaren pyłku i zarodników grzybów w aeroplanktonie oraz właściwościami (lecznicznymi i alergennymi) miodu. Są to problemy aktualne i ważne, zwłaszcza w obliczu faktu, iż różnego rodzaju alergie, w tym pyłkowe, stały się jedną z najbardziej powszechnych dolegliwości trapiących współczesnego człowieka.

rd

Biologia kwitnienia roślin i alergie pyłkowe. Streszczenia, przew. Kom. org. Elżbieta Weryszko-Chmielewska, Katedra Botaniki Akademii Rolniczej w Lublinie, Lublin 2005.

Nowe Teki oddziałowych Komisji

Architektura

Cykliczne wydawnictwo Oddziału pn. *Teka Komisji Oddziału PAN w Lublinie* jest publikacją, w której oddziałowe Komisje przedstawiają swoje dokonania. Wydawane są osobne *Teki* dla poszczególnych Komisji O.L. PAN. Kolejną Komisją, która w ten sposób prezentuje prace swych członków jest Komisja Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych, działająca pod przewodnictwem prof. Elżbiety Przesmyckiej z Politechniki Lubelskiej.

W pierwszym tomie *Teki* Komisja prezentuje aktualne problemy przyrodniczej rewitalizacji miast, mającej na celu podniesienie jakości życia na szybko rozrastających się terenach zurbanizowanych, a w szczególności poprawę warunków zdrowotnych, jakości wód i środowiska, jakości przestrzeni publicznych czy estetyki otoczenia. Publikacja prezentuje przykłady praktycznego rozwiązywania problemów

dotyczących rewitalizacji w kilku krajach Unii Europejskiej, która wspiera finansowo programy rewitalizacji miast.

rd

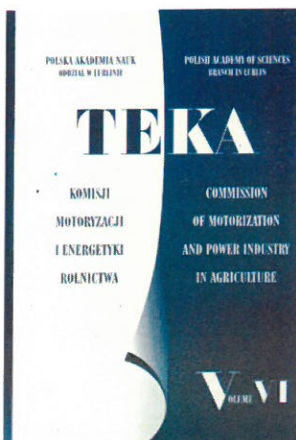
Teka Komisji Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych, tom I, red. nauk. Tadeusz J. Chmielewski, Oddział PAN w Lublinie, Lublin 2005.

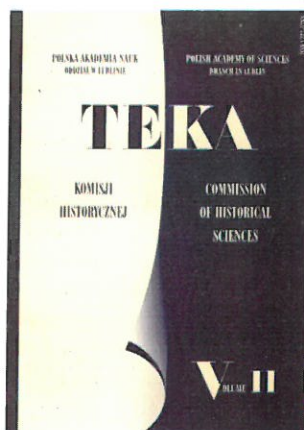
Motoryzacja i Energetyka Rolnictwa

Komisja Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa Oddziału PAN w Lublinie, działająca pod przewodnictwem prof. Eugeniusza Krasowskiego z Wyższej Szkoły Inżyniersko - Ekonomicznej w Ropczycach, wydała szósty z kolei tom tej najstarszej oddziałowej *Teki* Komisji. Publikacja została wydana w języku angielskim, a jej wysoki poziom zapewnił liczny Komitet naukowy, pracujący w międzynarodowym składzie. *Teka* zawiera wybór prac członków Komisji. Recenzowane artykuły prezentują szeroką gamę problemów ze sfery techniki rolniczej.

rd

Teka Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa, tom 6, Komisja Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa Oddziału PAN w Lublinie, Oddział PAN w Lublinie, Lublin 2006.

Historia

Drugi tom *Teki* Komisji Historycznej, działającej pod przewodnictwem prof. Jana Ziółka z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, wydany został w języku polskim z angielskimi streszczeniami. Artykuły prezentują wybrane zagadnienia dotyczące historii Lubelszczyzny, Polski oraz ziem należących kiedyś do Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Dotychczasowy zakres tematyczny *Tek* tej Komisji jest szeroki i obejmuje problematykę powstań narodowych, ustroju państwa, działalności politycznej i religijnej oraz historii edukacji. Na szczególną uwagę zasługuje zestawianie podobnych tematów, analizowanych jednakże w wymiarze lokalnym-lubelskim bądź szerszym, obejmującym cały obszar Korony czy Litwy. Zagadnienia prezentowane są w interesujący sposób, do czego przyczynia się także częste odnoszenie się autorów artykułów do pism wybitnych Polaków, jak również pisanych

żywołowym językiem listów i memuarów.

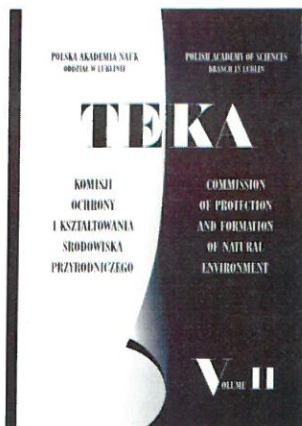
rd

Teka Komisji Historycznej, tom 2, red. Jan Ziółek, Oddział PAN w Lublinie, Lublin 2005.

Ochrona i Kształtowanie Środowiska Przyrodniczego

W 2005 roku wydany został drugi tom *Teki Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego*. Tym razem oddziałowa Komisja, działająca pod przewodnictwem prof. Stanisława Radwana, zaprezentowała 23 recenzowane artykuły poświęcone szeroko rozumianej problematyce ochrony środowiska, a w szczególności różnorodności biologicznej środowisk wodnych i lądowych. Ilość artykułów i mnogość poruszanych w nich zagadnień sprawiają, że wydawnictwo stanowi znakomity materiał dla badaczy wyżej wymienionej tematyki. Wartość publikacji zwiększa też fakt, iż całość opublikowano w języku angielskim i opatrzone licznymi i przydatnymi mapami, wykresami oraz tabelami.

rd

Teka Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego, tom 2, przew. Kom. red. Stanisław Radwan, Oddział PAN w Lublinie, Lublin 2005.

Jak chronić polskie bagna

23-24 września 2005 w Janowie Lubelskim kolejny raz odbyła się cykliczna konferencja nt. „Problemy wzbogacania i ochrony różnorodności biologicznej obszarów wodno-torfowiskowych - renaturalizacja, rekultywacja, restytucja, reintrodukcja”, poświęcona problemom ochrony i wzbogacania różnorodności biologicznej (genetycznej, gatunkowej, siedliskowej i ekosystemowej) zagrożonych degradacją obszarów podmokłych Polski i Ukrainy. Konferencja, organizowana przez Oddział PAN w Lublinie wspólnie z uniwersytetami z Polski i Ukrainy, odbyła się w ramach obchodów roku Ukrainy w Polsce. Sesji towarzyszyła publikacja zawierająca streszczenia referatów i plakatów zaprezentowanych na konferencji, stanowiących bogate źródło informacji nt. bieżących programów ochrony i odtwarzania obszarów hydrogeniczných. Informacje te mogą też stanowić

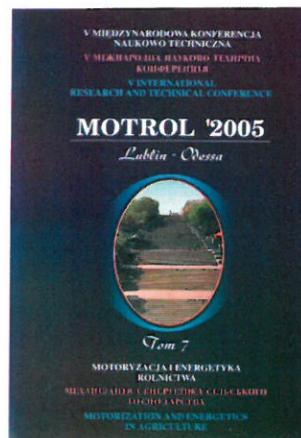
solidną podstawę do opracowania skutecznych holistycznych strategii ochrony ekosystemów wodno-torfowiskowych.

rd

Problemy wzbogacania i ochrony różnorodności biologicznej obszarów wodno-torfowiskowych - renaturalizacja, rekultywacja, restytucja, reintrodukcja. Streszczenia prac, red. Stanisław Radwan et al., Oddział PAN w Lublinie, Lublin 2005.

MOTROL 2005

Ukazał się kolejny, siódmy tom wydawnictwa Motoryzacja i Energetyka Rolnictwa, wydany m.in. przez Komisję Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa PAN Oddział w Lublinie i Uniwersytet Rolniczy w Odessie. Tom jest zbiorem prac naukowych członków Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa Oddziału PAN w Lublinie opublikowanych w 2005 roku. Międzynarodowy skład Komisji jest wynikiem regularnej wspólnej organizacji Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Technicznej MOTROL. Konferencja ta odbywa się cyklicznie, co dwa lata. W 2001 roku odbyła się w Nałęczowie, w 2003 roku w Kijowie, a w 2005 roku - w Odessie. Konferencja MOTROL, jak również niniejsze wydawnictwo, są wymiernym efektem aktywnej współpracy prof. Eugeniusza Krasowskiego i Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa O.L. PAN z naukowcami z naszej wschodniej granicy.

rd

Motoryzacja i Energetyka Rolnictwa, tom 7, red. Anatolij Jakovenko, Komisja Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa PAN Oddział w Lublinie i in., Odessa 2005.

Rozruch silników spalinowych

Rozruch silników spalinowych to 13. zeszyt z cyklu *Eksploracja silników spalinowych*, wydawanego przy współudziale oddziałowej Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa. Zeszyt zawiera recenzowane artykuły dotyczące eksploatacji silników i pojazdów silnikowych. W zeszytce 13. motywem przewodnim jest problematyka związana z rozruchem silników. Analizie poddano optymalne rozwiązania techniczne dotyczące rozruchu w zależności od rodzaju stosowanego paliwa i substancji smarnych, parametrów i warunków pracy silnika oraz jego konstrukcji. Dodatkowo, zeszyt zawiera też pojedyncze artykuły skierowane do naukowców zajmujących się innymi aspektami budowy i eksploatacji silników. Artykuły te poświęcono teorii budowy maszyn, procesom spalania, cyklom pracy silnika oraz historii nauk technicznych.

rd

Rozruch silników spalinowych, Eksploatacja silników spalinowych, zeszyt nr 13, red. Janusz Mysłowski, Politechnika Szczecińska, Komisja Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa Oddziału PAN w Lublinie, Szczecin 2005.

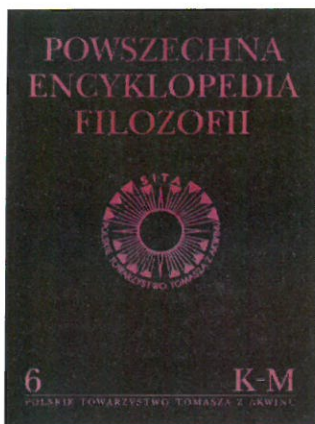
Przyszłość gospodarstw rodzinnych

Publikacja prof. Franciszka Tomczaka, czł. koresp. PAN, członka lubelskiego Oddziału pt. *Gospodarka rodzinna w rolnictwie* jest obszerną analizą bieżącej sytuacji chłopskich gospodarstw rodzinnych, stanowiących podstawę polskiej gospodarki rolniczej. Pokazano mechanizmy wpływające na zachodzącą obecnie transformację chłopskich gospodarstw rodzinnych, tradycyjnie nieomalże samowystarczalnych, w nowoczesne gospodarstwa farmerskie dynamicznie reagujące na zmienne potrzeby rynku. Prof. Tomczak przedstawia także rodzime uwarunkowania, w jakich zmiany te zachodzą, oraz stawia szereg postulatów dotyczących możliwych strategii wspierania rozwoju rodzinnej gospodarki rolnej. Osobna część publikacji poświęcona jest zagadnieniom związanym z globalizacją światowej gospodarki żywnościowej oraz nowym warunkom działania gospodarstw po akcesji do Unii Europejskiej. Jest to duża szansa dla polskiego rolnictwa, zwłaszcza iż specjaliści zgodnie wskazują na konieczność jego głębokiej modernizacji.

rd

Gospodarka rodzinna w rolnictwie: uwarunkowania i mechanizmy rozwoju, Franciszek Tomczak, Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN w Warszawie, Warszawa 2005.

Powszechna Encyklopedia Filozofii

W 2005 roku ukazał się kolejny tom *Powszechnej Encyklopedii Filozofii*. Jest to zatem szósty, z ośmiu planowanych, tom tego opracowania o skali bez precedensu w dziejach polskiej filozofii. *Encyklopedia* jest wydawana przez Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, a przewodniczącym Komitetu Naukowego jest członek lubelskiego Oddziału PAN, Prezes Towarzystwa - o.prof. Albert Krapiec, czł. rzecz. PAN.

Niniejszy tom zawiera hasła zaczynające się na litery od Kr do Mc, prezentujące kolejne idee ułatwiające racjonalne zrozumienie otaczającego nas świata oraz naszego w nim miejsca. Hasła obejmują zagadnienia z filozofii świata oraz wkładu polskich myślicieli w rozwój filozofii ogólnoludzkiej. Przedstawiono kolejne nurty i zagadnienia filozoficzne (np. kreacjonizm, kultura, lex, logika, *Mahabharata*, materia), jak

również sylwetki znanych myślicieli (w tym tomie m.in. Kunicki-Goldfinger, Leibniz, Leonardo da Vinci, Łocke, Lubelska Szkoła Filozoficzna, Machiavelli, Malinowski). Wydawnictwo jest opracowywane przez szeroki krąg filozofów z kraju i zagranicy (liczba naukowców przekroczyła już 500), których współpracę koordynuje Międzynarodowe Towarzystwo Tomasza z Akwinu, działające w wielu ośrodkach naukowych świata.

rd

Powszechna Encyklopedia Filozofii, tom 6, Polskie Towarzystwo Tomasza z Akwinu, Lublin 2005.

O hydraulice - w duchu współpracy

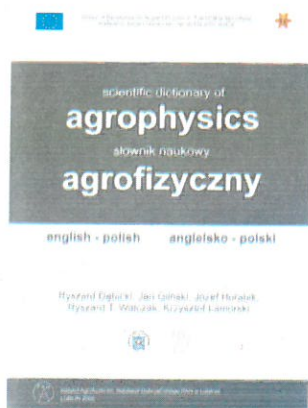
Hydraulika jest jedną z fundamentalnych dziedzin w edukacji technicznej, leżąc u podstaw działania wielu współczesnych układów technicznych i maszyn. Publikacja *Działy wybrane. Hydraulika...* jest podręcznikiem, który w sposób systematyczny przybliży studentom uczelni technicznych wybrane zagadnienia z dziedziny hydrauliki, skupione w 10 rozdziałach tematycznych. Dodatkową pomocą w nauce są liczne schematy działania i przekroje, poparte wzorami matematycznymi.

Publikacja jest owocem współpracy polsko-ukraińskiej pomiędzy uczonymi z Odeskiego Narodowego Uniwersytetu Politechnicznego i Wyższej Szkoły Inżynieryjno-Ekonomicznej w Ropczycach. Głównym inicjatorem i animatorem współpracy jest prof. Eugeniusz Krasowski, przewodniczący oddziałowej Komisji Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa, do której należą zarówno polscy jak i ukraińscy autorzy publikacji.

rd

Działy wybrane. Hydraulika, maszyny hydrauliczne i przewody hydrauliczne, Aleksander Daszczenka, Ilija Nikolenko, Eugeniusz Krasowski, Stanisław Sosnowski, Wyższa Szkoła Inżynieryjno - Ekonomiczna w Ropczycach, Ropczyce 2006.

Słownik nie tylko dla agrofizyków

Postępująca integracja programów badawczych na poziomie europejskim i międzynarodowym wymaga ciągłej lektury bieżących wydawnictw zagranicznych, jak również stałego podnoszenia poziomu językowego publikacji wydawanych w języku angielskim nie tylko za granicą, ale również w Polsce. Nowe wydawnictwa słownikowe są najskuteczniejszym narzędziem poprawiającym jakość wydawnictw obcojęzycznych i standaryzującym terminy, jakimi posługują się polscy naukowcy piszący w języku angielskim. Niniejszy *Słownik naukowy agrofizyczny* jest alfabetycznym zestawieniem wybranych terminów naukowych, którymi posługują się pracownicy naukowcy reprezentujący interdyscyplinarną dziedzinę wiedzy jaką jest agrofizyka. Z tego też powodu wydawnictwo to może być doskonałą pomocą nie tylko dla agrofizyków, ale też dla osób zajmujących się chemią, fizyką, biologią, geologią czy ekologią.

Słownik został wydany w wersji angielsko-polskiej; rok wcześniej ukazało się wydanie pierwszej części słownika, zapewniającej tłumaczenie z języka polskiego na angielski.

rd

Scientific dictionary of agrophysics: English-Polish, Ryszard Dębicki, Jan Gliński, Józef Horabik, Ryszard T. Walczak, Krzysztof Lamorski, Instytut Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego PAN, Lublin 2005.

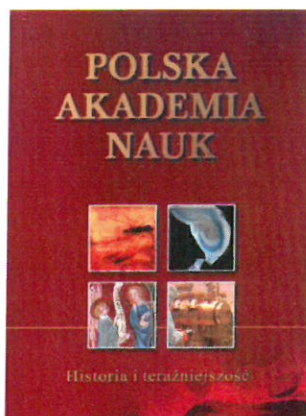
Album Polskiej Akademii Nauk

Polska Akademia Nauk - Historia i Teraźniejszość jest pamiątkową publikacją prezentującą to, co najlepsze w ponad dwustuletniej historii instytucji zrzeszających ludzi nauki, począwszy od Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk, poprzez krakowską Akademię Umiejętności i Towarzystwo Naukowe Warszawskie, aż do niedawno obchodzącej swe 50-lecie Polskiej Akademii Nauk. Oprócz rysu historycznego, album w swej przeważającej części zawiera panoramę obecnej działalności PAN. W poszczególnych działach swą aktywność naukową prezentują kolejne Wydziały PAN oraz zrzeszone w nich centra, instytuty (w tym Instytut Agrofizyki PAN w Lublinie), zakłady i komitety naukowe. Dalsze części prezentują komitety problemowe przy Prezydium PAN, terenowe Oddziały PAN (w tym Oddział PAN w Lublinie), stacje zagraniczne Akademii oraz bogate zbiory Archiwum i bibliotek PAN. Album zamyka krótki dział poświęcony ośrodkom pracy twórczej i konferencyjnym Akademii.

Bogato ilustrowany album wydano w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej. Duże wrażenie robią starannie dobrane zdjęcia, w tym bardzo interesujące fotografie ilustrujące działalność badawczą jednostek akademii. Publikacja jest doskonałą wizytówką Akademii, świadcząca nie tylko o jej bogatych tradycjach, ale przede wszystkim o szerokim spektrum bieżącej działalności naukowej prowadzonej na poziomie światowym.

rd

Polska Akademia Nauk - Historia i Teraźniejszość, red. Jan Strelau, Polska Akademia Nauk, Warszawa 2005.

80 lat dęblińskiej „Szkoły Orłąt”

Oficerska Szkoła Lotnictwa została założona w 1925 roku w Grudziądzu, a już dwa lata później znalazła swoje stałą siedzibę w Dęblinie. Do jej zadań od początku należało szkolenie oficerów lotnictwa jak również rozwój nauki lotniczej, które to funkcje Szkoła pełni z sukcesami od 80 lat. Z okazji jubileuszu Uczelni poświęcono specjalny numer *Przeglądu Sił Powietrznych*, miesięcznika wydawanego przez Dowództwo Sił Powietrznych RP. Publikacja zawiera m.in. wywiad z komendantem-rektorem WSOSP w Dęblinie gen. bryg. pil. Ryszardem Hacıem, rys historyczny Szkoły oraz prezentację jej struktury i wszystkich podległych katedr i jednostek. Czytelnicy poznają też programy szkolenia podchorążych-uczniów Szkoły, oraz plany i wizje jej przyszłego rozwoju. Całość dopełnia zbiór bieżących jak również historycznych fotografii poświęconych „Szkołe Orłąt”.

rd

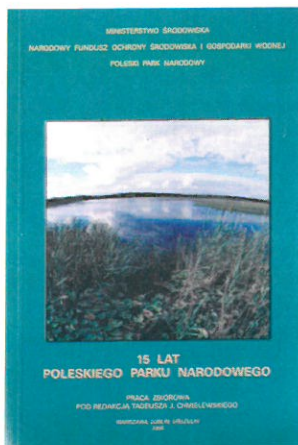
80 lat WSOSP - *Przegląd Sił Powietrznych* nr 6/2005, przew. kom. red. R. Olszewski, Dowództwo Sił Powietrznych RP, Warszawa 2005.

15 lat Poleskiego Parku Narodowego

Pierwsze propozycje ochrony walorów przyrodniczych Polesia były zgłaszane już w okresie międzywojennym. Dotyczyły one jednak terenów, które Polska po wojnie utraciła. W latach 60-tych powrócono do koncepcji ochrony terenów Polesia Lubelskiego, choć samo powstanie Parku poprzedził długi okres badań. Jednakże koncepcja ochrony unikatowych terenów wodno-torfowiskowych nie była kwestionowana, i tak, 1 maja roku 1990 powstał Poleski Park Narodowy.

Z okazji 15-lecia swego istnienia, PPN opublikował okolicznościową książkę prezentującą historię i działalność PPN, formę i sposoby ochrony zasobów przyrody Polesia, oraz międzynarodową współpracę w ramach Rezerwatu Biosfery „Polesie Zachodnie”. Tym samym jubileusz uczczono prezentacją dynamicznego rozwoju Parku, co najlepiej udowadnia kolejny prezent jubileuszowy: umieszczenie PPN na liście Konwencji Ramsarskiej, chroniącej obszary wodno-błotne o znaczeniu międzynarodowym. Więcej nt. Parku i Konwencji w dziale WYDARZENIA.

rd

15 lat Poleskiego Parku Narodowego, red. Tadeusz J. Chmielewski, Ministerstwo Ochrony Środowiska, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Poleski Park Narodowy, Warszawa, Lublin, Urszulin 2005.

Nazewnictwo pogranicza

17-18 maja 2004 roku w Roskoszy koło Białej Podlaskiej miała miejsce Konferencja nt. *Mikrotoponimii na pograniczach językowo - kulturowych*. Konferencję zorganizowała Komisja Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych O.L. PAN, Instytut Filologii Słowiańskiej UMCS w Lublinie oraz Podlaska Fundacja Wspierania Talentów w Białej Podlaskiej. W konferencji, oprócz naukowców z wielu polskich ośrodków naukowych, udział wzięli językoznawcy z Ukrainy.

W trakcie sesji uczeni dyskutowali nt. funkcjonowania i charakterystycznych cech mikrotoponimii, tj. terenowych nazw własnych, na obszarach pogranicznych Polski, Ukrainy, Białorusi, Niemiec i krajów bałtyckich. Pokłosiem konferencji jest zbiór artykułów w językach polskim, rosyjskim i ukraińskim, opatrzonych licznymi spisami i mapami. Mogą one stanowić cenny materiał dla badaczy trudnej

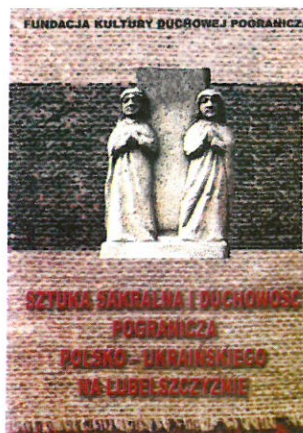
problematyki wielojęzycznego nazewnictwa obszarów gdzie przenikają się różne światy językowo-kulturowe.

rd

Mikrotoponimia na pograniczach językowo - kulturowych, red. Michał Łesiów, Marek Olejnik, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Lublin 2005.

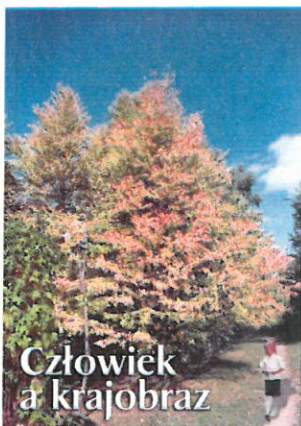
Duchowość i sztuka

Sztuka sakralna i duchowość pogranicza polsko-ukraińskiego na Lubelszczyźnie jest zbiorem materiałów z konferencji organizowanej przez Komisję Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych O.L. PAN, Fundację Kultury Duchowej Pogranicza, Instytut Europy Środkowo-Wschodniej oraz Muzeum-Zamek w Łańcucie, na temat której więcej piszemy w dziale Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI. Oprócz obszernego i zachwycającego materiału zdjęciowego dołączonego na płycie CD, publikacja zawiera artykuły i komunikaty w języku polskim, ukraińskim i białoruskim. Opowiada o trudnym, ale i ciekawym sąsiedztwie kulturowym i duchowym tych narodów. Prezentowane prace w pełni wykazują jak ciekawe efekty, nie tylko architektoniczne i artystyczne, ale także kulturowe i językowe przynieść może wielowiekowe sąsiedztwo ludzi należących do różnych kultur etnicznych, państwowych i konfesyjnych. Jakże pozytywnym jest wniosek, iż kultury te ongiś nie tylko się ścierały, ale także wzajemnie dopasowywały i nakładały, tworząc niepowtarzalną „kresową” mozaikę, której ślady, choć brutalnie zatarte przez historię, nadal możemy badać i podziwiać.

rd

Sztuka sakralna i duchowość pogranicza polsko-ukraińskiego na Lubelszczyźnie, red. Stefan Batruch, Roman Zilinko, Fundacja Kultury Duchowej Pogranicza, Lublin 2005.

Kształtujmy tożsamość krajobrazu

Jakość i charakter otaczającego krajobrazu jest jednym z głównych czynników, mających wpływ na samopoczucie człowieka. Zdrowie psychiczne ludzi jest ważne szczególnie na etapie rozwoju dziecka. Stąd też próby zapewnienia dzieciom warunków, które na nie jak najlepiej oddziałują. Korzystne warunki mają kluczowe znaczenie w edukacji, gdzie atmosfera spokoju i harmonii może wydatnie wspierać proces nauczania.

Powyższe idee z pewnością przyświecały autorom konkursu „Kształtujmy tożsamość krajobrazu”, organizowanego przez Lubelskiego Kuratora Oświaty przy czynnym udziale dr Jadwigi Michalczyk z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, członka oddziałowej Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego, pod honorowym patronatem m.in. Prezesa Oddziału PAN w Lublinie.

Omawiana publikacja jest pokłosiem sesji naukowej, opisywanej w niniejszym Biuletynie w sekcji DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁU NA RZECZ REGIONU.

rd

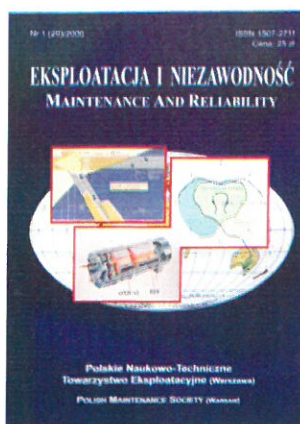
Człowiek a krajobraz, red. Jadwiga Michalczyk, Kuratorium Oświaty w Lublinie, Lublin 2005.

Kwartalnik pod naszym patronatem

W 2005 roku ukazały się kolejne cztery numery dwujęzycznego polsko-angielskiego pisma *Eksploatacja i Niezawodność* prezentując recenzowane artykuły naukowe dotyczące takich problemów jak eksploatacja urządzeń, technika, mechanika, etc. Z kolei tematem przewodnim numeru 1/2006 jest problematyka miejskiego transportu publicznego oraz jego zrównoważonego rozwoju.

Ważną zmianą jest możliwość pobrania z internetowej witryny kwartalnika (<http://darmaz.pollub.pl/ein/>) pełnych tekstów bieżących i archiwalnych numerów *EiN* w formie pliku PDF (Acrobat).

Eksploatacja i Niezawodność jest wydawana przez Polskie Naukowo-Techniczne Towarzystwo Eksploatacyjne, członka Europejskiej Federacji Narodowych Towarzystw Eksploatacyjnych EFNMS. Pismu patronuje lubelski Oddział PAN, a w Radzie Naukowej czasopisma zasiada m.in. Wiceprezes Oddziału prof. Ryszard Walczak, czł. koresp. PAN.

rd

Redaktorem naczelnym czasopisma jest dr inż. Dariusz Mazurkiewicz. Adres redakcji: Politechnika Lubelska, 20-618 Lublin, ul. Nadbystrzycka 36, tel. (0-81) 538 12 29, e-mail: d.mazu.rkiewicz@pollub.pl.

PRO MEMORIA

Iwo Pollo

(1927–2005)

fot. arch. rodzinne

Różne są momenty w życiu, czasami radujemy się sukcesami, czasem z troską pochylamy się nad problemami, a czasem jest nam po prostu źle.

Kiedy odszedł od nas Profesor Iwo Pollo, który przez 30 lat dzielił z nami radości i kłopoty czuliśmy ogromny smutek i żal, że oto straciliśmy nie tylko doskonałego Nauczyciela-Profesora ale również wspaniałego Człowieka-wielkiego serca i talentu. Człowieka, który swoją życiową postawą i osobowością pełną kultury i taktu był niedoścignionym wzorem dla pokoleń. Te wartości cechują wybitne jednostki i pozostaną zawsze ważne. My wychowankowie i uczniowie Profesora Iwo

Pollo mieliśmy to ogromne szczęście przebywania blisko Niego. Swoją wybitną osobowością oddziaływał i kształtował nas. Zawdzięczamy Mu nie tylko swoje osiągnięcia naukowe, ale coś wyjątkowego, pozostawił jakąś niewidzialną pieczęć w naszej psychice Człowieka-Nauczyciela-Mistrza. Był wspaniałym Ojcem, nie tylko dla własnych dzieci, ale i nas także, wielkim Mistrzem, solidarnym Przyjacielem, wybitnym Profesorem-Rektorem.

W pierwszą Rocznicę pożegnania przypomnijmy ważniejsze fakty z zawodowego życia Rektora Iwo Pollo.

Urodził się 9 maja 1927 roku w Delatynie, w rodzinie inteligenckiej. Studia z zakresu technologii chemicznej ukończył w 1954 roku w Wydziale Chemii Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Bezpośrednio po studiach podjął pracę w Fabryce Odczynników Chemicznych, a dwa miesiące później w macierzystej Uczelni - na stanowisku asystenta. Pracował bardzo intensywnie naukowo, uzyskując stopień doktora nauk technicznych - w roku 1959, a doktora habilitowanego - w roku 1963. Powołany na stanowisko docenta, pełnił wiele funkcji akademickich, a także doradczych i eksperckich w przemyśle.

W roku 1975 przeniósł się do pracy w Politechnice Lubelskiej (wówczas WSIInż.), gdzie stworzył Katedrę Technologii Chemicznej i objął jej kierownictwo na cały okres pracy w Uczelni. W roku 1976 uzyskał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego, zaś w 1991 r. został zatrudniony na stanowisku profesora zwyczajnego. W roku 1978 powierzono mu funkcję dyrektora Instytutu Matematyki, Fizyki i Chemii, którego powołanie miało na celu zintegrowanie działalności badawczej i skorelowanie nauczania, realizowanego przez zakłady nauk podstawowych. W okresie od 1984 r. do 1990, dwie kadencje pełnił funkcję Prorektora ds. Nauki, zaś w latach 1993-1996 Rektora Politechniki Lubelskiej.

W okresie pełnienia tych funkcji szczególną wagę przywiązywał do rozwijania współpracy naukowej z ośrodkami zagranicznymi i krajowymi. Będąc Rektorem, rozpoczął budowę obiektu dydaktycznego dla potrzeb Instytutu Inżynierii Ochrony Środowiska. Wiele uwagi poświęcał wdrażaniu zasad samorządności akademickiej, utrwalaniu systemu demokratycznego zarządzania Uczelnią oraz wypracowaniu jej autonomii w możliwie najszerszym zakresie.

Cały czas pracy zawodowej i po przejściu na emeryturę w 2002 r. aktywnie działał w wielu organizacjach inżynierskich oraz stowarzyszeniach naukowych i kulturalnych. Był członkiem Komitetu Nauk Chemicznych PAN, Komisji Ceramicznej i Sekcji Elektrochemii PAN, Podkomitetu Chemii Plazmy, Międzynarodowej Unii Chemii Czystej i Stosowanej (IUPAC) oraz współprzewodniczył Grupie Polskiej Międzynarodowego Towarzystwa Ozonowego (IOA). Był przewodniczącym Sekcji Chemii Plazmy PTChem i SITPChem, przewodniczącym Komisji Chemii Plazmy Niskotemperaturowej PAN oddz. w Lublinie oraz członkiem komitetów redakcyjnych kilku czasopism krajowych i zagranicznych.

Był wieloletnim członkiem kilku Rad Naukowych m.in. Instytutu Nawozów Sztucznych w Puławach.

O. Iznaczony m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Ministerstwa Edukacji Narodowej.

W pracy naukowej i technicznej zajmował się: technologią chemiczną, zastosowaniem materiałów chemoodpornych, chemią plazmy niskotemperaturową, inżynierią i ochroną środowiska oraz historią nauki. Jego autorytet naukowy i wiedza, nie tylko w zakresie nauk stosowanych, ale również podstawowych sprawiały, iż Profesor proszony był wiele razy o opinie i recenzje zarówno w kraju jak i zagranicą. Łącznie opublikował kilkaset prac naukowych, opracował ponad 20 patentów oraz wypromował 10 doktorów i ponad 150 absolwentów studiów technicznych i uniwersyteckich.

Prof. Iwo Pollo był wszechstronnym chemikiem, technologiem - nieorganikiem, które to podstawy wyniósł jeszcze z czasów gliwickich. Jego pasją była historia nauki, techniki i kultury, co było wyrazem Jego wszechstronnych zainteresowań humanistycznych. Był niewyczerpanym źródłem wiedzy o historii rozwoju przemysłu chemicznego w kraju i o ludziach, którzy przemysł ten tworzyli. Miał niezwykłą łatwość w formułowaniu myśli i wypowiedaniu się w każdej kwestii, zarówno w słowie, jak też w piśmie. Pisał więc łatwo i dużo - kilkaset prac które, zarówno w treści, jak i w formie, są zawsze przykładem wysokiej kultury językowej. Był człowiekiem o bardzo szerokich horyzontach wyróżniającym się głęboką wiedzą z zakresu filozofii. Był jednym z najlepszych humanistów, co przez całe lata było źródłem bardziej wszechstronnego widzenia techniki, edukacji, w środowisku inżynierów i techników.

Koronną specjalnością Prof. Iwo Pollo, którą rozwijał przez całe swoje twórcze życie, która przyniosła Mu uznanie w kraju i świecie była chemia i technologia plazmy. Kontynuował zapoczątkowany przez prof. Stefana Pawlikowskiego oryginalny kierunek badań w polu wyładowań koronowych. W tej dziedzinie jego znakomite osiągnięcia związane są z syntezą ozonu i zastosowaniem niskotemperaturowej plazmy w procesach ochrony środowiska.

Przywiązywał ogromną wagę do rozwijania współpracy naukowej z ośrodkami krajowymi i zagranicznymi. To dzięki jego wspaniałej osobowości, szerokim zakresom zainteresowań intelektualnych, ujmującym sposobie bycia, biegłej znajomości 5 języków, doprowadził do zawarcia dwustronnych umów o współpracy z kilkunastoma renomowanymi ośrodkami zagranicznymi, m. in. w Japonii, Francji, Niemczech, Rosji, Włoszech, Wielkiej Brytanii i USA. Był ceniony w szerokich kręgach świata naukowego zagranicą. Działal intensywnie na rzecz wymiany pracowników i poprzez swoje szerokie kontakty międzynarodowe promował cały szereg osób do pracy badawczej w różnych laboratoriach. Jego uczniowie otrzymali stopnie doktorskie m.in. na Uniwersytecie Moskiewskim, na Uniwersytecie w Saga (Japonia) na Uniwersytetach w Pradze i Sofii.

Był inicjatorem i ojcem duchowym jednej z najbardziej prestiżowych cyklicznych konferencji Chemii Plazmy zwanej HAKONE- „High Pressure Low –Temperature Plasma Chemistry”. W tym roku będzie jubileuszowe „Hakone -10”, kolejna dziesiąta konferencja , która odbędzie się w Saga (Japonia). Profesor Iwo Pollo był członkiem międzynarodowego Komitetu Naukowego „HAKONE” i Komitet Naukowy zdecydował poświęcić HAKONE-10, Jego pamięci Pierwsza konferencja Hakone odbyła się w 1987 roku w miejscowości właśnie Hakone w Japonii, następna w 1989 roku organizowana przez Profesora Iwo Pollo w Kazimierzu Dolnym z przeważającą liczbą zagranicznych naukowców m.in. z Japonii, Niemiec, Szwajcarii, Francji, USA, Rosji, Czechosłowacji i Włoch. Ta szeroka współpraca z ośrodkami zagranicznymi była, dlatego możliwa, że Profesor wyróżniał się zawsze bardzo miłym usposobieniem i bezinteresowną życzliwością w stosunkach ludzkich. Zawsze pogodny i uśmiechnięty stwarzał miłą, bezkonfliktową atmosferę wokół siebie. Cieszył się wielką sympatią, uznaniem i autorytetem wśród kolegów chemików we wszystkich ośrodkach naukowych w kraju i zagranicą.

Jego odejście jest olbrzymią stratą dla nauki polskiej, a szczególnie dla krajowej szkoły chemii i technologii plazmy.

Profesor osiągnął niemal wszystko, co może być dane uczonemu zapewniając Mu satysfakcję, szacunek, i pamięć potomnych. Jego nazwisko zostało wpisane w historię rozwoju chemii plazmy, którą wzbogacał idąc śladami swego mistrza profesora Stefana Pawlikowskiego. Był w Polsce prekursorem badań nad ozonem, które prowadził na szeroką skalę współpracując z zespołami uczonych zagranicą. Największym pomnikiem dla uczonego są jego prace. Nazwisko Profesora Iwo Pollo figuruje pod setkami publikacji stanowiących o jego dorobku. Te wszystkie zasługi i wielce znaczące osiągnięcia są tylko częścią życia Pana Profesora, który nade wszystko był humanistą o rozległych pasjach charakteryzujących wybitnych ludzi renesansu.

Był człowiekiem serdecznym, niezwykle otwartym na innych, rozumiejącym ludzką naturę. Kierując Katedrą Technologii Chemicznej stworzył w pracy prawdziwie rodzinną atmosferę. Swą życiową dewizę wypisaną dziecięcym wówczas pismem syna Rafała „Rób swoje, nie oglądaj się na innych” traktował jako busolę słusznej drogi harmonijnie łącząc ją z życzliwością wobec ludzi.

We wrażliwym sercu Profesora na zawsze pozostał sentyment do Huculszczyzny i Łemkowszczyzny. Kolekcjonował obrazy i wytwory kultury tych narodowości. Uwielbiał spacerować po górach jako formę aktywnego wypoczynku. Był dumny ze Złotej Odznaki PTTK, mimo, że posiadał order i odznaczenia najwyższej rangi. Do ostatnich chwil życia działał w Związku Podhalan i stowarzyszeniu Kresowiaków.

Wykłady Pana Profesora zamieniały świat wzorów i praw chemicznych w pasjonujące opowieści. Pisał też eseje, limeryki, fraszki. Spod Jego pióra

wyszło kilka tomików wierszy poświęconych ukochanym górcom. W jednym z nich znajdujemy słowa, które dziś nabierają szczególnej wymowy: „Zamyka się horyzont, powraca prawda w słowie”.

O Profesorze Iwo Pollo będziemy pamiętali jako o bliskim ludziom uczonym-humaniście, prawym człowieku, najwyższego formatu, jednej z największych postaci Politechniki Lubelskiej.

Przemijanie jest nieodłącznym elementem tajemnej logiki wieczności. Pozostanie Twoja bogata naukowa spuścizna i Twoi uczniowie, z którymi pracowałeś przez 30 lat i jest tylko kwestią czasu, kiedy wszyscy do Ciebie dołączymy.

Żegnamy Cię, Kochany Profesorze-Mistrzu, na zawsze pozostaniesz w naszych sercach.

**W imieniu wychowanków i współpracowników
Justyna Jaroszyńska-Wolińska**

Dr Justyna Jaroszyńska-Wolińska jest sekretarzem Komisji Plazmy Niskotemperaturowej Oddziału PAN w Lublinie i uczennicą Profesora.

PRO MEMORIA

Emil Nalborczyk**(1932-2006)**

fot. arch. PAN

20 marca 2006 r. zmarł w Warszawie w wieku 73 lat prof. dr hab. Emil Nalborczyk, członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk, Wiceprezes PAN od roku 2003.

Prof. Nalborczyk był zastępcą przewodniczącego Wydziału Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAN w latach 1994 – 2002, przewodniczącym Komitetu Fizjologii, Genetyki i Hodowli Roślin PAN w latach 1984-1989, wiceprzewodniczącym w latach 1990-1995, przewodniczącym Rady Naukowej Instytutu

Fizjologii Roślin PAN, przewodniczącym Rady Naukowej Ogrodu Botanicznego - Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej PAN. Był emerytowanym profesorem Wydziału Rolnictwa i Biologii Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W latach 1986-1989 pełnił godność prorektora d.s. nauki i współpracy z zagranicą tej Uczelni.

Prof. Emil Nalborczyk urodził się 18.09.1932 r. w Andrychowie (woj. krakowskie, powiat Wadowice). Ukończył Gimnazjum w Wadowicach (1949), zaś Liceum Ogólnokształcące w Andrychowie (1951). Studia biologiczne Prof. Nalborczyk odbył w Uniwersytecie w Niżnym Nowogrodzie (1954) i w Uniwersytecie Moskiewskim (1956). Następnie odbył studia uzupełniające w Uniwersytecie Halle u. Saale, NRD (1959-1960) oraz Uniwersytecie w Wurzburgu, RFN (1962-1963).

Prof. Nalborczyk został doktorem nauk rolniczych w 1962, prof. nadzw. w 1980 oraz prof. zw. w 1992. Pełnił funkcję kierownika Katedry Fizjologii Roślin

SGGW (1970-1999). Prowadził wykłady z fizjologii roślin, fizjologii plonowania i biologii nowych roślin uprawnych. Był opiekunem 109 prac magisterskich i promotorem 21 prac doktorskich (w tym 5 obcokrajowców).

Liczne osiągnięcia naukowe Prof. Nalborczyka obejmują wykazanie ścisłego związku między fotosyntezą i syntezą białek w chloroplastach (1956) oraz między fotosyntezą a biosyntezą alkaloidów (1962); wykrycie fotosyntetycznej reasymilacji CO₂ w komorach powietrznych strąków, owoców i łodyg (1970); określenie udziału różnych organów asymilacyjnych w całkowitej fotosyntezie i w tworzeniu plonu roślin zbożowych, strączkowych i rzepaku (1974); wykazanie po raz pierwszy, że różne wzbogacenie asymilatów roślin CAM izotopem węgla ¹³C jest wynikiem różnego udziału w świetlnej i ciemniowej karboksylacji CO₂ (1975); inicjację pierwszych w Polsce kompleksowych badań w warunkach polowych w łanie wymiany gazowej, bilansu energetycznego i składu spektralnego światła, struktury przestrzennej łąnu, zawartości *in vivo* i fluorescencji chlorofilu (1989-1999); poznanie biologii plonowania i wprowadzenie do uprawy w kraju amarantusa - współautor dwóch polskich odmian tej rośliny (1991-2000); oznaczenie wraz z zespołem bilansu gazów szklarniowych w polskim rolnictwie (1990-1997).

Prof. Nalborczyk był redaktorem czasopism: red. nac. *Acta Physiologiae Plantarum* (1986-); red. nac. *Postępów Nauk Rolniczych* (1996-); przew. Rady Redakcyjnej *Zeszytów Problemowych Postępów Nauk Rolniczych* (1996-).

W uznaniu wybitnych zasług dla nauki Profesor został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Profesor otrzymał także Medal Edukacji Narodowej, oraz Złotą Odznakę za Zasługi dla SGGW. Był doktorem honoris causa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, członkiem zwyczajnym Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, członkiem honorowym Institute of Tropical Agriculture, członkiem korespondentem Gesellschaft für Pflanzenbauwissenschaften. Pełnił też funkcję przewodniczącego Polskiego Komitetu Narodowego ds. Współpracy z Międzynarodowym Programem „Zmiany Globalne Geosfery i Biosfery” w latach 2000-2002.

Profesor Emil Nalborczyk był wybitnym uczonym w dziedzinie fizjologii plonowania roślin, twórcą nowych metod i prototypowych urządzeń do pomiaru wymiany gazowej roślin. Cieszył się dużym autorytetem międzynarodowym.

Zmarł jeden z najwybitniejszych przedstawicieli środowiska naukowego w Polsce. W pamięci ludzi, z którymi współpracował zapisał się jako Człowiek wielkiej wiedzy i kultury osobistej, ceniony nauczyciel akademicki i zasłużony organizator życia naukowego. Świat nauki i edukacji akademickiej, a z nim Polska Akademia Nauk poniosły niepowetowaną stratę.

Opracowano na podstawie materiałów Kancelarii PAN.

KRONIKA ODDZIAŁU

2005

Kwiecień

- 1, piątek* Posiedzenie Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych Oddziału PAN w Lublinie. W trakcie zebrania omówiono plan pracy Komisji na rok 2005.
- 5, wtorek* Prof. Józef Kuczmaszewski został ponownie wybrany na rektora Politechniki Lubelskiej w kadencji 2005-2008.
- 7, czwartek* Na Wydziale Mechanicznym Politechniki Lubelskiej odbyło się posiedzenie Komisji Nauk Nieliniowych O.L. PAN, na którym referaty wygłosili:
1. prof. dr hab. n. med. Wiesław Gołąbek i dr n. med. Marian Szymański (Akademia Medyczna w Lublinie): „Przewodzenie drgań fali głosowej w uchu człowieka”,
 2. dr Grzegorz Wójcik (UMCS w Lublinie): „Zastosowanie nieliniowości i samoorganizacja w modelowym układzie wzrokowym ssaka”.
- 15, piątek* W Politechnice Lubelskiej miało miejsce posiedzenie Komisji oceniającej prace zgłoszone do konkursu Fundacji PAN Oddział Lublin „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny” o nagrodę Oddziału za najlepszą pracę magisterską i doktorską, w składzie: prof.prof. Andrzej Niewczas (PL) (Prezes Fundacji, przewodniczący oddziałowej Komisji Podstaw i Zastosowań Fizyki i Chemii w Technice i Rolnictwie), Andrzej Kusz (AR w Lublinie), Leszek Michałak (UMCS w Lublinie), Zofia Sokołowska (Instytut Agrofizyki PAN) oraz dr inż. Grzegorz Koszałka (PL, sekretarz Komisji).
- W opinii Komisji wszystkie zgłoszone do konkursu prace doktorskie reprezentowały wysoki poziom naukowy. Nagrodę Fundacji przyznano dr Annie Smolirze za pracę nt. „Detekcja insuliny i hemoglobiny metodą MALDI”.
- W kategorii prac magisterskich głównej nagrody nie przyznano, dwie prace wyróżniono równorzędnymi dyplomami. Ponadto Komisja podkreśliła, iż wyniki przedstawionych prac doktorskich i magisterskich mogą być podstawą do przygotowania wartościowych publikacji w czasopiśmie naukowych.
- 19-21, wtorek - czwartek* W Zakładzie Badania Ssaków PAN w Białowieży miało miejsce wspólne posiedzenie Prezydiów Polskiej Akademii Nauk oraz Słowackiej Akademii Nauk.

Oprócz wspólnego posiedzenia Prezydium Akademii, w programie przewidziano również prezentację Zakładu Badania Ssaków PAN przez dyrektora prof. J. M. Wójcika, oraz prezentację „Historia Puszczy Białowieskiej - interdyscyplinarne spojrzenie na przemiany środowiska” autorstwa prof. B. Jędrzejewskiej i mgr. T. Samojlika.

Goście ze Słowacji mieli także okazję zwiedzić Ścisły Rezerwat Białowieskiego Parku Narodowego.

27, środa

Katedra Filozofii Kultury KUL i Fundacja Lubelska Szkoła Filozofii Chrześcijańskiej były organizatorami IV Międzynarodowego Symposium z cyklu *Przyszłość Cywilizacji Zachodu* na temat: „Człowiek i państwo”, które odbyło się w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Omawiano takie zagadnienia jak: rola polityka chrześcijańskiego we współczesnym świecie, cywilizacyjne oblicza polityki, państwo a rodzina, praca, naród, religia, środowisko naturalne człowieka.

Podczas sympozjum wykład nt. *Co to jest państwo?* wygłosił członek O.L. PAN o.prof. Mieczysław A. Krapiec.

Maj

3, wtorek

U Wojewody Lubelskiego Andrzeja Kurowskiego odbyło się uroczyste spotkanie z okazji obchodów 214. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3-maja. Uczestniczył w nim Prezes O.L. PAN, który pełnił godność członka komitetu honorowego obchodów.

4, środa

Posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk. Porządek obrad:

1. Przyznanie medalu PAN im. Mikołaja Kopernika profesorowi Lotfitemu A. Zadehowi z Uniwersytetu Kalifornijskiego w Berkeley. Przedstawił prof. Władysław Włosiński, Przewodniczący Wydziału IV PAN.
2. Projekt planu środków pozabudżetowych PAN na 2005 r. Przedstawiła Małgorzata Kozłowska, Dyrektor Biura Finansów i Majątku PAN.
3. Projekt porządku obrad 104. sesji Zgromadzenia Ogólnego PAN w dniach 19-20 maja br. Przedstawił prof. Andrzej B. Legocki, Prezes PAN.
4. Sprawy organizacyjne komitetów PAN. Przedstawił prof. Jan Strelau, Wiceprezes PAN.

4, środa

Uroczystość oddania do użytku Zakładów Teoretycznych II Akademii Medycznej w Lublinie z udziałem Prezesa Oddziału lubelskiego PAN.

6, piątek

W Katolickim Uniwersytecie Lubelskim miała miejsce uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa Arcybiskupowi Kolonii J.E. Joachimowi Kardynałowi Meisnerowi. W uroczystości uczestniczył Prezes O.L. PAN.

-
- 9, poniedziałek
- W siedzibie Oddziału w Pałacu Czartoryskich miała miejsce XVII sesja zwyczajna Zgromadzenia Ogólnego Członków Oddziału PAN w Lublinie z następującym porządkiem dziennym:
1. Otwarcie sesji - Prof. Jan Gliński, czł.rzecz.PAN, Prezes Oddziału PAN w Lublinie.
 2. Referat *Fizyka a wartości humanistyczne* - Ks. abp. prof. Józef Życiński.
 3. Sprawozdanie z działalności Oddziału w 2004 r. - Prof. Jan Gliński.
 4. Informacja o działalności bieżącej Oddziału - Prof. Ryszard Walczak, czł. koresp. PAN, Wiceprezes Oddziału.
- 12, czwartek
- Obchody 35-lecia Wydziału Inżynierii Produkcji Akademii Rolniczej w Lublinie odbyły się w Centrum Kongresowym AR w Lublinie. W czasie uroczystego posiedzenia, obok rektora AR prof. Zdzisława Targońskiego oraz Dziekana Wydziału prof. Mieczysława Szpryngiela, wystąpił członek O.L. PAN, a także doktor honorowy AR w Lublinie prof. Janusz Haman. W obchodach uczestniczyli Prezes i Wiceprezes O.L. PAN prof. prof. Jan Gliński i Ryszard Walczak.
- 17, wtorek
- XII sympozjum „Przestrzeń we współczesnej nauce” organizowane przez Polską Akademię Nauk Oddział w Lublinie, Lubelskie Towarzystwo Naukowe oraz Zakład Fizyki Systemów Złożonych UMCS, Zakład Biochemii UMCS i Zakład Filozofii Kultury UMCS w Lublinie.
- W trakcie obrad referaty wygłosili: prof. dr hab. Tadeusz Sławek, Uniwersytet Śląski - „Studnia i gniazdo, czyli gdzie mieszkać - kilka uwag o przestrzeni w duchu Williama Blake’a i Henry’ego Thoreau”, dr hab. Stanisław Bajtlik, Centrum Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika PAN - „Kształt Wszechświata”, płk. dr hab. Zbigniew Świątnicki, prof. WAT, Wojskowa Akademia Techniczna w Warszawie - „Przestrzeń współczesnego pola walki”, prof. dr hab. Maria Woźniakiewicz-Dziadosz, UMCS - „Ruchome przestrzenie tekstu powieści serialnej”, dr Jarosław Janowski, UMCS - „Kod przestrzeni w komunikacji wizualnej”, dr Paweł Sikora, UMCS - „Pojęcie ‘dali’ u Heideggera”, dr Jarosław Sak, AM Lublin - „‘Dystans’ jako przestrzeń międzyludzka”, dr Waldemar Gorzym-Wilkowski, INoZ UMCS - „Społeczny kryzys przestrzeni”, mgr inż. arch. Joanna Małuj, Grupa Projektowa ZOOM - „Przestrzeń wolności, wolność w przestrzeni”, mgr inż. Ewa Banak, Biuro Planowania Przestrzennego w Lublinie - „Dylematy planowania przestrzennego”.
- 18, środa
- W Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie miała miejsce posiedzenie Komisji Ekonomii i Zarządzania Oddziału PAN w Lublinie. Program spotkania obejmował wystąpienie członka Komisji i Kanclerza WSPA dr. inż. Radosława Marciniaka. Omówiono także propozycje zmian w składzie osobowym Komisji oraz możliwe tematy kolejnych spotkań.

J.E. Arcybiskup Lubelski ks. prof. Józef Życiński oraz Prezes Oddziału prof. Jan Gliński.

Audytorium w trakcie XVII sesji Z.O. Członków O.L. PAN, w pierwszym rzędzie: Wiceprezes O.L. PAN prof. Ryszard Walczak, Wicewojewoda Lubelski Pani Barbara Sikora oraz Rektor Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji prof. Włodzimierz Sitko.

fot. Archiwum O.L. PAN

19-20 czwartek -
piątek

104. sesja Zgromadzenia Ogólnego Polskiej Akademii Nauk odbyła się w Międzynarodowym Centrum Biocybernetyki PAN w Warszawie.

Pierwszy dzień sesji - 19 maja 2005 r.

1. Sprawozdanie z działalności PAN za rok 2004 - prof. Andrzej B. Legocki, Prezes PAN.
2. Wybory członków zagranicznych PAN:
 - prezentacja kandydatów na członków zagranicznych PAN wybranych na sesjach plenarnych Wydziałów PAN (przewodniczący Wydziałów PAN),
 - głosowanie na członków zagranicznych PAN.
3. Dyskusja nad sprawozdaniem.
4. Sesja naukowa „O pochodzeniu i różnorodności języków”:
 - „Zapis genetyczny źródłem do dziejów człowieka rozumnego” - prof. Damian Labuda, Uniwersytet Montreal,
 - „Czarna Skrzynka Chomsky’ego a behavior językowy człowieka” - prof. Stanisław Puppel, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza,
 - „Zróżnicowanie języków świata” - prof. Maciej Popko, Uniwersytet Warszawski,
 - „Archaiczne tworzenie pojęć. Indoeuropejska niezniszczalna sława” - doc. Joanna Jurewicz, Uniwersytet Warszawski.
5. Dyskusja - wystąpienia zaproszonych gości oraz dyskutantów.

Drugi dzień sesji - 20 maja 2005 r.

1. Projekt uchwały w sprawie nowelizacji Regulaminu określającego szczegółowy tryb zgłaszania kandydatur oraz wybierania członków PAN - prof. Jan Strelau, Wiceprezes PAN.
2. Projekt uchwały w sprawie nowelizacji Regulaminu wyborów Prezesa, wiceprezesów i członków Prezydium PAN - prof. Jan Strelau.
3. Założenia Narodowego Planu Rozwoju 2007-2013:
 - Stanowisko PAN opracowane przez Zespół powołany przez Prezesa PAN - przedstawia prof. Leszek Kuźnicki, czł. rzecz. PAN,
 - Program operacyjny - Nauka, nowoczesne technologie i społeczeństwo Informacyjne - przedstawia prof. Bogdan Marciniak, czł. koresp. PAN.

Czerwiec

2, czwartek

Fundacja Rozwoju KUL była organizatorem dyskusji „Wiara i odpowiedzialność za świat-wspólne drogi Żydów i chrześcijan”, w której uczestniczyli członkowie Oddziału prof. prof. J. Gliński, S. Nawrocki i M. Truszczyński, oraz przewodniczący Komisji Prawniczej O.L.PAN prof. M. Sawczuk.

2, czwartek

Prof. Jan Gliński uczestniczył w uroczystości nadania tytułu doktora honoris causa Akademii Medycznej w Lublinie prof. Januszowi Piekarczykowi z Katedry Chirurgii Szczękowo-Twarzowej Akademii Medycznej w Warszawie.

- 2, czwartek
- Komisja Biotechnologii Oddziału PAN w Lublinie oraz Polskie Towarzystwo Biochemiczne, Polskie Towarzystwo Genetyczne, Polskie Towarzystwo Mikrobiologów Oddziału w Lublinie były organizatorami spotkania, na którym prof. dr hab. Jacek Kozdrój z Katedry Mikrobiologii Akademii Rolniczej w Krakowie wygłosił referat pod tytułem: „W poszukiwaniu spójnej koncepcji ewolucji prokariotów”.
- 2-3, czwartek -
piątek
- Komisja Polsko - Ukraińskich Związków Kulturowych Oddziału PAN w Lublinie, Zakład Filologii Ukraińskiej oraz Zakład Białorutenistyki Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS w Lublinie oraz Narodowa Akademia Nauk Ukrainy Oddział we Lwowie były organizatorami międzynarodowej konferencji naukowej nt.: „Nominacja obrzędowości na pograniczach językowych słowiańszczyzny”. Podczas 2-dniowej konferencji, która odbyła się w Woli Uhruskiej, wygłoszono 34 referaty. Zaprezentowano również widowisko obrzędowe „Noc świętojańska nad Bugiem”.
- 4, sobota
- Na Rynku Nowego Miasta i na Podzamczu w Warszawie miał miejsce 9. Piknik Naukowy Polskiego Radia BIS. Tematem przewodnim spotkania było hasło „Fizyka na fali”, upamiętniające 100-lecie odkryć Alberta Einsteina, a gościem specjalnym pikniku były Niemcy. Podczas pikniku swoje osiągnięcia i badania prezentowało 130 instytucji z kraju i zagranicy, między innymi Instytut Agrofizyki PAN w Lublinie. W Komitecie Honorowym Pikniku Naukowego zasiadał członek Oddziału lubelskiego PAN prof. Janusz Haman, zaś w pracach Komitetu Programowego, który opracował program sesji wziął udział Wiceprezes O.L. PAN prof. Ryszard T. Walczak.
- 7, wtorek
- W siedzibie Oddziału w Pałacu Czartoryskich w Lublinie odbyło się posiedzenie oddziałowej Komisji Prawniczej. W trakcie zebrania prof. Marian Klementowski z Wydziału Prawa UMCS w Lublinie wygłosił wykład nt. „Kształtowanie się gwarancji ochrony wolności osobistej w średniowiecznej i wczesnonowożytnej Europie”.
- 8, środa
- W Instytucie Fizyki UMCS w Lublinie miała miejsce VI Sesja Naukowa pt. „Fizyka w zastosowaniach”, zorganizowana przez Komisję Podstaw i Zastosowań Fizyki i Chemii w Technice i Rolnictwie PAN Oddział w Lublinie oraz Polskie Towarzystwo Fizyczne Oddział Lubelski. Na wstępie odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów zwycięzcom konkursu Fundacji PAN O. Lublin „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny” o nagrodę za najlepszą pracę magisterską i doktorską. Następnie referaty wygłoszili: prof. dr hab. Władysław Rudziński, Wydział Chemii UMCS - „Pożegnanie XX-wiecznych teorii kinetyki adsorpcji”, prof. dr hab. Stanisław Hałas, Instytut Fizyki UMCS - „100 lat pracy wyjścia”, mgr inż. Mariusz Walczak, Wydział Mechaniczny Politechniki Lubelskiej - „Badania trwałości połączenia układu metal-ceramika do

zastosowań w protetyce stomatologicznej”, dr hab. inż. Jerzy Warmiński, prof. PL, Wydział Mechaniczny Politechniki Lubelskiej - „Drgania regularne, chaotyczne i hiperchaotyczne układów mechanicznych”, dr inż. Leszek Gardyński, Wydział Mechaniczny Politechniki Lubelskiej - „Pancerze i pociski przeciwpancerne - fizyka w zastosowaniach”, mgr inż. Waldemar Samociuk, Akademia Rolnicza w Lublinie - „Prognozowanie stanów zagrzewania materiałów sypkich”.

8, *środa*

Zmarł prof. dr hab. inż. Iwo Pollo, Rektor Politechniki Lubelskiej w latach 1993-1996, Prorektor ds. nauki w latach 1984-1990, inicjator i przewodniczący najstarszej Komisji I Chemii Plazmy Niskotemperaturowej Oddziału PAN w Lublinie.

15, *środa*

W Pałacu Staszica w Warszawie odbyło się kolejne posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk, z porządkiem obrad:

1. Sprawa utworzenia Międzynarodowego Instytutu Silnych Pól Magnetycznych i Niskich Temperatur. Przedstawił prof. Henryk Szymczak, Przewodniczący Wydziału III PAN.
2. Zadania Polskiej Akademii Nauk zgłoszone do projektu budżetu na 2006 rok. Przedstawiła Małgorzata Kozłowska, Dyrektor Biura Finansów i Majątku PAN.
3. Informacja o wynikach prac Komisji do opracowania nowelizacji Ustawy o PAN. Przedstawił prof. Jan Strelau, Wiceprezes PAN.
4. Sprawy organizacyjne komitetów PAN. Przedstawił prof. Jan Strelau.

16, *czwartek*

W Wydziale Mechanicznym Politechniki Lubelskiej odbyło się otwarte posiedzenie Senatu Uczelni, na którym tytuł doktora honoris causa Politechniki Lubelskiej nadany został prof. dr. hab. inż. Henrykowi Hawrylakowi oraz prof. dr. hab. inż. Stanisławowi Kocańdzie z Politechniki Wrocławskiej. W uroczystości uczestniczyli Prezes i Wiceprezes Oddziału, prof. prof. J. Gliński i R. Walczak.

22, *środa*

W Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie odbyła się uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa prof. Franciszkowi Ziejce, rektorowi Uniwersytetu Jagiellońskiego, obecnemu przewodniczącemu Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. W uroczystości uczestniczył Prezes Oddziału.

24, *piątek*

Posiedzenie Rady Fundacji O.L. PAN - Nauka i Rozwój Lubelszczyzny w siedzibie Oddziału PAN w Lublinie.

Lipiec

1-3, *piątek -
niedziela*

W Szczecinie miało miejsce 9. Ogólnopolskie Sympozjum Naukowe Motoryzacji Rolnictwa nt. Rozruchu silników spalinowych, współorganizowane przez Komisję Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa O.L. PAN, Polskie Towarzystwo Naukowe Silników Spalinowych oraz Politechnikę Szczecińską.

15, piątek

Posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk. Porządek obrad:

1. Koncepcja utworzenia Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie. Przedstawił prof. Andrzej B. Legocki, Prezes PAN.
2. Omówienie projektu budżetu PAN na 2006 rok. Przedstawiła Małgorzata Kozłowska, Dyrektor Biura Finansów i Majątku PAN.
3. Informacja dotycząca stanu prawnego budynku przy ul. Świętokrzyskiej 21 w Warszawie użytkowanego przez Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN. Przedstawił prof. Andrzej B. Legocki.
4. Uchwała w sprawie sprzedaży udziałów w prawie wieczystego użytkowania gruntu i własności budynku przy ul. Jazgarzewskiej w Warszawie. Przedstawiła Małgorzata Kozłowska.
5. Informacja w sprawie oceny działalności fundacji nadzorowanych przez Prezesa PAN w 2004 roku. Przedstawiła Małgorzata Kozłowska.
6. Projekt zmiany planu finansowego konta pozabudżetowego na rok 2005. Przedstawił prof. Emil Nalborczyk, Wiceprezes PAN.

Sierpień

24, środa

Na zaproszenie Iwana Hrycaka, Konsula Generalnego Ukrainy w Lublinie, Prezes i Wiceprezes O.L. PAN uczestniczyli w obchodach uroczystości 14. rocznicy niepodległości Ukrainy, które miały miejsce w Jasionce k. Rzeszowa.

27, sobota

W Korczminie odbyły się drugie transgraniczne polsko-ukraińskie uroczystości związane z odtworzeniem zespołu sakralnego z przeznaczeniem na Transgraniczne Centrum Dialogu.

Korczmińska świątynia, usytuowana w odległości kilkuset metrów od granicy, jest najstarszą drewnianą budowlą sakralną na Lubelszczyźnie. W uroczystościach związanych z jej restauracją po raz kolejny wzięli udział dawni i obecni mieszkańcy okolicznych miejscowości oraz młodzież z Polski, Ukrainy, Mołdawii i Słowacji. W tym samym czasie na terytorium Ukrainy w odległości 50 metrów od granicy zebrali się obok cudownego źródła obywatele Ukrainy. Do lat pięćdziesiątych obydwa miejsca leżały w granicach administracyjnych Korczmina, następnie zostały rozdzielone granicą państwową.

Jednym z organizatorów spotkania był ks. Stefan Batruch - Proboszcz Parafii Greckokatolickiej w Lublinie, Prezes Fundacji Kultury Duchowej Pogranicza i członek Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych O.L. PAN.

29-31, poniedziałek -
środa

W Centrum Konferencyjnym AR miała miejsce 9-ta Międzynarodowa Konferencja Agrofizyków organizowana przez Instytut Agrofizyki PAN w Lublinie oraz Akademię Rolniczą w Lublinie. W konferencji uczestniczyło 117 naukowców z ponad dwudziestu krajów, w tym tak odległych jak Tajlandia, Iran, Nigeria, Kamerun i Ghana.

fot. Archiwum O.L. PAN

W tym roku konferencja poświęcona była środowisku i bezpieczeństwu żywności. Omawiano aspekty fizycznych, fizykochemicznych i biologicznych procesów wymiany masy i energii w układzie gleba-roślina-atmosfera, produkcji roślinnej i produktów, a także zagadnienia związane z metodami pomiarów agrofizycznych i problemami naprawy zdegradowanych gleb.

W trakcie konferencji Wiceprezes PAN prof. Emil Nalborczyk wręczył nominacje dla członków zagranicznych PAN naukowcom od wielu lat współpracującym z lubelskim Instytutem Agrofizyki PAN: prof. Winfriedowi E.H. Blumowi z Uniwersytetu Zasobów Naturalnych i Nauk Stosowanych o Życiu (BOKU) w Wiedniu, Austria oraz prof. Josse De Baerdemaekerowi z Katolickiego Uniwersytetu w Leuven, Belgia (życiorysy naukowe w dziale PREZENTACJE).

W konferencji aktywnie uczestniczyli członkowie Oddziału PAN w Lublinie, prof.prof. J.Gliński, R.Walczak (Przewodniczący Komitetu Naukowego Konferencji), M.Truszczyński, T.Brandyk.

Wrzesień

4-7, *niedziela-środa* W Politechnice Lubelskiej miał miejsce II Kongres Inżynierii Środowiska, organizowany przez Komitet Inżynierii Środowiska PAN oraz Instytut Inżynierii Ochrony Środowiska Politechniki Lubelskiej, przy udziale Wydziałów Inżynierii Środowiska Politechnik Polskich.

4-10, *niedziela - sobota*

W Odessie (Ukraina) odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Motoryzacja i Energetyka Rolnictwa: MOTROL 2005”, organizowana przez Komisję V Motoryzacji i Energetyki Rolnictwa O.L. PAN, Katedrę Energetyki i Pojazdów Akademii Rolniczej w Lublinie, Odeski Uniwersytet Rolniczy w Odessie oraz Wyższą Szkołę Inżynieryjno-Ekonomiczną w Ropczycach (więcej w sekcji Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI).

7, *środa*

Posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk. Porządek obrad:

1. Działalność Komitetu Badań Polarnych przy Prezydium PAN w latach 2003-2005. Przedstawił prof. Jan Strelau, Wiceprezes PAN.
2. Przyznanie Medalu PAN im. Mikołaja Kopernika profesorowi Brianowi F.C. Clarkowi z Uniwersytetu w Aarhus w Danii. Przedstawił prof. Leszek Kaczmarek, Przewodniczący Wydziału II PAN.
3. Wystąpienie do Ministra Finansów w sprawie projektu budżetu PAN na rok 2006. Przedstawiła Małgorzata Kozłowska, Dyrektor Biura Finansów i Majątku PAN.
4. Sprawy majątkowe PAN. Przedstawił prof. Emil Nalborczyk, Wiceprezes PAN.

W trakcie posiedzenia Prezydium nastąpiło uroczyste wręczenie członkowi PAN profesorowi Jerzemu Kołodziejczakowi Krzyża Komandorskiego z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski przez Ministra Nauki i Informatyzacji profesora Michała Kleibera.

15-17, *czwartek - sobota*

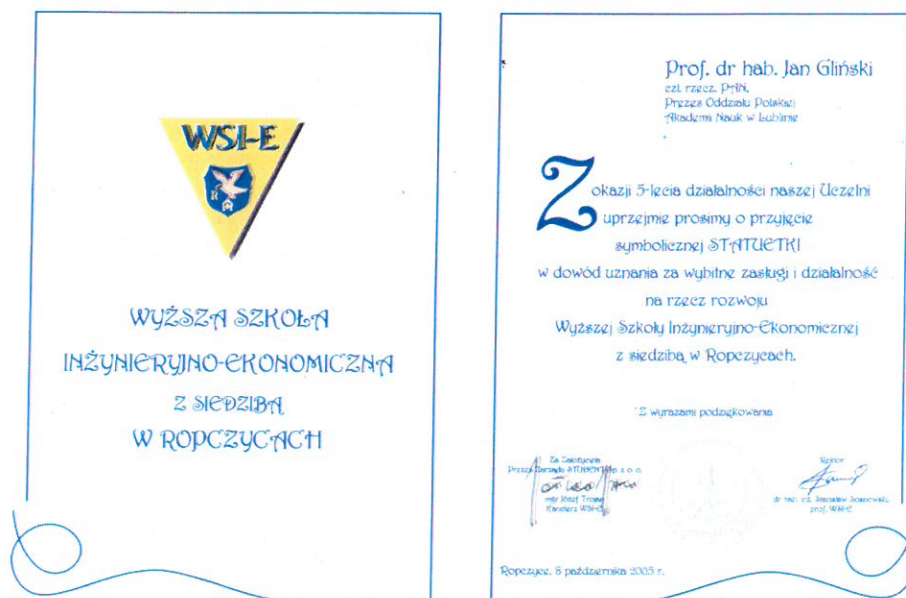
XI Krajowa i II Międzynarodowa Konferencja „Metrologia w technikach wytwarzania”, organizowana przez Katedrę Podstaw Inżynierii Produkcji Politechniki Lubelskiej pod patronatem m.in. Komisji Budowy i Eksploatacji Maszyn, Elektrotechniki, Budownictwa O.L. PAN. Prezes O.L. PAN pełnił godność członka Komitetu Honorowego konferencji.

17-23, *sobota - piątek*

Prezes i Wiceprezes Oddziału PAN w Lublinie uczestniczyli w III Lubelskim Festiwalu Nauki, w którym udział wzięły uczelnie wyższe Lublina, media, oraz instytucje naukowe, w tym Instytut Agrofizyki PAN oraz, po raz pierwszy, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Więcej w sekcji DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁU NA RZECZ REGIONU).

-
- 19-23, *poniedziałek - piątek* Oddział Lubelski, a także Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Biochemicznego oraz Komisja Biotechnologii O.L. PAN były organizatorami XL Zjazdu biochemików i biologów molekularnych, który miał miejsce w Lublinie. Członkiem Komitetu Honorowego Zjazdu był Prezes O.L. PAN.
- 20, *wtorek* W Lublinie miało miejsce kolejne posiedzenie Prezydium O.L. PAN, z udziałem członków Prezydium prof.prof. Jana Glińskiego, Mariana Truszczyńskiego i Ryszarda Walczaka, w trakcie którego m.in. rozpatrzono wnioski o rozszerzenie składu Komisji oraz omówiono planowane na rok 2006 konferencje.
- 22, *czwartek* W Politechnice Lubelskiej miało miejsce posiedzenie Środowiskowego Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Lublina z udziałem Prezesa O.L. PAN.
- 23-24, *piątek-sobota* W Janowie Lubelskim miała miejsce międzynarodowa konferencja nt. „Problemy wzbogacania i ochrony różnorodności biologicznej obszarów wodno-torfowiskowych - renaturalizacja, rekultywacja, restytucja, reintrodukcja”. Organizatorami były: Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie, Akademia Rolnicza w Lublinie (Katedra Hydrobiologii i Ichtiobiologii), Polskie Towarzystwo Hydrobiologiczne, Centrum Ochrony Środowiska UMCS w Lublinie, Instytut Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego PAN w Lublinie-Centrum Doskonałości UE AGROPHYSICS, Instytut Fizyko-Mechaniczny im. Karpenki Narodowej Akademii Nauk Ukrainy we Lwowie, Instytut Ekologii Karpat Narodowej Akademii Nauk Ukrainy we Lwowie, oraz Lwowski Państwowy Uniwersytet im. I. Franki we Lwowie (więcej w sekcji Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI).
- 29, *czwartek* Uroczysta inauguracja roku akademickiego w Akademii Rolniczej w Lublinie, z udziałem prof.prof. Jana Glińskiego i Ryszarda Walczaka.
- Październik**
- 3, *poniedziałek* Inauguracja roku akademickiego w Akademii Medycznej im. prof. F. Skubiszewskiego w Lublinie, podczas której nastąpiło uroczyste przekazanie insygniów władzy przez byłego rektora prof. Macieja Latańskiego jego następcy, prof. Andrzejowi Książkowi. W uroczystości uczestniczyli Prezes i Wiceprezes O.L. PAN prof.prof. J. Gliński i R. Walczak.
- 4, *wtorek* Uroczysta inauguracja roku akademickiego w Politechnice Lubelskiej, z udziałem prof.prof. Jana Glińskiego i Ryszarda Walczaka.

- 5, *środa* W trakcie inauguracji roku akademickiego w Akademii Rolniczej we Wrocławiu członek lubelskiego Oddziału PAN prof. Tomasz Brandyk został wyróżniony tytułem doktora honoris causa tej uczelni. W uroczystości uczestniczyli przedstawiciele Wydziału V PAN i Oddziału PAN w Lublinie.
- 8, *sobota* Wiceprezes O.L. PAN prof. Ryszard Walczak uczestniczył w inauguracji roku akademickiego w Wyższej Szkole Inżynieryjno-Ekonomicznej w Ropczycach. Prezes i Wiceprezes Oddziału zostali uhonorowani okolicznościowymi statuetkami w uznaniu zasług dla rozwoju Uczelni.

- 11, *wtorek* Inauguracja roku akademickiego w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, z udziałem Prezesa O.L. PAN.
- 11, *wtorek* Na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UMCS w Lublinie miało miejsce spotkanie z profesorem dr hab. Janem Barciszewskim z Instytutu Chemii Bioorganicznej PAN w Poznaniu, który wygłosił wykład nt. „Białka to nie wszystko. Nowe oblicza RNA”. Spotkanie zostało zorganizowane przez oddziałową Komisję Biotechnologii oraz Polskie Towarzystwo Genetyczne, Polskie Towarzystwo Biochemiczne i Polskie Towarzystwo Mikrobiologów Oddziału w Lublinie.

-
- 12, *środa* Posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk. Porządek obrad:
1. Działalność Komitetu Prognoz „Polska 2000 Plus” przy Prezydium PAN w latach 2003-2006. Przedstawił prof. Jan Strelau, Wiceprezes PAN.
 2. Projekt uchwały w sprawie utworzenia międzynarodowego instytutu PAN pod nazwą Międzynarodowe Laboratorium Silnych Pól Magnetycznych i Niskich Temperatur PAN. Przedstawił prof. Henryk Szymczak, Przewodniczący Wydziału III PAN.
 3. 500-lecie twórczości Stanisława Samostrzelnika. Przedstawił prof. Andrzej B. Legocki, Prezes PAN.
 4. Sprawy majątkowe PAN. Przedstawił prof. Andrzej B. Legocki.
- 13, *czwartek* Prezes O.L. PAN uczestniczył w uroczystościach w siedzibie PPN w Urszulinie uświetniających 15. rocznicę powstania Poleskiego Parku Narodowego.
- 13, *czwartek* Komisja Biotechnologii O.L. PAN oraz Polskie Towarzystwo Mikrobiologów, Polskie Towarzystwo Genetyczne, Polskie Towarzystwo Biochemiczne Oddziały w Lublinie były organizatorami spotkania z profesorem Otto Holstem z Research Center Borstel (Niemcy), na którym wygłosił on wykład zatytułowany „Mycobacterial Cell Wall”. Spotkanie miało miejsce na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UMCS w Lublinie.
- 13-14, *czwartek -
piątek* W Pałacu Czartoryskich oraz w Instytucie Europy Środkowo-Wschodniej w Lublinie miała miejsce międzynarodowa konferencja naukowa *Sztuka cerkiewna pogranicza polsko-ukraińskiego na Lubelszczyźnie*, organizowana przez oddziałową Komisję Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych oraz Fundację Kultury Duchowej Pogranicza, przy współpracy Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej i Działu Sztuki Cerkiewnej Muzeum - Zamku w Łańcucie.
- 16, *niedziela* Prezes O.L. PAN prof. J. Gliński uczestniczył w pierwszej - pod nową nazwą Uczelni - uroczystej inauguracji roku akademickiego w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II.
- 24, *poniedziałek* W uroczystości inauguracji roku akademickiego w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie uczestniczyli Prezes i Wiceprezes Oddziału PAN w Lublinie.
- 25-26, *wtorek -
środa* Komisja Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych Oddziału PAN w Lublinie, Katedra Architektury, Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Politechniki Lubelskiej oraz Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublin były organizatorami ogólnopolskiej konferencji naukowej „Przyrodnicza rewitalizacja miast”. W konferencji uczestniczyli prof. Jan Gliński, Prezes O.L. PAN, oraz Przewodnicząca i Wiceprzewodniczący oddziałowej Komisji Architektury, Urbanistyki i Studiów Krajobrazowych, prof.prof. Elżbieta Przesmycka i Tadeusz Chmielewski (Kierownik Naukowy Konferencji).

26, środa

Symposium naukowe *Człowiek a krajobraz* organizowane przez Lubelskiego Kuratora Oświaty pod honorowym patronatem m.in. Prezesa Oddziału PAN w Lublinie przy czynnym udziale dr Jadwigi Michalczyk z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, członka oddziałowej Komisji Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego.

26-27, środa -
czwartek

W siedzibie Oddziału w Pałacu Czartoryskich w Lublinie miała miejsce Międzynarodowa konferencja *Biblia w literaturze ukraińskiej*, zorganizowana przez Zakład Filologii Ukraińskiej Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS w Lublinie oraz Polską Akademię Nauk Oddział w Lublinie. W konferencji uczestniczył Prezes Oddziału.

Przemówienie Prezesa O.L. PAN w trakcie otwarcia konferencji.

fot. Archiwum O.L. PAN

3, czwartek

Listopad

W siedzibie Oddziału PAN w Lublinie w Pałacu Czartoryskich miała miejsce sesja naukowa Komisji Prawniczej O.L. PAN z udziałem gościa Oddziału Nicoli Picardiego, Profesora Uniwersytetu „La Sapienza” (którego doktorem h.c. był Jan Paweł II), Prokuratora Generalnego Państwa Watykan, który wygłosił wykład nt.: „Ordinamento giudiziario dello Stato della Citta del Vaticano (Porządek sądowy Państwa Watykańskiego)”.

9-10, środa -
czwartek

W Centrum Kongresowym Akademii Rolniczej w Lublinie oraz w Pałacu Czartoryskich miała miejsce V Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Biologia kwitnienia roślin i alergie pyłkowe”, organizowana przez Katedrę Botaniki AR w Lublinie, Polską Akademię Nauk Oddział w Lublinie, Lubelskie Towarzystwo Naukowe, Polskie Towarzystwo Botaniczne, Polskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych, Ośrodek Badania Alergenów Środowiskowych oraz Oddział lubelski Polskiego Towarzystwa Alergologicznego. Prezes O.L. PAN był członkiem Komitetu Naukowego konferencji.

14, poniedziałek

W siedzibie Politechniki Wrocławskiej miało miejsce wspólne posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk i Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, w którym uczestniczył Wiceprezes O.L. PAN prof. R. Walczak. Odbyło się także posiedzenie Prezydium PAN z porządkiem obrad:

1. Otwarcie obrad - prof. Andrzej B. Legocki, Prezes PAN.
2. Powołanie Stacji Naukowej PAN w Brukseli.
 - informacja o działalności Stacji PAN w Brukseli, przedstawił dr Jan Krzysztof Frąckowiak, Kierownik Biura PAN w Brukseli,
 - projekt uchwały w sprawie utworzenia Stacji Naukowej PAN w Brukseli działającej pod nazwą Biuro Promocji Nauki POLSKA. Przedstawił prof. Andrzej B. Legocki.
3. Projekt Regulaminu określającego szczegółowy tryb zgłaszania kandydatur oraz wybierania członków PAN. Przedstawił prof. Jan Strelau, Wiceprezes PAN.
4. Projekt Regulaminu wyborów Prezesa, Wiceprezesów i członków Prezydium PAN. Przedstawił prof. Jan Strelau.
5. Sprawy majątkowe PAN. Przedstawił prof. Andrzej B. Legocki.

16, środa

Posiedzenie plenarne Wydziału V Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych PAN z udziałem członków Wydziału i Oddziału PAN w Lublinie, prof. prof. T. Brandyka, J. Glińskiego, S. Nawrockiego, J. Nowickiego, Z. Pejsaka, F. Tomczaka, M. Truszczyńskiego i R. T. Walczaka.

17, czwartek

Prezes O.L. PAN uczestniczył w uroczystości, podczas której tytuł doktora honoris causa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego otrzymał prof. Raimo Pullat, wybitny estoński historyk, specjalista z dziedziny historii Europy Wschodniej i Północnej, kierownik Katedry Historii Kultury Miast Uniwersytetu w Tallinie.

17-18, czwartek -
piątek

W Instytucie Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego PAN w Lublinie miała miejsce II Konferencja Naukowa EKOENERGIA'2005, organizowana przez Lubelską Radę Ekoenergii Fundacji O.L. PAN - „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny”, Komitet Techniki Rolniczej PAN, Akademię Rolniczą w Lublinie, Instytut Agrofizyki PAN oraz Krajową Izbę Biopaliw (więcej w dziale FUNDACJA O.L. PAN).

19, sobota

Zebranie oddziałowej Komisji Chemii Plazmy Niskotemperaturowej odbyło się w siedzibie Oddziału PAN w Lublinie. W trakcie zebrania referat nt. „Atmospheric Pressure Plasma Liquid Deposition” wygłosił dr Tony Herbert z Dow Corning Plasma Solution, Irlandia.

Dodatkowo, w związku ze śmiercią dotychczasowego Przewodniczącego Komisji prof. Iwo Pollo wybrano nową przewodniczącą Komisji dr hab. inż. Henrykę Danutę Stryczewską, prof. PL z Politechniki Lubelskiej.

25, piątek

W Sali Senatu Akademii Medycznej w Lublinie miała miejsce XVIII sesja Zgromadzenia Ogólnego Członków Oddziału PAN w Lublinie z następującym porządkiem dziennym:

1. Otwarcie Zgromadzenia - Prof. Jan Gliński - prezes Oddziału PAN w Lublinie.
2. Sprawozdanie z działalności Oddziału w 2005 roku i zamierzenia na 2006 r. - Prof. Jan Gliński.
3. Informacja o aktywizacji lubelskiego środowiska naukowego na rzecz rozwoju regionu i zwiększenia efektywności badań naukowych - Prof. Ryszard Walczak, wiceprezes Oddziału PAN w Lublinie.
4. Dyskusja i wolne wnioski.
5. Przyjęcie protokołu z poprzedniego Zgromadzenia Ogólnego Członków O.L. PAN.
6. Akademia Medyczna im. Profesora Feliksa Skubiszewskiego w Lublinie - stan obecny - prof. Wojciech Załuska.
7. Referat okolicznościowy nt. Ograniczenia wprowadzania nowych metod w neurochirurgii - prof. Tomasz Trojanowski, czł. koresp. PAN.

W trakcie sesji Z.O. członków O.L. PAN Wiceprezydent Lublina - dr hab. Grzegorz Jawor, prof. UMCS, członek Komisji Historycznej O.L. PAN wręczył okolicznościowe medale prezydenta Miasta członkom Komisji O.L. PAN: prof. dr. hab. Jerzemu Tysowi (IA PAN) i prof. dr. hab. Eugeniuszowi Krasowskiemu (WSI-E w Ropczycach) w uznaniu zasług wniesionych dla rozwoju lubelskiej nauki.

fot. Archiwum O.L. PAN

29, wtorek Fundacja Rozwoju Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego oraz Fundacja Konrada Adenauera były organizatorami międzynarodowej debaty nt. „Stosunki polsko-niemieckie pod nowymi rządami”, która odbyła się w Collegium Jana Pawła II Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Grudzień

7, środa

Posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk. Porządek obrad:

1. Działalność Komitetu problemowego „Etyka w Nauce” przy Prezydium PAN w kadencji 2003-2006. Przedstawił prof. Jan Strelau, Wiceprezes PAN.
2. Informacja o pracach Rady Języka Polskiego w kadencji 2003-2006. Przedstawił prof. Jan Strelau.
3. Przyznanie medalu PAN im. Stefana Banacha prof. Stanisławowi Kwapieniowi z Uniwersytetu Warszawskiego, członkowi korespondentowi PAN. Przedstawił prof. Henryk Szymczak, Przewodniczący Wydziału III PAN.
4. Sprawy majątkowe PAN. Przedstawił prof. Andrzej B. Legocki, Prezes PAN.
5. Harmonogram posiedzeń Kolegialnych w roku 2006. Przedstawił prof. Andrzej B. Legocki.

8, czwartek

W ramach cyklu wykładów otwartych Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów wykład nt. Język ukraiński poza granicami państwa ukraińskiego wygłosił w języku ukraińskim prof. Michał Łesiów, przewodniczący Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych O.L. PAN.

12, poniedziałek

W siedzibie Oddziału odbyło się posiedzenie Rady Fundacji O.L. PAN „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny”.

15, czwartek

W siedzibie Oddziału PAN w Lublinie w Pałacu Czartoryskich odbyło się kolejne posiedzenie Komisji Prawniczej Oddziału PAN w Lublinie. Porządek posiedzenia:

1. Referat prof. dr. hab. Wiesława Skrzydło nt. „Zmiana Konstytucji RP z 1997 r.”
2. Informacje dot. konferencji pod patronatem prof. Nicoli Picardiego nt. „Tradycja i postęp w nowelizacji *in statu nascendi* europejskiego prawa sądowego”.
3. Zagadnienia związane ze współpracą między uniwersytetami brytyjskimi i polskimi.

15-16, czwartek -
piątek

105. sesja Zgromadzenia Ogólnego Polskiej Akademii Nauk odbyła się w Międzynarodowym Centrum Biocybernetyki PAN w Warszawie.

Pierwszy dzień sesji

1. Wystąpienie prof. Andrzeja B. Legockiego, Prezesa PAN na temat problemów nauki w Polsce.
2. Sytuacja placówek PAN w roku 2005 - prof. Janusz Lipkowski, Wiceprezes PAN.

3. Projekt uchwały w sprawie nowelizacji Regulaminu określającego szczegółowy tryb zgłaszania kandydatur oraz wybierania członków PAN - prof. Jan Strelau, Wiceprezes PAN.
4. Projekt uchwały w sprawie nowelizacji Regulaminu wyborów Prezesa, wiceprezesów i członków Prezydium PAN - prof. Jan Strelau.
5. Dyskusja ogólna nad stanowiskiem PAN w sprawach organizacji i finansowania nauki w Polsce oraz nad systemem priorytetów - wprowadzenie do dyskusji: prof. Andrzej B. Legocki.

Drugi dzień sesji

1. Referat naukowy pt. „Losowość i porządek” - prof. Tomasz Łuczak, czł. koresp. PAN.
2. Dyskusja nad referatem oraz c.d. dyskusji ogólnej z I. dnia obrad.
3. Podsumowanie obrad - prof. Andrzej B. Legocki, Prezes PAN.

20, wtorek

W siedzibie Oddziału PAN w Lublinie miało miejsce zebranie poświęcone wydawnictwu naukowemu Oddziału PAN w Lublinie pt. *TEKA Komisji Oddziału PAN w Lublinie*, w którym uczestniczyli Prezes i Wiceprezes Oddziału oraz przewodniczący i przedstawiciele oddziałowych Komisji. Przedmiotem dyskusji w trakcie spotkania była propozycja kontynuacji wydawania czasopisma z udziałem Uczelni Wyższych Lublina.

2006

Styczeń

3, wtorek

W siedzibie Lubelskiego Towarzystwa Naukowego odbyło się spotkanie noworoczne przedstawicieli środowiska naukowego Lubelszczyzny, z udziałem członków Oddziału PAN w Lublinie: prof. prof. J. Glišńskiego, R. Walczaka, M. Truszczyńskiego, S. Nawrockiego, Z. Pejsaka i T. Trojanowskiego. Spotkanie połączone było z wręczeniem Lubelskiej Nagrody Naukowej 2005, którą otrzymał prof. Andrzej Kokowski, dyrektor Instytutu Archeologii UMCS, autor monografii „Starożytna Polska”, opisującej dzieje terenów na których dziś leży Polska od III wieku p.n.e. do końca V wieku n.e.

Przyznane zostało również wyróżnienie naukowe „Sertum Scientificum Lubliniense 2005”, które otrzymał prof. Adam Bobrowski z Politechniki Lubelskiej, oraz wyróżnienia honorowe, które otrzymali prof. prof. Maciej Latałski z Akademii Medycznej w Lublinie, Jan Lewandowski z UMCS oraz Andrzej Wac-Włodarczyk z PL.

3, wtorek

Rozpoczęcie projektu Development of Regional Innovation Strategy for Lubelskie Voivodeship, realizowanego w ramach 6 Programu Ramowego Unii Europejskiej. Wiceprezes O.L. PAN Prof. R. Walczak uczestniczy w pracach Komitetu Sterującego Regionalną Strategią Innowacji.

-
- 6, *piątek* Prof. R. Walczak wziął udział w spotkaniu noworocznym w Wyższej Szkole Orłąt w Dęblinie.
- 11, *środa* Posiedzenie Prezydium PAN. Porządek obrad:
1. Działalność Komitetu Polska w „Zjednoczonej Europie” w kadencji 2003-2006. Przedstawił prof. Jan Strelau, Wiceprezes PAN.
 2. Wybory uzupełniające do składu Komisji Dyscyplinarnej I instancji dla mianowanych pracowników naukowych PAN. Przedstawił prof. Andrzej B. Legocki, Prezes PAN.
 3. Sprawy majątkowe PAN. Przedstawił prof. Andrzej B. Legocki.
 4. Wykonanie planu finansowego konta pozabudżetowego PAN za 2005 rok. Przedstawił prof. Andrzej B. Legocki.
 5. Dyskusja założeń programowych PAN i KRASP wobec projektów tworzenia Narodowego Centrum Badawczego. Przedstawił prof. Tadeusz Luty, Przewodniczący KRASP.
- 18, *środa* Prezes i Wiceprezes O.L. PAN uczestniczyli w posiedzeniu Środowiskowego Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Lublina, które miało miejsce w Politechnice Lubelskiej.
- 19, *czwartek* W Oddziale Lubelskim PAN, z inicjatywy Prof. Karola Izzydora Wysokińskiego – Przewodniczącego Rady Programowej Lubelskiego Festiwalu Nauki oraz prof. Ryszarda Walczaka – dyrektora Instytutu Agrofizyki PAN i Wiceprzewodniczącego O.L. PAN, odbyło się posiedzenie Zespołu Programowego Eksploratorium, w którym uczestniczył Zastępca Prezydenta Miasta Lublin prof. dr hab. Grzegorz Jawor i Prezes O.L. PAN prof. dr hab. Jan Gliński.
- 22, *niedziela* Na zaproszenie Konsula Generalnego Ukrainy w Lublinie oraz Towarzystwa Opieki nad Grobami Żołnierzy Ukraińskich w Lublinie, Prezes O.L. PAN uczestniczył w lubelskich obchodach uroczystości z okazji święta 22 stycznia - Dnia Niepodległości i Jedności Ukrainy.
- 27, *piątek* Sesja naukowa poświęcona prezentacji i ocenie działalności naukowej IA PAN, (którym kieruje prof. R. Walczak) w 2005 roku, w której wzięli udział członkowie Rady Naukowej Instytutu, przedstawiciele Władz Polskiej Akademii Nauk, Komitetów Wydziału V PAN oraz pracowników naukowych Instytutu. Wygłoszono 3 referaty i zaprezentowano 49 posterów.
- 3, *piątek* **Luty**
Prezes O.L. PAN uczestniczył w uroczystym posiedzeniu Rady Naukowej Poleskiego Parku Narodowego, zwołanym w Urszulinie w związku z umieszczeniem Parku na liście Konwencji Ramsarskiej, chroniącej obszary wodno-błotne o znaczeniu międzynarodowym (więcej w dziale WYDARZENIA).

-
- 8, *środa* Posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk. Porządek obrad:
1. Działalność Rady Towarzystw Naukowych przy Prezydium PAN w kadencji 2003-2006. Przedstawił prof. Jan Strelau, Wiceprezes PAN, Przewodniczący Rady Towarzystw Naukowych.
 2. Działalność Rady Upowszechniania Nauki przy Prezydium PAN w kadencji 2003-2006. Przedstawił prof. Franciszek Grucza, Przewodniczący Rady Upowszechniania Nauki.
 3. Rok 2006 - Rokiem Tadeusza Kotarbińskiego. Przedstawił prof. Henryk Samsonowicz, Przewodniczący Wydziału I PAN.
 4. Sprawy finansowe i majątkowe PAN: plan finansowy konta pozabudżetowego PAN na rok 2006, zmiany w projekcie budżetu PAN na rok 2006. Referowała Dyrektor Biura Finansów i Majątku Małgorzata Kozowska.
- 12-14, *niedziela - wtorek* W ramach działalności Centrum Doskonałości AGROPHYSICS, kierowanego przez prof. Walczaka, odbyły się warsztaty nt. *Methodical and theoretical approaches to study of hydro- and thermophysical characteristics of porous media* oraz spotkanie międzynarodowego Zespołu Doradczego Centrum Doskonałości.
- 23, *czwartek* W Instytucie Melioracji i Użytków Zielonych w Falentach odbyło się posiedzenie Rady Naukowej Instytutu, w którym uczestniczył prof. Jan Gliński, Z-ca Przewodniczącego Rady.
- 27, *poniedziałek* Zawarcie umowy partnerskiej pomiędzy Gminą Lublin reprezentowaną przez Prezydenta Miasta Lublin a Instytutem Agrofizyki im. B. Dobrzańskiego PAN, reprezentowanym przez Dyrektora prof. Ryszarda Walczaka, w celu opracowania i realizacji projektu pt.: „Lublin Miasto Wiedzy”, w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006 – Priorytet 2, Działanie 2.6 „Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy”.
- Marzec**
- 8, *środa* Posiedzenie Prezydium Polskiej Akademii Nauk. Porządek obrad:
1. Informacja o działalności Komitetu Biotechnologii przy Prezydium PAN w kadencji 2003-2006. Przedstawił prof. Stanisław Bielecki, Przewodniczący Komitetu Biotechnologii.
 2. Rok 2006 - Rokiem Włodzimierza Trzebiatowskiego. Przedstawił prof. Henryk Szymczak, Przewodniczący Wydziału III PAN.
 3. Stan przygotowania sesji „Nauka dla Polski” w Sejmie RP. Przedstawił prof. Władysław Włosiński, Przewodniczący Wydziału IV PAN.
 4. Sprawy majątkowe PAN. Przedstawił prof. Andrzej B. Legocki, Prezes PAN.
- 10, *piątek* W Politechnice Lubelskiej odbyło się kolejne posiedzenie Zarządu Fundacji O.L. PAN „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny” z udziałem prof. J.Glińskiego, przewodniczącego Rady Fundacji.

- 21, wtorek
- Posiedzenie Prezydium Oddziału PAN w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, z udziałem prof.prof. Jana Glińskiego, Ryszarda Walczaka, Mariana Truszczyńskiego, Stanisława Nawrockiego i Zygmunta Pejsaka, oraz gospodarzy spotkania - prof.prof. Seweryna Kukuły, dyrektora IUNG i Stanisława Krasowicza, z-cy dyrektora d.s. naukowo-badawczych IUNG.
- W trakcie posiedzenia zapoznano się z aktualną działalnością IUNG-u. Przedmiotem dyskusji były sprawy związane z organizacją kolejnej sesji Zgromadzenia Ogólnego Członków O.L. PAN, kwestie związane z wydawnictwami Oddziału i planowanymi konferencjami, posiedzeniem Komitetu Prognoz „Polska 2000 Plus” w Lublinie, oraz z wyborami do władz Oddziału, Zarządów Komisji i składów członków Komisji wobec upływu w bieżącym roku kadencji 2003-2006.
- 29, środa
- U Wojewody Lubelskiego Wojciecha Żukowskiego odbyło się spotkanie ws. obchodów 215. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3-maja. Uczestniczył w nim Prezes O.L. PAN, który pełni godność członka komitetu honorowego obchodów.
- 29, środa
- W siedzibie Oddziału w Pałacu Czartoryskich w Lublinie odbyło się posiedzenie oddziałowej Komisji Historycznej. W trakcie zebrania miały miejsce głosowania nad przyjęciem nowego członka do Komisji Historycznej i wybór sekretarza na miejsce prof. Henryka Gmitterka, który z racji pełnienia funkcji dziekana Wydziału Humanistycznego UMCS w Lublinie poprosił o zwolnienie go z pełnienia funkcji sekretarza. W dwóch kolejnych głosowaniach prof. UMCS dr hab. Zbigniew Zaporowski przyjęty został na członka, a także powierzono mu funkcję sekretarza Komisji Historycznej. W dalszej części posiedzenia dr hab. Eugeniusz Niebelski, prof. KUL wygłosił referat nt. *Losy duchowieństwa zesłanego do syberyjskiej Tunki (1866-1901)* (referat zamieszczamy w dziale KOMUNIKATY, REFERATY).

